PĂRINTELE ARSENIE BOCA

BISERICA DE LA DRĂGĂNESCU «CAPELA SIXTINĂ» A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

„O SMERITĂ MĂRTURISIRE ORTODOXĂ DE CREDINȚĂ EXPRIMATĂ PLASTIC”

DEVA - 2005

BISERICA DE LA DRĂGĂNESCU

Ediție îngrijită de:
Episcop Dr. DANIIL STOENESCU
Monahia Zamfira Constantinescu
Tehnoredactare text: Monahia Maria Suciu
Tehnoredactare computerizată: Tudor Raicu, Virgil Oțelaru
Foto: Tudor Raicu, Sever Ferencz, Vasile Aionesei

Deva, Str. Nicolae Iorga nr. 24, tel./fax: 0254.212626
www.arsenieboca.ro e-mail: office@arsenieboca.ro
I.S.B.N. 973-0-04122-9

PĂRINTELE ARSENIE BOCA

BISERICA DE LA DRĂGĂNESCU

«CAPELA SIXTINĂ» A ORTODOXIEI ROMÂNEŞTI

(†Daniil)

„O SMERITĂ MĂRTURISIRE ORTODOXĂ DE CREDINȚĂ EXPRIMATĂ PLASTIC”

Cu binecuvântarea
Prea Sfinţintului Dr. DANIIL STOENESCU,
Episcop-locţiitor de Vârşeţ

DEVA
2005

PRECUVÂNTARE

„Şi am văzut cetatea sfântă, Noul Ierusalim, pogorându-se din cer de la Dumnezeu, gătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei.” (Apocalipsă 21,2)

*„**Am auzit un sfânt vorbind...**” spune proorocul Daniel în capitolul 8, versetul 13, din cartea prooroциei sale, îndemnându-ne să cugetăm duhovniceşte la prilejul providenţial de care am fost învredniciţi de Dumnezeu, de a-l fi întâlnit, a-l vedea, a-l cunoaşte şi a-l auzi vorbind, povăţuind, învăţând şi sfătuind cu înţelepciune, dragoste şi har, pe Prea Cuviosul Părintele nostru **Arsenie**, în vremea când lucra, ostenea şi trudea la înveşmântarea cu o unică şi inegalabilă pictură ortodoxă, neobizantină şi transparentă a bisericii ortodoxe române „Sfântul ierarh Nicolae”, din parohia Drăgănescu, comuna Mihăileşti, de lângă Bucureşti. De aceea, a încerca să prezentăm în cuvinte şi imagini o descriere a picturii în tempera executată de către Părintele Arsenie la această sfântă biserică între anii 1968-1988, nu este un lucru uşor, însă absolut necesar, în condiţiile manifestării efectelor patinei timpului asupra acestei lucrări, toate motivaţiile constituindu-se într-o întreită obligaţie morală, duhovnicească şi de conştiinţă.*

*Dacă marele teolog creştin Clement Alexandrinul (†215), ctitor şi întemeietor al şcolii teologice patristice din Alexandria Egiptului, a putut spune referindu-se la învăţătorul său Panten, numit şi „albina siciliană”: „**L-am găsit în Egipt, unde era ascuns...**”, tot aşa am putea şi noi să spunem, parafrazând şi referindu-ne la Părintele Arsenie: „L-am găsit la Drăgănescu, unde era ascuns...” şi învăluit în taina lucrării harului Duhului Sfânt, care l-a inspirat, precum la Sâmbăta şi Prislop şi mai apoi la Sinaia, să realizeze ceea ce a desăvârşit cu mâna-i măiastră. La biserica din Drăgănescu Dumnezeu a vorbit şi ne-a vorbit prin Părintele Arsenie, precum lui Iov „**din sânul vijeliei**” (Iov 38,1) şi „**din mijlocul furtunii**” (Iov 40,6) vremurilor - clepsidră cu nisip de aur - nu demult apuse, nouă şi tuturor celor ce veneam la Sfinţia Sa şi eram - şi poate mai suntem - asemenea berbecului de pe Moria „încurcat cu coarnele într-un tufiş” (cf. Facere 22,13) de probleme şi dileme, ispite şi necazuri, întrebări şi nelămuriri pe care i le puneam şi i le înfăţişam Părintelui Arsenie, pentru ca să plecăm de fiecare dată de acolo mai luminaţi, mai înviorați, mai uşuraţi, mai întăriţi şi mai zidiţi sufleteşte şi duhovniceşte, deoarece acolo, unde Sfinţia Sa lucra, se ruga şi ne asculta, ni se dezlegau toate nodurile de pe firul vieţii noastre, pe care Părintele căuta să ni-l înnoade, ca un duhovnic iscusit şi înaintevăzător cu duhul, cu veşnicia cea întru Hristos, prin Duhul Sfânt.*

*La biserica din Drăgănescu, Părintele nostru Arsenie, ca un adevărat părinte neoisihast şi teolog neopatristic, ne-a revelat fundamentele teologiei ortodoxe: **conştiinţa atotprezenţei lui Dumnezeu**, Cel în Treime lăudat, după pilda proorocului, psalmistului şi împăratului David (Psalmul 15,8), **conştiinţa contemporaneităţii noastre cu Hristos** cel înviat, Dumnezeu adevărat şi Om adevărat, Care şade de-a dreapta Tatălui şi este împreună*

cu noi „în toate zilele, până la sfârşitul veacului" (Matei 28,20) şi ***conştiinţa celui dintâi dintre păcătoşi****, după cuvântul sfântului apostol Pavel (I Timotei 1,15). După toate cele ce le-a săvârşit în patrulaterul Sâmbăta - Prislop - Drăgănescu - Sinaia, Părintele Arsenie s-a săvârşit trecând la Domnul, dar viaţa Sfinţiei Sale, ca şi a tuturor sfinţilor, „este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu" (Coloseni 3,3). De aceea, la biserica din Drăgănescu - adevărată colibă a lui Iona de la margine de Ninive (Iona 4,5) - ca şi la mormântul Sfinţiei Sale de la Mănăstirea Prislop, se împlinesc şi se desluşesc cuvintele fericitului Augustin (†430): „****Timeo Deum transeuntem !****" adică: „Mă tem ca nu cumva Dumnezeu să treacă şi să nu sesizez !" Acesta este şi rostul lucrării de faţă: de a-l readuce pe Părintele Arsenie şi lucrarea Sfinţiei Sale - după „Cărarea Împărăţiei" - încă o dată în casele şi în vieţile dumneavoastră, ale tuturor iubitorilor şi închinătorilor, credincioşilor şi pelerinilor, care l-aţi cunoscut sau nu l-aţi cunoscut, care l-aţi întâlnit sau nu l-aţi întâlnit, care vă mai aduceţi aminte sau nu vă mai aduceţi aminte despre marele om al lui Dumnezeu şi slujitor al lui Hristos, părinte al nostru şi stâlp al neamului, care a fost Părintele Arsenie Boca (1910-1989). De aceea, binecuvântând arhiereşte pe toţi ostenitorii, nevoitorii şi cititorii, care vor contempla prin acest album-iconostas pictura Părintelui Arsenie, ne îngăduim să încheiem în duh liturgic, printr-un mănunchi de stihuri pentru „Acatistul" sfintei biserici ortodoxe române de la Drăgănescu, împodobită cu pictură de către Prea Cuviosul Părintele nostru Arsenie:*

Bucură-te, Pantocrator al lui Hristos-Dumnezeu,
Bucură-te, Icoană a Învierii Domnului,
Bucură-te, Liturghie arhierească, veşnică şi nevăzută,
Bucură-te, Iconostas care ne reverşi limbile de foc ale Duhului,
Bucură-te, Evanghelie a lui Hristos, zugrăvită în lumini cereşti,
Bucură-te, sfântă Masă a Nunţii Fiului de Împărat,
Bucură-te, Cruce a călugărului răstignit,
Bucură-te, colibă a lui Iona de la margine de Ninive,
Bucură-te, capelă sixtină a Ortodoxiei româneşti,
Bucură-te, Voroneţ al Munteniei şi podoabă a Bucureştilor,
Bucură-te, nouă corabie a lui Noe, care pluteşti peste valurile tuturor vremurilor,
Bucură-te, raclă şi chivot a nevăzutei Catedrale a Mântuirii Neamului,
Bucură-te, că de Dumnezeu ai fost aleasă şi rânduită pentru a fi pictată de către Părintele nostru Arsenie,
Bucură-te, smerită şi sfântă biserică de la Drăgănescu !

Cu arhierească binecuvântare,

Hăţăgel, 31 august 2005

† DANIIL STOENESCU
Episcop-locţiitor de Vârşeţ

AUTOBIOGRAFIE

Subsemnatul m-am născut în 1910, septembrie 29, în Vaţa de Sus, jud. Hunedoara. Şcoala primară şi liceul în orăşelul Brad, acelaşi judeţ. De pe atunci mi se remarca o anumită înclinaţie spre singurătate şi spre probleme de religie, chiar peste puterile mele de atunci. Aşa spre pildă am o carte a lui Immanuel Kant: „Religia în limitele raţiunii" iscălită: „Boca Zian cl. IV. lic.

La intrarea în cursul superior de liceu am rămas orfan de tată, care **era cizmar de meserie** şi foarte bun pedagog cu fiul său. Ştiu până astăzi că m-a bătut odată pentru ca să nu mai pierd timpul - ceea ce i-am făgăduit cu lacrimi şi n-am uitat până acum, şi de multe ori mi-a folosit în viaţă.

În cursul liceului mi-au plăcut foarte mult: matematicile, fizica, religia, desenul şi muzica. Terminând liceul şi luând bacalaureatul la prima prezentare, înclinam spre ştiinţele pozitive, dar dacă aveam avere sau garantau tutorii pentru mine intram la aviaţie la Cotroceni, ceea ce n-a fost, împiedicându-mă sărăcia. Drept aceea a biruit înclinaţia contemplativă, sau speculativă şi în 1929 m-am înscris la Academia Teologică din Sibiu.

În cursul teologiei mi-am vândut casa părintească spre a-mi putea continua studiile. Eram şi bursier. Mamei nu i-am cerut niciun ajutor şi nici nu mă înduram, întrucât era divorţată de tata iar eu eram dat tatii prin sentinţa de divorţ, ca fiind, pe baza meseriei, mai sigur că mă va da la şcoală. În timpul teologiei mi se lămurea frumuseţea chipului vieţuirii călugăreşti şi doream să mă instruiesc, pe cât puteam, mai temeinic, cu deosebire în latura mistică a vieţii. Cu prilejul acela aveam următoarele note caracteristice: deprindeam pe mama cât mai fără mine şi cât mai fără corespondenţă, ca oarecum să mă uite şi să nu-i vie greu când va afla că m-am călugărit. Apoi, de la plecarea din Brad, mi-am pus o **anumită disciplină austeră,** care avea mai multe amănunte greu de crezut. Aşa de pildă mi-am propus ca toată vremea teologiei să nu fac nici o cunoştinţă cu fete. Ceea ce n-am reuşit, întrucât tocmai în anul acela 1929 Ministerul îngăduie şi fetelor să studieze teologia, şi m-am pomenit cu vreo câteva colege. Dar cunoştinţe în oraş am izbutit să n-am. Asta am reuşit toată vremea teologiei, deşi făceam parte şi din „Reuniunea de muzică Gh. Dima" din Sibiu, de sub dirijorul N. Oancea, şi care era mixtă. Aveam problema voinţei în stăpânirea simţurilor. Mai mult chiar, mă preocupa, studiind mistica comparată a diferitelor religii superioare, ca să văd prin proprie experienţă, cât se întinde sfera voinţei în domeniul vieţii sufleteşti şi biologice. Mă interesa să văd dacă e adevărat ce afirmă cărţile asupra actelor reflexe, şi asupra instinctelor, că anume sunt independente de voinţă şi controlul conştiinţei. Experienţa mea personală însă mi-a dovedit că acţiunea voinţei şi a conştiinţei se poate întinde şi peste instincte şi actele reflexe după o oarecare variabilă. Mă ajutau la aceste adânciri şi studiile ce le făcea pe vremea aceea Mircea Eliade la Calcutta, trimis de Universitatea din Bucureşti, pentru studii orientalistice. Iar parte de studii le tipărea în Revista de filosofie din Bucureşti, şi-mi parveneau pe această cale.

Toate acestea mă interesau să le aflu şi să le probez în vederea călugăriei. Mă abţineam de la „voia în oraş", ci stam în curtea şcolii cu poarta deschisă. Cu colegii nu ieşeam în oraş decât dacă trebuia în interesul şcolii, a vreunui profesor, sau însoţiţi de profesori, cum era cazul cu reuniunea de muzică. N-am dansat şi n-am învăţat lucrul acesta. Îmi dase tata grija asta şi mai cu deosebire când eram teolog nu-mi puteam închipui să fac aşa ceva.

De viaţa altora în afara zidurilor teologiei am fost în cea mai perfectă indiferenţă şi necunoştinţă. Toate preocupările mele erau şi sunt până astăzi interioare, nu exterioare.

Vorbăria mi-a fost urâtă de când mă știu. Chiar numele călugăresc mi l-am ales pentru că Avva Arsenie își alesese nevoința tăcerii, prin care s-a desăvârșit interior.

Teza de licență în Academia Teologică rezuma strădaniile mele spre acea desăvârșire interioară a omului, și purta titlul: „Încercări asupra vieții duhovnicești". Terminam teologia prin 1933.

În vacanță mă **ocupam cu pictura**.

Pictura mi-a lungit școala. Căci aflând Mitropolitul Nicolae Bălan că am talentul acesta, m-a trimis anul următor 1933/34 la **Academia de Arte frumoase** din București, care am terminat-o în cinci ani. Profesori principali aveam pe dl. Francisc Șirato, Costin Petrescu și Fr. Reiner, ultimul de la Facultatea de medicină. La medicină de multe ori nu puteam merge din cauza frământărilor și grevelor studențești, care mă supărau pentru motivul că pierdeam vremea și cunoștințele de anatomie și antropologie cu profesorul meu, care de multe ori era pus în imposibilitatea să-și țină cursul. Abia aci m-am lovit de mișcările politice studențești, care mi-au produs o impresie neplăcută. În mișcări studențești n-am intrat nici de fapt, nici de drept, întrucât Academia de Arte frumoase nu era considerată în cadrul Universității, ci ca o școală aparte. Deci pe noi de la Bellearte ne tratau ca fiind înafară de studenții ce să se poată înscrie în centrul studențesc București. Am fost complet în afară de orice mișcare studențească sau înscriere în vreo mișcare politică.

Vremea în București

Am petrecut-o nelipsind de la școală niciodată. Bolnav încă n-am fost, ca să lipsesc pe pricina asta. Lucram la atelier foarte mult. Primăvara mergeam de la 5 dimineața și mă întorceam la internatul Radu Vodă unde locuiam, seara la cină. Trei ani am stat la internat, ca să fie o garanție pentru mine că nu mă ocup cu nici o pierdere de vreme. Pe-acolo mai veneau și studenți legionari care ne chemau cu ei. Nu m-am dus niciodată. Școala mă absorbea total și n-aveam vreme de pierdut. (Bătaia din copilărie pentru a nu pierde vremea mă urmărea ca un înger păzitor.)

Studiam foarte mult. Timpul ce-mi mai rămânea liber acasă îl foloseam citind și discutând teologie cu încă un coleg de-al meu care studia Conservatorul. Așa s-a întâmplat că odată, plăcându-mi foarte mult scrierea mistică a sfântului Ioan Scărarul, am tradus-o în românește, în vreme de 5 luni. M-a ajutat foarte mult la încheierea convingerii mele de-a intra în călugărie.

În vremea aceea, mișcarea legionară era în toi și se discuta de ea în toate părțile. Eu ca un independent de politic, nu mi-am găsit înclinație către mișcare. Apoi s-a întâmplat că nici nu m-a mai chemat nimeni. Singura mea participare a fost asta: când se întorceau din Spania, morți, Moța și Marin, am ieșit cu colegi întâmplători prin curte până la trotuarul străzii „Calea Griviței", pe care trecea convoiul de la Gara de Nord spre Calea Victoriei. Căci Academia noastră era pe Calea Griviței. Deci am privit o parte din convoi și pe cei doi morți. Atâta tot.

Colegi la școală am avut de toate soiurile și neamurile. Aveam, la alți profesori, pe unul Vulpescu; ăsta era comunist, purta cravată roșie, însă discuții n-am avut împreună niciodată. Aveam coleg de clasă pe un evreu Ițhoc Steinberg - eram prieteni. Îi spuneam câteodată: Măi Steinberg, tu ești evreu și eu creștin, deci ar fi să fim unul împotriva altuia. Eu însă am să fiu mai bun ca tine și tu n-ai să te poți supăra pe mine, dacă în felul acesta te voi concura în viață.

Mai pe urmă, când am citit Biblia, am văzut că ultima misiune mondială e a evreilor, eventual a unei idei a evreilor.

Am terminat Belleartele cu bine, am făcut anul de practică, la o biserică din Bixadul Oltului, care era de zugravit în frescă împreună cu profesorul meu Costin Petrescu. Îndată după terminarea acelui an de practică, ce însă a fost mai scurt, am plecat, trimis de Mitropolitul Nicolae Bălan, în Sfântul Munte, ca să deprind călugăria de acolo. La plecare erau cele mai aspre cercetări ca nimeni din cei ce-au fost legionari vreodată să nu poată ieși din

țară. Eu, neavând absolut nimic la activ, am obținut pașaport de călătorie: în Europa „sans Russie", de la Prefectura poliției din Sibiu.

Iar întrucât eram diacon, am obținut și încuviințările speciale de la cele trei Patriarhii: a României, a Constantinopolului și a Atenei, precum și a celor două guverne: român și grec, precum că n-am nimic suspect la activ, ci simpla chemare către desăvârșirea interioară prin meșteșugul călugăriei.

M-am întors în țară la 8 iunie 1938. Țin minte data pe aceea, că intrând în țară pe la Moravița am văzut drapelele românești, de acel 8 Iunie de odată.

De la data aceasta, până la Paștile anului viitor când am intrat în călugărie, mi-am adunat unelte de pictură, materiale, am mai învățat la Chișinău cu niște meșteri ruși poleitura cu aur „cicanca", și alte lucruri trebuitoare unui atelier de pictură.

În Vinerea Izvorului după Paștile anului 1939, am fost **tuns în călugărie primind numele Arsenie**.

Un an m-am ocupat cu gospodăria, eram primul și **singurul călugăr la Mănăstirea Brâncoveanu - Sâmbăta de Sus** jud. Făgăraș. De pictură nu-mi mai rămânea vreme. Al doilea an la fel. Până când m-am luat de grijă că am învățat pictura degeaba. Se întâmplă în vremea asta că ne veneau oameni cu durerile lor și evlavie la Mănăstire și călugări. Mai intrase în călugărie Părintele Serafim Popescu. L-am rugat pe el să primească preoți - eu simțindu-mă nevrednic. A primit-o. Așa au început slujbele la Mănăstire după puteri.

Într-o iarnă, probabil prin 1941, ne trezim cu o avalanșă de oameni de toate vârstele și treptele, năpădindu-mă să stau de vorbă cu ei despre necazurile lor. Aci m-am trezit să fac duhovnicie cu oamenii, deși nu eram preot. Știam că tot ce pățesc oamenii, li se trage de pe urma greșelilor sau a păcatelor. Așa m-am văzut silit să primesc preoția și **misiunea majoră** a propovăduirii lui Hristos-Dumnezeu adevărat și Om adevărat, precum și a sfințirii omului, ca să aibă pacea lui Dumnezeu **în sine**, absolut în orice împrejurări s-ar afla în viață. I-am învățat să fie curați față de oameni și față de Dumnezeu; să dea Cezarului ce e al Cezarului (ascultare cetățenească, dajdie, etc.) și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu (cuget curat, suflet purificat și trup curățit de patimi).

Despre această învățătură, martori îmi sunt toți cei ce-au ascultat povețele cele după Dumnezeu pe care li le-am dat: iubirea de Dumnezeu, iubirea de toți oamenii, fără deosebire și viața curată, care fac cu putință reîntoarcerea noastră, a împlinitorilor, iarăși în Împărăția de obârșie, de unde ne-a trimis Dumnezeu spre scurtă cercare a cuminței și a iubirii noastre, pe pământ, în stadia și arena vieții.

Asta îmi este toată misiunea și rostul pe pământ, pentru care m-a înzestrat cu daruri, deși eu sunt nevrednic. Pentru asta sunt solicitat în toate părțile, ca să propovăduiesc iubirea lui Dumnezeu și sfințirea oamenilor prin iubire.

De alte gânduri și rosturi sunt străin.

Ieromonahul Arsenie.

R. Vâlcii. 17 iulie 1945

GENEZA PICTURII

Puțină introducere

Biserica, clădirea, e un locaş de rugăciune, de slujbe religioase, de lămurire a credinței pe înțelesul şi trebuința credincioşilor.

Bisericile ortodoxe sunt pictate sau zugrăvite, spre deosebire de cele catolice care mai folosesc şi sculptura; iar cele protestante nu folosesc decât numai arhitectura.

Sunt deci trei feluri de arhitecturi după cele trei confesiuni. La obârşie n-a fost decât arhitectura ortodoxă a răsăritului, care a folosit pictura.

Pictura sau mozaicul au rostul de a arăta plastic, pe perete, învățătura creştină sau chiar istoria mântuirii omului.

Textul Pantocratorului.

„Doamne, Doamne, caută din Cer şi vezi şi cercetează via aceasta pe care a sădit-o Dreapta Ta şi o desăvârşeşte pe ea."

Via aceasta sunt oamenii; iar în mod special creştinii. Căci textul spune clar: „Nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei ce Mi i-ai dat din lume Mă rog". Iar aceştia sunt plini de lipsuri, de boli, de sălbătăcie şi de micimi sufleteşti. Şi mulți îşi dezmint obârşia lor dumnezeiască. Deci „via tânjeşte".

Pentru această vie, ca să reînvie la destinul ei mai presus de lume se roagă toți arhiereii în cursul Liturghiei, cu aceste cuvinte: „Doamne, Doamne,..."

Când creştinul nu-şi confirmă, nu-şi afirmă atât obârşia divină cât şi creşterea sa dumnezeiască şi dincolo de lume, viața lui aici tânjeşte. Pictura Pantocratorului îi mai aduce aminte şi de viața lui mai presus de lumea de „aici" şi de „acum".

Funcția religioasă a picturii

Rostul picturii în biserică tocmai aceasta este de-a atrage, prin însuşirile ei de artă a frumuseții, ochiul şi interesul omului către problema centrală a mântuirii sale.

Drept aceea ochii Mântuitorului, din locul cel mai înalt, al Pantocratorului, „**te văd**" în orice punct al bisericii te-ai duce.

Pictura cu posibilitățile ei, vrea să ilustreze prin aceasta, dogma Bisericii, că Dumnezeu „te vede" oriunde te-ai duce sau te-ai ascunde de El, ca să faci rele în voie.

Dacă mâna omenească poate arăta plastic acest fel de vedere, poate că tu, privitorule, vei fi mai atent la faptele tale şi vei ține seamă că „te vede Dumnezeu", oriunde, oricând şi din totdeauna.

De aci nu mai e decât un pas până la altă dogmă a Bisericii: **a atotprezenței lui Dumnezeu**, cum mărturisea sfântul Pavel atenienilor că „În El trăim, ne mişcăm şi suntem".

Dimensiunile bisericii cresc până la dimensiunile Creației. Natura nu e autonomă ci e creația lui Dumnezeu. De asemenea şi omul nu e numai natură sau capătul unei evoluții, ci e şi fiul lui Dumnezeu, Căruia Îi ne rugăm numindu-L „Tatăl nostru". Iar „evoluția" lui tocmai de aci începe şi-i fără de sfârşit. Nicidecum nu se termină totul cu mormântul.

De aceea „Pantocratorul”, Iisus Hristos, **trebuie văzut primul** când intri într-o biserică. Pictorii Îl şi reperezintă mai mare, ca scară de proporţie faţă de restul picturii, nu numai vrând să biruie distanţa ci să-I evidenţieze şi importanţa.

În bisericile cu turlă urmează zugrăvirea cetelor îngereşti, adică a creaţiei lumii spirituale, care a precedat creaţia lumii materiale. Turla e o modalitate arhitectonică mai uşor de realizat decât cupola Sfintei Sofii, care oferă cea mai bună „suprafaţă" a Pantocratorului. Tavanul boltit de aci a apropiat Pantocratorul de credincioşi, cât mai mult nu se mai putea.

În istoria artelor avem răsfrânt pe chipul Pantocratorului şi ideologia timpului. Pantocratorul era un Suveran sever, chiar încruntat, ca un Împărat de care oamenii să se teamă. Neajunsul era că pierdea tinereţea cea veşnică de pe chip, ca de pildă la Ravena.

S-a întâmplat şi cazul invers, ca în vremea romantismului, când chipul Domnului Hristos devenea chipul unui bărbat frumos, asemenea oamenilor, fără adâncime divină.

O greutate a chipului Domnului Hristos o mai constituia şi etnicitatea pictorilor. Grecii puneau, în mod reflex, ceva din etnicul şi clasicitatea artei lor; ceea ce caracterizează stilul bizantin până astăzi. Perioada Renaşterii chiar a pus preţ pe această etnicitate a pictorilor în reprezentarea chipului Domnului Hristos. Domnul Hristos seamănă cu pictorul şi cu naţionalitatea lui. Exemplul cel mai izbitor al genului l-a dat un pictor ungur, Muncaci: Iisus înaintea răstignirii, privind pe cei doi tâlhari răstigniţi deja. Operă de mare valoare cu subiect religios.

Chipul bisericesc al Pantocratorului caută, cum cere Hegel în Estetica lui, un chip universal al omului, al tuturor oamenilor, de toate neamurile. Toate neamurile, toţi oamenii să-şi recunoască în El chipul lor de obârşie, chipul devenirii lor eternitate. Grea temă şi poate cea mai grea a picturii. Leonardo da Vinci a prins această notă în Cina cea de Taină, într-un desen, dar în pictură n-a mai prins îndeajuns această rezolvare. Michelangelo a izbutit acest chip universal al omului, în chipul lui Adam, la creaţie.

Teologia icoanelor

Despre această „vedere” a Pantocratorului se pot spune mult mai multe lucruri. Cine s-ar hotărî să ia în serios această vedere a lui Dumnezeu, egală cu atotprezenţa Lui la toate nivelele existenţei şi la toate formele timpului sau a subunităţilor sale, îşi poate sfinţi viaţa şi prin ostenele şi stăruinţă, răbdare şi cunoştinţă poate „evolua” de la chip la „asemănare”. Aceasta-i continuitatea de conştiinţă a atotprezenţei lui Dumnezeu.

„Asemănarea” - aceasta caută pictorul să o arate ca notă comună pe toate chipurile sfinţilor cu toată diversitatea numelor şi neamului lor. Fiecare sfânt e altcineva, dar toţi au o asemănare, într-o mai mică sau mai mare măsură cu Cel ce-L aveau conştient, în centrul smeritei lor rugăciuni şi atenţii. Toate icoanele sfinţilor au ceva real din cel reprezentat, pentru că aveau în ei pe Cel atotprezent, Care le dăruia sfinţenia asemănării.

Maica Domnului

Cea mai mare asemănare cu Domnul Hristos o are Maica Domnului. E şi de la sine înţeles. Ea L-a adus pe Fiul lui Dumnezeu între oameni şi ca Om adevărat şi ca Fiu „al omului”. Prin sfânt sufletul ei a trecut sabia durerii la răstignirea Fiului ei.

Chipul Maicii Domnului e al doilea ca mărime, după Pantocrator. Dacă „locul” Pantocratorului e în „**Cerimea**” bisericii şi a creaţiei, locul Maicii Domnului e în Conca Altarului bisericii văzute, locul Liturghiei, a jertfei cei de-a pururi pe pământ.

Istoria mântuirii omului începe în altar.

E prevestită de prooroci;
E anunțată de îngeri;
E pre-rânduită de „Cel Vechiu de zile, Care făcu pe om", și Care pentru noi oamenii, s-a făcut Om și Fiu al Maicii Domnului Care cheamă pe oameni, Sus, de unde vine El, mai presus de fire, dar și din brațele Maicii Domnului, din iubirea de oameni, aprinsă până la Jertfă.

Jertfa cea de-a pururi

Aceasta-i nota esențială a acestui „Prunc": istoria dragostei lui Dumnezeu Tatăl, care-și trimite Fiul în lume să aprindă și între oameni focul dragostei de Dumnezeu și întreolaltă și să ne descopere la toți, limpede, că toți oamenii suntem fiii Aceluiaș Părinte. Evreilor nu le-a făcut această descoperire. De atunci „Iubirea", definiția lui Dumnezeu, e mereu pe cruce, în agonie, până la sfârșitul istoriei, cum scrie Pascal.

Ideia aceasta, a Iubirii ca Jertfă, e motivul compoziției plastice a unui moment din sfânta Liturghie: **a prefacerii sfintelor daruri de pe altar în Trupul și Sângele Mântuitorului**, pentru viață și mântuirea lumii (credincioșilor) precum Însuși a rânduit.

Prevăzând furturile istoriei ne-a întărit pe noi prin descoperirea asistenței Sale personale în toate valurile și bântuielile vieții pământești.

„Iată Eu cu voi sunt - Trup și Sânge - în toate zilele, până la sfârșitul veacului". E un alt mod, mai concret, al atotprezenței lui Dumnezeu în creație.

Liturghia reprezentată prevede arhiereii de la cei dintâi, din Ierusalim, sfântul Iacob, de la autorii de Liturghii din veacul de aur, arhierei mărturisitori din epoca iconoclasmului, ai altor neamuri, printre care și unii de pe pământul nostru.

Jertfa cea de-a pururi mai ține lumea. Când oamenii vor împiedeca-o să se mai săvârșească vine sfârșitul, dar până la ultimul om, care să se mântuiască, se va săvârși această Jertfă.

Evangheliștii

Printre altele pictura are ca rost principal **arătarea plastică a vieții Mântuitorului și a descoperirii Sale**. Lămurește și arată pe limba artei ceea ce cărțile, începând cu Evangheliile și evangheliștii, spun pe calea cuvântului.

De aceea evangheliștii ocupă aci locul al treilea al reprezentărilor plastice. Ei sunt primii patru martori ai Adevărului în jurul Pantocratorului. „Dacă s-ar fi scris toate câte a spus și a făcut Iisus - scrie evanghelistul Ioan - cred că nici în lumea aceasta n-ar fi încăput cărțile ce s-ar fi scris." Și cărțile se scriu de atunci încoace în flux continuu și în progresie geometrică și bune și rele. Cărțile vor fi și ele martore pentru cei ce le-au scris.

Ereticii

E bine să precizăm aci că sunt și „Hristoși mincinoși" după cum Însuși ne-a prevenit. Pe ce-i cunoaștem ? Este cineva meșter în falsuri, care se va arăta mai către urmă. Îi cunoaștem pe aceea că toți hristoșii mincinoși nu sunt fiii Tatălui, întrucât nu-și lasă adepții să spună sau să se roage cu rugăciunea „Tatăl nostru"; nu sunt fiii Maicii Domnului, întrucât spun rele de Maica Domnului; nu-i lasă să-și facă semnul Crucii, că-i unealtă de ocară; nu-i nici icoană care să-L arate, că acestea ar fi „chipuri cioplite", idoli; nu-i nici întemeietorul Bisericii, întrucât „ei" sunt biserică, apăruți ca ciupercile după Reformă (cca. 2000 în U.S.A., 1000 în Franța) și prolifică în progresie, neavând nici unii vechimea primei Cincizecimi

a Pogorârii Sfântului Duh, ziua întemeierii Bisericii creştine.

Deci ereticii, sectarii, nu mai sunt creştini, au căzut din creştinism.

Primul eretic a fost Cerint, în veacul apostolic, pe care l-a combătut sfântul evanghelist Ioan. Altul, însemnat, Arie, combătut şi lepădat de Biserică la Sinodul I ecumenic. Apare în pictură de două ori.

Ereticii au fost cauza principală a convocării Sinoadelor ecumenice pentru stabilirea dogmatică a doctrinei creştine. Au fost şi ierarhi eretici; de pildă Nestorie, condamnat de Sinodul din Efes, la 431, cum arată reprezentarea Maicii Domnului din stânga tâmplei.

O explicaţie iconografică

Cu acest prilej e nimerit să arătăm că zugrăvirea unei biserici ţine seama de o dispoziţie iconografică devenită tradiţie, precum şi arhitectura deasemenea ţine seama de un canon al construcţiei, oricât de simplificat ar fi, după posibilităţile locale ale credincioşilor.

Şi aci un deviz prevede ce să se picteze pe fiecare formă arhitectonică. Astfel în stânga tâmplei se pictează Maica Domnului în slavă, cu Pruncul în braţe înconjurată de doi ierarhi sau un ierarh şi un evanghelist, de obicei Ioan evanghelistul, în grija căruia a fost încredinţată de Domnul Hristos, de pe Cruce.

Iar în dreapta tâmplei Domnul Hristos, Dreptul Judecător, înconjurat de sfântul Ioan Botezătorul şi de Maica Domnului, care intervine pentru iertarea sufletelor.

Până încă nu erau desenate aceste teme, Părintele Bunescu pune întrebarea:

- Şi cum arăţi pe Domnul Hristos **ca Judecător** ?

- Îmbrăcat arhiereu, cu mitră pe cap, cu Evanghelie în stânga şi binecuvântând.

- Dar de aci nu rezultă că e Judecător.

- Bine, atunci să-L arătăm că judecă un suflet la judecata particulară; iar compoziţia va avea două registre, unul mai mare sus şi altul, la o scară mai mică jos.

- Aşa da.

- Dar treaba rezolvată aşa deschide o altă problemă: că toate compoziţiile următoare vor cere şi ele două registre, altfel nu mai avem unitate în tratarea picturii. Problema unităţii de scară într-o pictură bisericească e de stabilit de la bun început pentru reuşita picturii, iar aci apare, oarecum, o abatere de la scară, aşa cum e ea rezolvată până acum.

- O rezolvi cum ştii, dar Dreptul Judecător să-L arăţi Judecător.

- Mă leg şi la o atare inovaţie, dar totuşi pe baza unei nemulţumiri mărturisite de profesorul nostru Nae Popescu, de la cursurile de iconografie bisericească. El nu era deloc mulţumit „că în registrele superioare ale unei arhitecturi bisericeşti se reprezintă scene cu personagii multe, deci mărunte ca scară, şi ca urmare departe de ochiul privitorului şi pierzându-şi claritatea şi chiar importanţa. Iar în registrul de jos, cel mai aproape de ochi să pui sfinţi în mărimea naturală sau şi mai mari, înşiraţi ca soldaţii, fără nici o mişcare sau compoziţie". Acestea mi le aduc bine aminte. Dar mai urmează ceva: adaosul acestui nou registru oricum, mărunt, la cel al sfinţilor, va lungi foarte mult timpul de lucru. La asta ce ziceţi ? Şi făcând părintele o fugă sumară asupra picturii de până aci, repede s-a decis şi pentru lungirea timpului de lucru. - Să fie şi aşa !

Şi a fost, ba şi mai mult, pentru că însuşi registrul sfinţilor a fost mişcat din statica obişnuită şi sfinţii implicaţi într-o temă dinamică. Criteriul cu aprecierea picturii la „metrul pătrat" a mai căpătat o lovitură de graţie şi lăsat să caracterizeze doar un cap pătrat, dar să nu aprecieze o lucrare de artă.

Caracterul general al acestei picturi mai e unul, rezultat tot dintr-o discuţie la cuţite, anume o tonalitate foarte deschisă a picturii şi a unei armonii calde. Tot din neprevăzut s-au realizat şi acestea, dar totuşi dintr-o incidenţă.

Se lucra la bolta centrală la Botezul Domnului. Şi vine Părintele Bunescu cu graba:

- Da, când termini D-ta pictura ?
- Când ziceți.
- Ei, lasă gluma; e vorba, cu ce te-alegi d-ta lucrând așa de încet ? (Mai pusese aceeași problemă și inspectorul de teren al Departamentului.)
- Ce să fac, mă silesc să lucrez măcar așa de bine cât sunt în stare, altfel e „fușerai", și nu se cuvine nicăiri, da-ncă-n biserică.
- Totuși e prea încet și-s supărat.
- Dar scrie în Noul Testament: „Orice lucrați, lucrați ca pentru Dumnezeu nu ca pentru oameni !" Ștergeți jos de-acolo și iau bidineaua.
- Bine, bine, dar cine-ți plătește ?
- Cel Căruia Îi lucrez îmi va și plăti. El mi-a dat talantul și-mi va da și plata. (Mai pățisem figura și la angajarea ca pictor la Patriarhie. Părintele Preda mă caracteriza bine: are talent n-are randament).
- M-oi sili să găsesc o metodă mai grăbită de lucru.

Ce să suprim ? Observ că pe draperia sfântului Ioan Botezătorul încă nu trasasem liniatura cu negru și rămăsese locul ei albul zidului. Deodată mi-a sărit în memorie liniatura cu alb de pe ceramica veche grecească. Ce frumos era desenul cu alb. Graba: nu mai pierd vremea cu liniatura draperiilor în negru; rămâne albul zidului. Deci prima întâlnire cu arta străveche a Eladei. Noutatea nu s-a oprit aci. Pictorul venea de la Patriarhie cu noutățile picturii în email, pe fond și liniatură de aur. Encloazoneurile. Frumusețea a biruit graba. Așa că în loc să câștig timp m-am trezit lungindu-l dar ridicând neașteptat valoarea lucrului. Nimeni n-a mai zis nimic.

De la această eliminare a negrului a rezultat luminozitatea neașteptată și reușită a picturii. Negrul nu transformă vopselele în culoare ci le întunecă, le trage la pământ. Albul le ușurează, iar aurul le spiritualizează, pentru că prinde lumina naturală care aprinde totul.

Aceste două întâmplări explică de ce această pictură a durat 15 ani.

A mai fost și a treia întâmplare.

Părintele paroh tot nu renunțase dintru adânc la graba pusă la grea încercare. Se termina pictura, dar cam dispărea de pe perete. Se chiar stabilea recepția ei, când, deodată îmi spune alarmat:

- Dar unde-i pictura Părinte pictor ?
- Unde să fie ? pe perete, uite-o ! Și luai o gumă moale de bellearte pentru cărbune și ștersei fumul de pe un pătrat mic de pe zid și apăru pictura aproape cum o făcusem.
- Și ce ne facem?
- Ștergem fumul !; cu miez de pâine și cu guma !

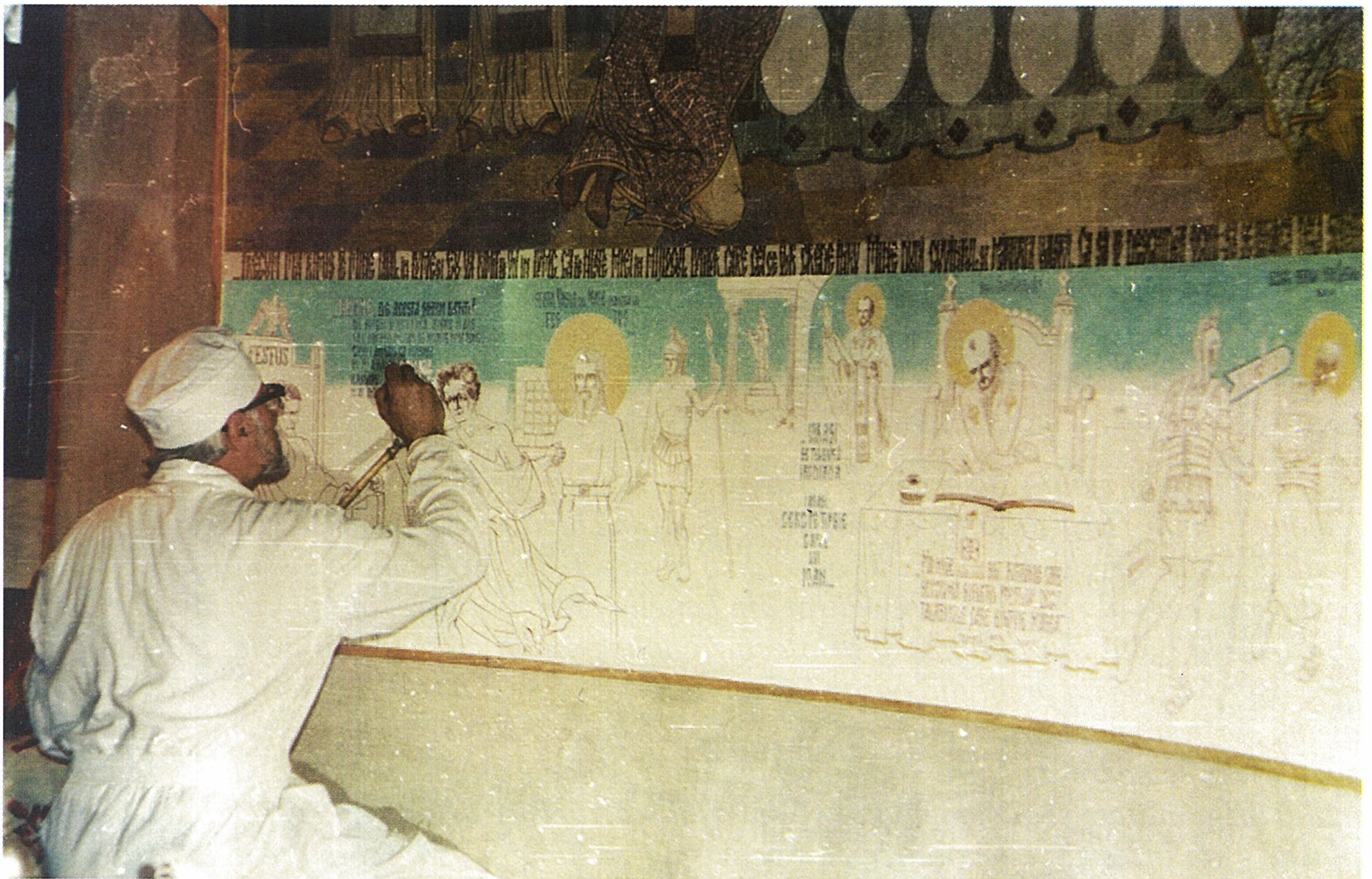
Vedeam eu că se afumă pictura, dar tăceam; știind că și o patină naturală poate adăuga la urmă, la frumusețea ei.

Deci încă un șantier de lucru neprevăzut, schele, oameni; iar în altar obligat Părintele Bunescu să șteargă personal cu guma fumul. Avea rău de înălțime. Dar numai așa a înțeles să păstreze cum trebuie pictura bisericii de fumul lumânărilor. Am adaos și o cămăruță pentru lumânări cu ventilație asigurată și scoaterea afară a fumului.

Totuși pictura a trebuit reîmprospătată mult mai mult decât simple accente de lumină. Fumul lumânărilor avea petromolul care era uns și atenuase culorile.

Totuși patina a ajutat armoniei.

Sinaia, Părintele ARSENIE BOCA

Părintele Arsenie lucrând în anii '80 în Altarul Sfintei biserici de la Drăgănescu.

„Cunosc un om în Hristos, care acum patrusprezece ani fie în trup, nu ştiu; fie în afară de trup, nu ştiu, Dumnezeu ştie a fost răpit unul ca acesta până la al treilea cer. Şi-l ştiu pe un astfel de om fie în trup, fie în afară de trup, nu ştiu, Dumnezeu ştie că a fost răpit în rai şi a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască..." II Corinteni 12,2-4.
(... şi a văzut lucruri de nespus, pe care nu e îngăduit omului oricum să le privească... n.n.)

PISANIE

*„Această sfântă Biserică cu hramul sf. Nicolae din satul Drăgănescu, s-a zidit din temelie în anul 1870, de către Petru Dănescu şi Ion Dumitrescu, Biserica veche de lemn fiind luată de apele Argeşului cu cimitir cu tot la o revărsare în 1866 când a fost construit şi podul peste noul curs al râului. S-a restaurat din temelie prin subzidire, înălţarea zidului exterior, construirea bolţii din pronaos şi arhitectura acoperişului cu cele trei turle, toate din nou, prin osârdia şi grija preotului paroh Savian Bunescu care a păstorit Biserica din anul 1937, având sprijinul material al enoriaşilor şi al altor buni creştini care au cercetat Biserica. S-a zugrăvit în tempera de către ieromonahul pictor Arsenie cu îndelungă răbdare (15 ani), cu multă originalitate şi documentaţie - **o smerită mărturisire ortodoxă de credinţă exprimată plastic** - s-a înzestrat cu mobilier, catapeteasma, strănile şi uşa, sculptate în stejar de către sculptorul în lemn Ion D. Circei din Grumăzeşti, jud. Neamţ. S-a sfinţit în ziua de 2 octombrie 1983 de către Prea Sfinţitul Episcop vicar Roman Ialomiţeanul, delegatul Prea Fericitului Patriarh Iustin Moisescu, cu un sobor de preoţi, protoiereu fiind prea cucernicul părinte Sibianu Enache.*

Celor ce ne urmează le lăsăm rugămintea să păstreze cu sfinţenie ceea ce le dăruim, realizat cu atâta dragoste şi trudă."

STARE DE CONTEMPLAȚIE

„Zis-a Domnul către Moise: «Voi face să treacă pe dinaintea ta toată frumusețea Mea...Iată un loc lângă Mine, vei sta pe stâncă.»" (Exod 33,19-21)

Din punct de vedere teologic, frumusețea este o însușire naturală şi morală a lui Dumnezeu şi este prezentă alături de adevăr, bine, dreptate, iubire, pe o treaptă supremă în scara valorilor. În limbajul biblic, frumusețea lui Dumnezeu, a făpturilor create şi a omului este sinonimă cu minunea şi este exprimată prin „minunăție" (Psalmul 103,25; Psalmul 138,14), pentru că orice minune nu poate fi decât frumoasă şi orice frumusețe nu poate fi decât minunată. O astfel de minune a zilelor noastre este şi minunata şi preafrumoasa pictură ortodoxă executată de Părintele Arsenie Boca la biserica din Drăgănescu.

Domnul nostru Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu întrupat, este „împodobit cu frumusețea mai mult decât fiii oamenilor" (Psalmul 44,3). Prin artă în general şi prin arta religioasă în special, omul ca şi făptură creată continuă şi contribuie ca un împreună-lucrător cu Dumnezeu la desăvârşirea creației, „săvârşită" de Creator în Săptămâna primordială şi la transfigurarea acestei creații desfigurată prin păcat. În esența ei adevărată şi în adâncimea ei profundă, arta nu poate fi decât revelatoare de taină şi dogmă, latreutică şi doxologică, obiect şi mijloc al contemplației duhovniceşti pentru om, cu ochii minții umpluți sau „orbiți" de Lumina divină necreată, în extazul rugăciunii. Pictura bisericii de la Drăgănescu este totodată o pictură revelatorie şi vizionară, celestă şi eshatologică, harică şi genială.

După Cincizecime sau Rusalii, harul Duhului Sfânt îmbogățeşte, plineşte şi transfigurează în istoria Bisericii arta religioasă, învestind-o prin harisma artistului creştin cu dar, ceea ce face ca Adevărul dogmatic revelat, să se poată descoperi şi ca Frumos prin frumusețea artei ortodoxe. Culorile şi nuanțele artistice, desprinse parcă din culorile curcubeului legămîntului lui Dumnezeu cu Noe (Facere 9,13) şi întrețesute în arta religioasă prin pictura bisericească sau iconografie, sunt o expresie, nu numai a luminii naturale răsărită în prima zi a creației, dar şi a „umbrelor" şi urmelor sesizate „ atât pe cât li se putea..." ale Luminii divine necreate de pe Tabor, dar creatoare la poalele Taborului, adică în istoria şi în viața Bisericii creştine.

Prin urmare, în iconografia ortodoxă materia folosită şi împodobită pentru a fi „bună podoabă a Casei Tale", este transfigurată de Lumina harică şi taborică prin transparență şi luminozitate pentru a urca înspre hotarele Spiritului sau ale Duhului Sfânt, fiind inundată de Acesta prin limbile de foc ale Rusaliilor, deapururea atotprezente, atotluminoase şi îndumnezeitoare, revelându-ne prin transparență şi limpezime veşmintele Bisericii lui Hristos pe Taborul şi Golgota istoriei sale ca fiind „albe ca lumina" (Matei 17,2).

În paginile ce urmează încercăm prin litere şi în cuvinte, să înnodăm şi să înmănunchem ca într-un „snop de foc" (Iezechiel 1,4), razele unor culori luminoase prin expresivitate, limpezime şi transparență quasi-taborică sau eshatologică, a unui „cer nou pe un pământ nou", respectiv pe pereții interiori ai unei sfinte şi smerite biserici, cer deschis pe pământ. Prezența alături de imaginile picturii sau printre ele, a cuvântului scris şi zugrăvit, întemeiat pe bogate texte biblice, patristice şi originale ale autorului picturii, Părintele Arsenie, care pe lângă alte multe aspecte, exprimă şi dau o puternică notă de originalitate, creativitate, inspirație şi mesaj, reflexe ale unei genialități demult consacrate şi manifestate,

ca dar şi harismă de la Dumnezeu, constituie într-un fel însăşi exegeza, tâlcuirea sau comentariul picturii de la biserica din Drăgănescu, în esenţa ei. Pentru că Hristos Însuşi este Cel care îşi pictează şi îşi împodobeşte bisericile Sale ca locaşuri de cult, prin darul şi prin harul cu care Duhul Sfânt lucrează şi îşi mişcă uneltele Sale - smeriţii pictori şi zugravi de biserici.

Pictura bisericii de la Drăgănescu exprimă ea însăşi în întregimea ei **„o frumuseţe dintr-o altă lume"** după cum spunea chiar Părintele Arsenie, într-o referire precisă la icoanele împărăteşti de la sfânta Mănăstire Prislop, cuvinte care, neîndoelnic pot defini şi pictura acestei sfânte biserici - **„snop de grâu încins cu crini"** - asemenea Bisericii-Mireasă din Cântarea Cântărilor (7,3). Pictura bisericii de la Drăgănescu este de fapt **„Cărarea Împărăţiei"** desfăşurată în imagini, pe care vă invităm să o contemplaţi într-o stare de admiraţie şi uimire, minunare şi bucurie prin paginile-iconostas ale acestui volum, care ne vorbesc în locul Părintelui Arsenie Boca.

Vârşeţ, 6 septembrie 2005

† DANIIL STOENESCU
Episcop-locţiitor de Vârşeţ

SFÂNTUL ALTAR

„Mântuirea începe în Altar..."

Pe bolta sfântului Altar - şi a cerului - este reprezentat, conform revelaţiei sfântului prooroc Daniel 7,9, **„Cel vechi de zile... Carele făcu pe om"** - creaţia - Dumnezeu Tatăl cu aureola triunghiulară (o ων) binecuvântând cu amândouă Mâinile, care preînchipuiesc pe Dumnezeul Fiul şi pe Dumnezeu Duhul Sfânt, în culori şi nuanţe transparente, deschise, luminoase. **„Taina ochilor"** care te privesc în orice loc şi din orice direcţie, exprimă atotprezenţa şi atotştiinţa Sa dumnezeiască. Dumnezeu Tatăl este înconjurat de doi serafimi. Lumina harului Sfântului Duh se revarsă în raze şi unde, sub forma unui elipsoid care o învăluie pe Maica Domnului - DEISIS - care şade pe Tronul măririi ca o Împărătească a cerului şi a pământului şi ca o Mireasă a lui Dumnezeu, cu Pruncul Iisus Hristos pe braţul stâng, înconjurată atât Maica Domnului cât şi Mântuitorul de linia cuvintelor care continuă primul text: **„Cel vechi de zile... Carele făcu pre om... Carele pentru noi oamenii s-a făcut Om"** şi care exprimă Întruparea Domnului la „plinirea vremii" (Galateni 4,4). Dedesubt se află un covor tradiţional cu motive ornamentale româneşti, ca „aşternut al picioarelor Domnului" (Matei 5,35).

Mântuitorul Iisus Hristos, care se aseamănă la faţă cu Maica Sa, Prea Sfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, exprimă copilăria curată şi nevinovată sau tinereţea veşnică, arătându-ne cerul cu degetul arătător al mâinii stângi îndreptat în sus - după cum este reprezentat şi filosoful grec Platon în „Şcoala din Atena" a lui Rafael, având mâna dreaptă orientată înspre lumea ideilor, de sus, în antinomie, cu Aristotel a cărui mână se pogoară arătând înspre pământ. Cu mâna dreaptă deschisă înspre Sfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, Mântuitorul Iisus Hristos vrea să ne spună prin cuvinte nescrise, ca şi pe Crucea Golgotei: „Fiilor, iată Mama voastră !" (cf. Ioan 19,27). Doi îngeri, fiecare cu câte un genunchi plecat într-o starea de închinare neîncetată, „în Duh şi adevăr", străjuiesc de o parte şi de alta Tronul Maicii Domnului. Pe doi nori aurii, se află litera X cu monogramul Mântuitorului Hristos şi a Maicii Sale sfinte, înscrise în cerc şi purtate cu sfinţenie pe mâini de către sfinţii îngeri.

Împărăteasa cerului şi Mireasa lui Dumnezeu poartă pe frunte şi pe umărul drept câte o stea, ca pecete şi semn divin a stelei de la Betleem, reprezentată pe veşmântul-hlamidă de culoare roşu închis şi ca semn al pururea-feciorіei Sale. În aureola Maicii Domnului sunt şapte crini, simbol al virtuţilor „Celei ce este plină de har" (Luca 1,28), iar aureola Mântuitorului Hristos este în semnul sfintei cruci, având o ων „Eu sunt Cel ce sunt" (Exod 3,14).

La colţurile bolţii sfântului Altar avem flori ornamentale, atât de iubite de Părintele Arsenie, iar pe fondul luminos al acesteia, contemplăm - precum patriarhul Avraam (Facere 15,5) - o mulţime de stele din ziua a patra a creaţiei. Pe arcul de deasupra iconostasului care desparte Altarul sau Sfânta Sfintelor de naos sau Sfânta şi care simbolizează şi reprezintă creaţia, după cum sfântul Altar preînchipuieşte cerul, este pictat un brâu-omofor ornamental, în centrul căruia se află o preafrumoasă Cunună de spini care se odihneşte pe o Cruce-monogram în X.

În registrul de sus de pe peretele sfântului Altar, se află mai multe medalioane, care au în centru pe Mântuitorul **Iisus Hristos Arhiereu** binecuvântând şi încununat cu mitră şi cu două aureole ce se întretaie în suprapunere, având pe umăr şi pe piept omofor şi sfânta Evanghelie şi fiind înconjurat de doisprezece arhierei:

La dreapta Sa sunt:

1. **Moise proorocul**, arătând cu dreapta spre Hristos, cu cele două table ale Legii, şi

două raze unghiulare ce-i străbat aureola, odihnindu-se pe fruntea Legiuitorului.

2. Sfântul **apostol Iacob**, fratele Domnului episcopul Ierusalimului.
3. Sfântul sfinţit mucenic **Ignatie Teoforul**.
4. Sfântul **Dionisie Areopagitul**, arhiepiscopul Atenei.
5. Sfântul **Atanasie cel Mare**, al Alexandriei, Niceia - 325 - Simbolul de credinţă.
6. Sfântul **Nicolae Cabasila**, arhiepiscopul Salonicului.

La stânga Domnului sunt:

1. **Melhisedec**, împăratul Salemului (păcii).
2. Sfântul **Policarp** al Smirnei.
3. Sfântul **Andrei Criteanul**, care priveşte în sus, cu cunoscutele cuvinte din Canonul cel Mare: „**De unde voi începe a plânge faptele vieţii mele cei ticăloase ?**"
4. Sfântul **Grigorie de Nissa**.
5. Sfântul **Ciril al Alexandriei**, având pe cap un fes cu cruce.
6. Sfântul **Grigorie Palama**, mitropolitul Salonicului în mantie arhierească, acoperit cu culion şi camilafcă.

Medalioanele arhiereşti sunt încadrate cu flori şi legate prin cruci şi noduri.

În partea stângă a absidei sfântului Altar este reprezentată „**Liturghia Arhierească**", cosmică şi neîncetată, cerească şi pământească. Mântuitorul Iisus Hristos în veşmânt alb transparent, izvorăşte lumină dumnezeiască, binecuvântând cu amândouă mâinile şi fiind înconjurat de doi serafimi. Pe sfânta Masă sau dumnezeiescul Prestol se află sfânta Evanghelie, sfântul antimis, sfântul potir, sfântul disc cu sfântul Agneţ, sfânta cruce, un sfeşnic cu trei lumânări, simbol al Preasfintei Treimi şi sfântul chivot în chipul Bisericii. Împrejurul sfintei Mese stau îngenunchiaţi, înclinaţi sau în picioare şi cu capetele plecate, în ceasul suprem al Prefacerii euharistice, sfinţii şi sfinţiţii arhierei şi slujitori ai soborului ceresc şi pământesc, având în mijloc ca protos pe sfântul apostol **Iacob** al Ierusalimului, îngenunchiat şi cu capul plecat pe marginea sfintei Mese. La rândul lui, sfântul apostol Iacob este înconjurat de alţi unsprezece slujitori: sfântul **Spiridon** al Trimitundei, sfântul ierarh **Nicolae** din Mira Lichiei, sf. **Ioan cel Milostiv** al Alexandriei, **Ulfilas,** episcopul Goţilor, în picioare, sf. **Atanasie cel Mare** şi sf. **Ioan Gură de Aur,** înclinaţi, sf. **Policarp** al Smirnei, sf. **Vasile cel Mare**, doi diaconi îngenunchiaţi, cu spatele spre privitor şi alţi trei sfinţi fără nume.

Deasupra sfintei Liturghii Arhiereşti - care vrea să ne arate prezenţa reală şi nevăzută a Mântuitorului Iisus Hristos la fiecare sfântă şi dumnezeiască Liturghie, de la Cina cea de Taină până la Parusie sau A Doua Sa Venire - sunt înscrise cuvintele: „**Iată Eu cu voi sunt - Trup şi Sânge - în toate zilele până la sfârşitul veacului**" (Matei 28,20). În marginile de deasupra putem vedea întuneric şi lumină, explozii, fulgere, umbre, revărsări de apă, cataclisme şi flăcări de foc, care exprimă „începutul durerilor" (Matei 24,8) din „zilele cele mai de pe urmă".

În partea dreaptă a absidei sfântului Altar este prezentată „**Teologia icoanei**" în viziunea Părintelui Arsenie, şi anume: două sfinte Icoane pe lespezi în relief, ca două table ale Legii celei Noi, reprezentând pe Mântuitorul Iisus Hristos binecuvântând şi pe Maica Domnului cu Pruncul Iisus în braţe, înveşmântaţi în hlamide roşu deschis, alb şi galben în lumină iradiantă. Sub aceste sfinte icoane, ţinute pe mâini de împărăteasa **Irina** în stânga şi împărăteasa **Teodora** în dreapta, coboară o mahramă, ce va şterge încă o dată faţa de sudori, lacrimi şi sânge a Bisericii lui Hristos pe Golgota istoriei, pe care scrie: „**Constantinopol 19 februarie 843. Duminica Ortodoxiei**".

În partea dreaptă, stând în picioare, se află patriarhul **Metodie Mărturisitorul** având pe mâini icoana Maicii Domnului cu Pruncul, sf. **Nicolae Cabasila**, episcopul Tesalonicului, având în mâini cartea „**Viaţa lui Iisus**" şi cuviosul **Teodor Studitul**, cu cartea „**Cuvinte duhovniceşti**", îmbrăcat în veşminte călugăreşti.

În partea stângă se află patriarhul **Tarasie**, patriarhul **Nichifor Mărturisitorul**, sfântul **Ioan Damaschin**, fiecare cu câte o carte sau sfântă icoană. Sfântul Ioan Damaschin

desfăşoară un sul cu următorul text: „**Nu am prea multe cărţi şi nu am nici timp liber ca să citesc, intru însă în Biserică, spitalul obştesc al sufletului, înăbuşit de gânduri ca de nişte spini; podoaba picturii mă atrage să mă uit, îmi desfătează privirea ca o vorbă şi pe nesimţite slava lui Dumnezeu pătrunde în suflet**". „**Am privit răbdarea mucenicului, răsplata cununilor şi mă aprind ca un foc, cu dorinţa de a-l imita. Căzând la pământ mă închin lui Dumnezeu, prin mijlocirea mucenicului şi mă mântuiesc**".

„**Apostolii au văzut pe Domnul cu ochii trupului, pe apostoli alţii, iar pe mucenici alţii. Şi eu, pentru că am fost zidit din suflet şi trup, doresc să-i văd şi cu sufletul şi cu trupul şi să am o doctorie care să mă ferească de orice rău. Văzând, mă închin la ceea ce se vede, nu ca la Dumnezeu, ci ca la o icoană cinstită a celor cinstiţi.**" Migne, P.G. XCV, coll. 1332 B şi 1293 C.

Deasupra avem cuvintele „**Chipul slavei Tale celei negrăite sunt, deşi port ranele păcatelor**" (din „Binecuvântările morţilor") şi mai multe zeci de chipuri omeneşti, unele înaureolate şi transfigurate, care au atins asemănarea cu Dumnezeu, altele naturale, desfigurate şi caricaturizate de păcat, după apropierea sau depărtarea de Lumina lui Hristos „care luminează tuturor" din mijlocul imaginii, cu priviri îndreptate înspre Dumnezeu sau întoarse de la El, exprimând diverse stări şi trăiri sufleteşti.

La **Proscomidiar** se află sfântul arhidiacon **Ştefan**, întâiul mucenic, cu cădelniţa în mână şi sfânta Evanghelie pe umăr şi sfântul arhidiacon **Laurenţiu**, cu cădelniţa în mână şi sfântul chivot pe umăr. Mai jos, în partea stângă, nouă spice de grâu - cu două mai multe decât în visul lui Iosif - încadrează Ochiul atotvăzător, înscris într-un triunghi, deasupra unui sfânt disc cu steluţă şi sfântul Agneţ, iar în partea dreaptă, avem alte nouă spice de grâu care încadrează pe Mântuitorul Hristos euharistic, binecuvântând din sfântul potir. Dedesubt se află un spaţiu ornamentat cu frunze de viţă de vie şi struguri din Eşcol (Numeri 13,24) care simbolizează pe Iisus Hristos Viţa cea adevărată (Ioan 15,1).

Compoziţia de pe peretele semicircular al sfântului Altar redă scene de mărturie şi martiriu. În stânga citim cuvintele evanghelice: „**Precum M-a trimis pe Mine Tatăl în lume şi Eu vă trimit pe voi în lume, ca pe nişte miei în mijlocul lupilor, către cei ce vor crede întru Mine după cuvântul şi mărturia voastră, ca să le deschideţi ochii, să se întoarcă de la mărturia lui Satan la Dumnezeu şi prin credinţa în Mine să primească iertarea păcatelor şi partea cu sfinţii**" (Ioan 20,21; Matei 10,16).

Dedesubt:

1. Sfântul **Vasile cel Mare** înaintea lui Festus (prefectul Modestus) în anul 375, stă drept, legat, adus de ostaşi. Festus în veşmânt de dregător roman stând pe un tron vegheat de pajura romană, priveşte crunt şi încruntat. Altcineva se află în poziţie de acuzator: „**Tirane, de acesta suntem bătuţi. De surghiun nu-i pasă. Avere nu are să-l deposedăm. Iar de moarte nu se teme. Când i-am spus că nimenea nu mi-a mai vorbit aşa, mi-a răspuns: «Se vede că încă n-ai întâlnit episcop !»**". Sfântul Vasile, descoperit, vorbeşte prin tăcere şi privire.

2. Sfântul **Ioan Gură de Aur** în trei ipostaze:

a) În picioare, predicând Evanghelia lângă statuia Eudoxiei în faţa mulţimii: „**Iarăşi se tulbură Irodiada... iarăşi cere pe tipsie capul lui Ioan...**"

b) Şezând la masă şi scriind cartea „Despre preoţie". Pe acoperemântul Mesei sunt cuvintele: „**Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului decât talazurile care bântuie marea**". (Din Tratatul despre preoţie).

c) Exilul din anul 404: două indicatoare pe care scrie KUKUΣO, un ostaş urmând sfântului Ioan care pleacă în exil în haine sărăcăcioase, având un toiag în mână şi cu o mică povară văzută în spate şi o alta, mult mai mare - „grija pentru toate bisericile" (II Corinteni 11,28) - care nu se mai vede, ci doar se întrevede.

3. „**De la soborul I ecumenic anul 325, împotriva lui Arie**": Împăratul Constantin pe tron, Arie ereticul, dezgolit la trup şi suflet. Sfântul Spiridon în spatele lui cu cărămida din care se aprinde foc şi curge apă şi sfântul Nicolae pregătindu-se să pălmuiască pe ereticul care L-a

pălmuit pe Fiul lui Dumnezeu Iisus Hristos, prin erezia sa.

4. „**După al V-lea exil al sfântului Atanasie cel Mare**", pentru lupta sa împotriva arianismului: pe fluviul Nil, având conturul a două piramide în depărtare, pluteşte o barcă cu doi ostaşi împinsă de cuvintele: „**Căutăm pe Atanasie**" şi o altă barcă cu sfântul Atanasie şi un creştin, arătând spre înapoi: „**Mergeţi înainte**".

În partea dreaptă citim cuvintele: „**Iar când vă vor da pe voi în mâna stăpânitorilor, nu vă grijiţi cum sau ce veţi răspunde, căci se va da vouă în ceasul acela ce să grăiţi. Fiindcă nu voi sunteţi care grăiţi, ci Duhul Tatălui vostru este care grăieşte întru voi. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu**" (Matei 10,19-22).

Dedesubt: „**Din viaţa şi patimile cuviosului Ştefan cel Nou, pe vremea împăratului iconoclast Constantin Copronimul, care a tiranisit Biserica între anii 741-775.** "

a) Venirea la călugărie a tânărului, cu capul descoperit, îmbrăcat în haină lungă albă, în faţa stareţului. Razele soarelui pătrund pe fereastra Bisericii şi a sufletului sfântului. Tânărul priveşte spre icoana Mântuitorului Hristos care binecuvintează şi ţine Evanghelia deschisă, icoană pe care Ştefan o va mărturisi şi o va apăra cu preţul vieţii sale. Evanghelia Mântuitorului Hristos ni se deschide la cuvintele: „**Iar când vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minţind pentru existenţa Mea, bucuraţi-vă că a voastră este Împărăţia cerurilor**" (cf. Matei 5,11).

b) Monahul Ştefan predică din pridvorul Bisericii înaintea mulţimii de credincioşi şi monahi.

c) El este adus de ostaşi în faţa împăratului Constantin care stă pe tron, îndemnat de împărăteasa iconoclastă, care stă în picioare, amândoi fiind „insuflaţi" şi umbriţi de aripile ca de liliac ale diavolului întunecat. Acesta are un şarpe deasupra capului ce-i descrie şi îi conturează o „aureolă" neregulată şi întunecată, iar o stea îi pecetluieşte capul diavolului din care ies două coarne înroşite în sângele mucenicilor lui Hristos pe care i-a străpuns şi ucis veacuri de-a rândul.

d) **Mucenia Anei**, păzită de ostaşi, ea este bătută de călăi cu toiege, în tălpi şi pe trup, pentru că nu-şi schimbă mărturisirea rostită de ea şi scrisă pe perete: „**Sfânt şi drept îl ştiu pe Ştefan !**".

e) Pătimirea sfântului Ştefan, bătut, culcat la pământ şi călcat în picioare de chinuitori şi în cele din urmă exilat.

f) Îngenunchiat pe malul mării cu icoana Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în braţe, este adus din nou la împăratul înspăimântat, înrăit şi îndrăcit, de statornicia mucenicului.

g) Aflat în temniţă, sfântul nou mucenic Ştefan propovăduieşte mulţimii de monahi închişi, ridicând în mâini două sfinte icoane.

h) Moartea sfântului Ştefan este reprezentată astfel: legat, bătut, culcat la pământ cu faţa spre cer de unde mâna dumnezeiască nevăzut arătându-i-se îi revarsă Lumină pe faţă, har şi putere, dragoste părintească şi primitoare în Împărăţia ce i-o deschide sufletului lui „mult pătimitor". Bătut cu pietre, trupul e legat de o piatră şi aruncat în mare. Deasupra citim cuvintele: „**Iar cuviosul primind mucenicia la 53 de ani ai vârstei sale în 28 ale idelor lui Noemvrie, cu vina de pe urmă: «Ştefan mi-a făcut temniţa mă-năs-ti-re !»**".

La baza absidei sfântului Altar, avem un şir ornamental tradiţional şi original cuprinzând spătare de tronuri.

CARELE PENTRU NOI OAMENII...
ŞI S-A FĂCUT OM...

CARELE PENTRU NOI, OAME-
NII, S-A FĂCUT OM...

IISUS
HRISTOS
ARHIEREU
O N

Moise
Proorocul

Sf. Apostol Iacov
Fratele Domnului, Episcopul Ierusalimului

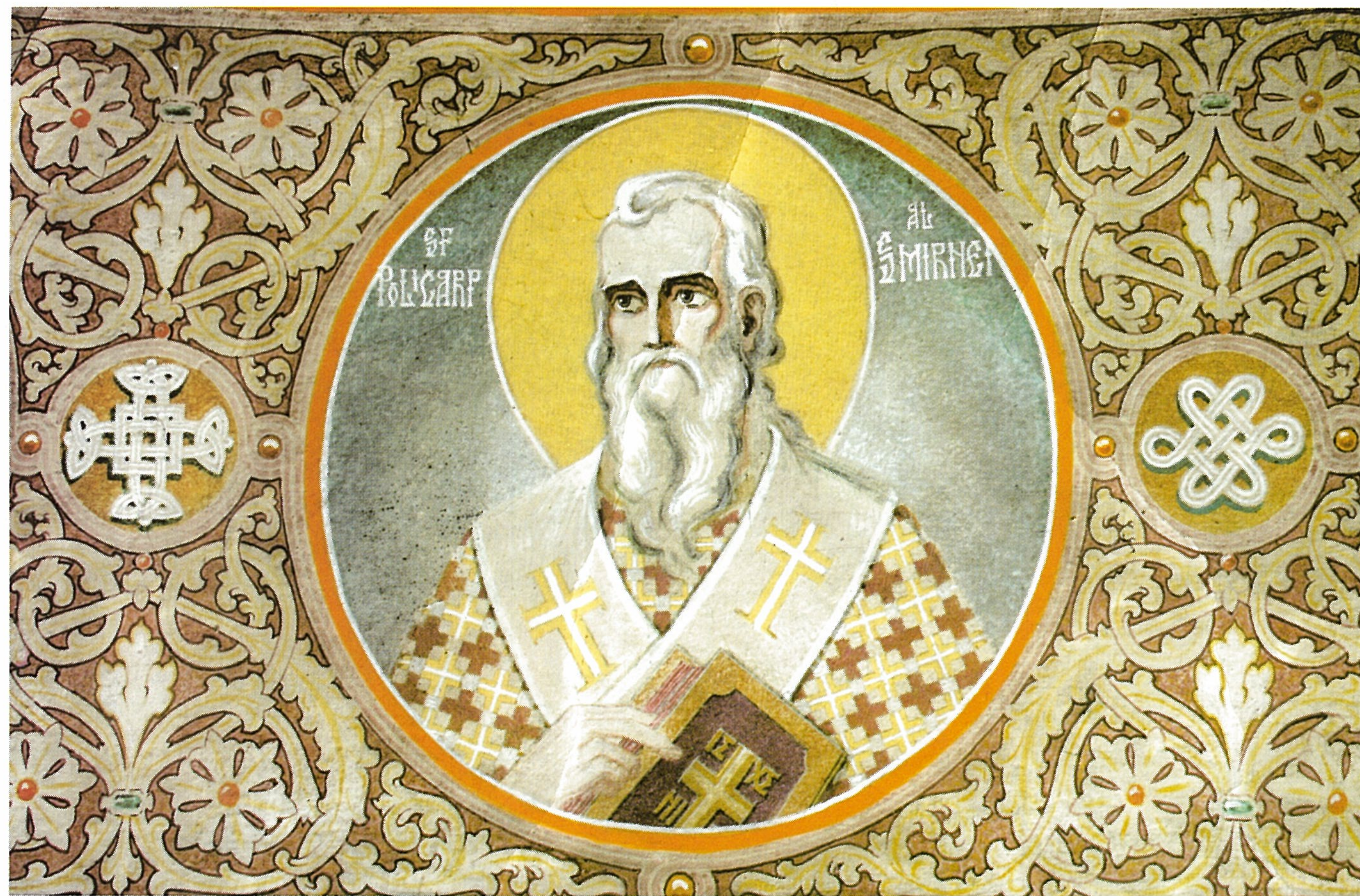

SFÎNTUL
DIONISIE
AREOPAGITUL
ARHIEPISCOPUL
ATHENEI

SFÎNTUL
ATANASIE
CEL MARE
AL
ALECSANDRIEI
NICEIA
-325-
SIMBOLUL DE
CREDINȚĂ
ATANASIAN

MELHI-SEDEC
ÎMPĂRATUL SALEMULUI (PĂCII)

SF POLICARP
AL SMIRNEI

SF. ANDREI
CRITEANUL
CANONUL CEL MARE:
„DE UNDE VOI ÎNCEPE A PLÂNGE FAPTELE VIEȚII MELE CEI TICĂLOASE?"

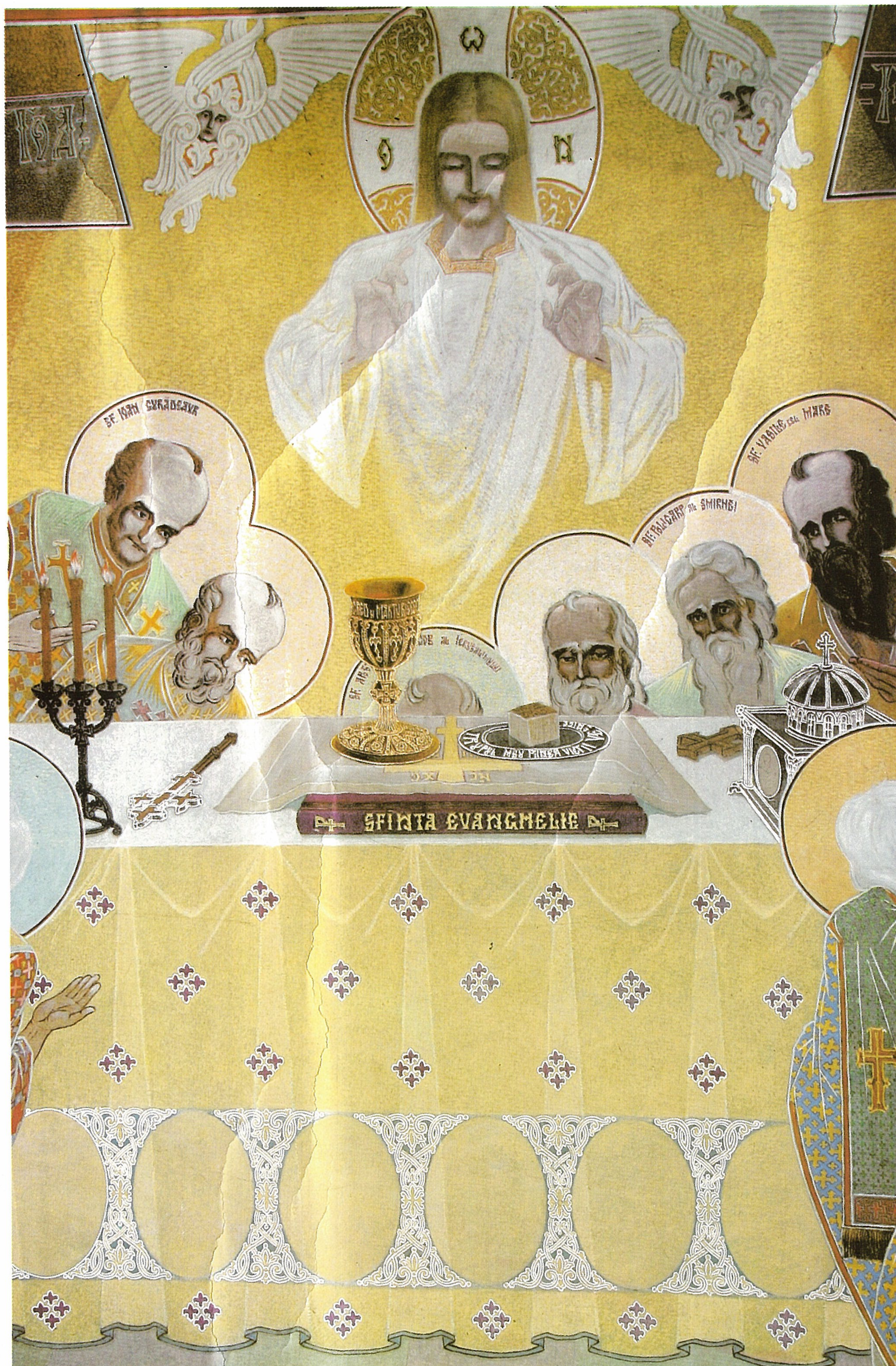

SFÂNTUL GRIGORE
DE NISSA

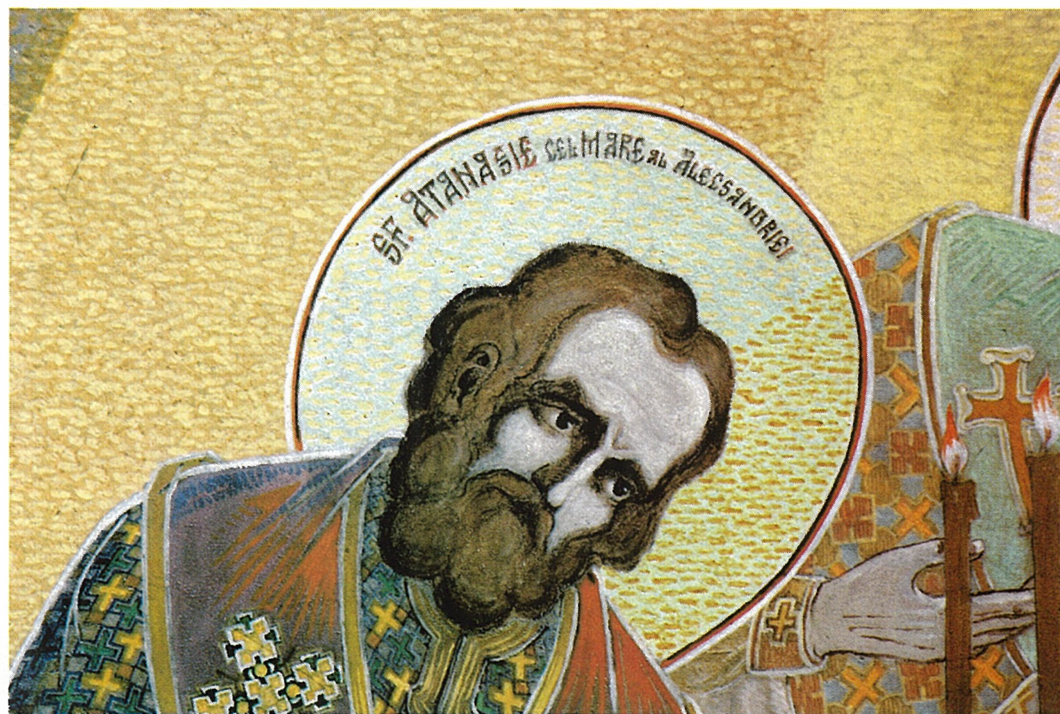

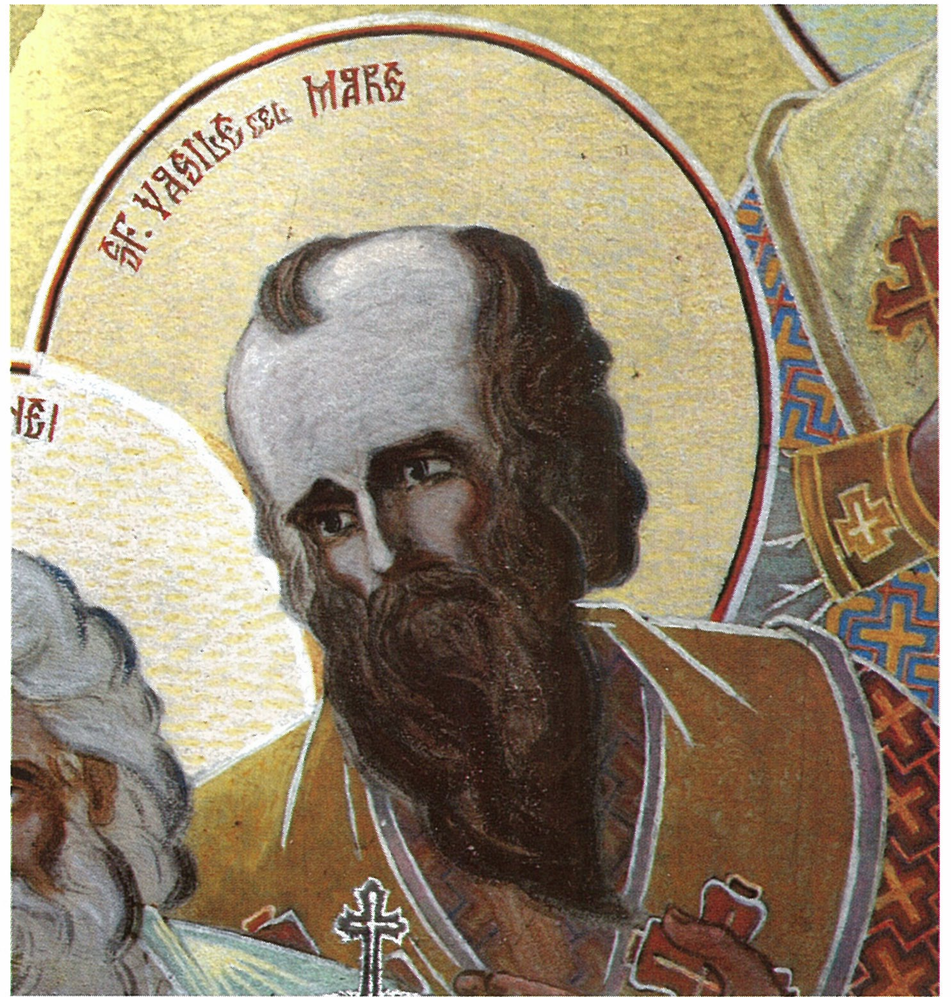
"Sfânta Liturghie mai ține lumea."

SFÎNTA EVANGHELIE

SF. ATANASIE CEL MARE AL ALECSANDRIEI

SF. IOAN GURĂDEAUR

SF. VASILE CEL MARE

SF. IOAN CEL MILOSTIV AL ALEXANDRIEI
ULFILAS EPISCOPUL GOȚILOR

SF. POLICARP AL SMIRNEI

CHIPUL SLAVEI TALE CELEI NEGRAITE
CONSTANTINOPOL : 19 FEBRUARIE 843
DUMINECA ORTODOXIEI

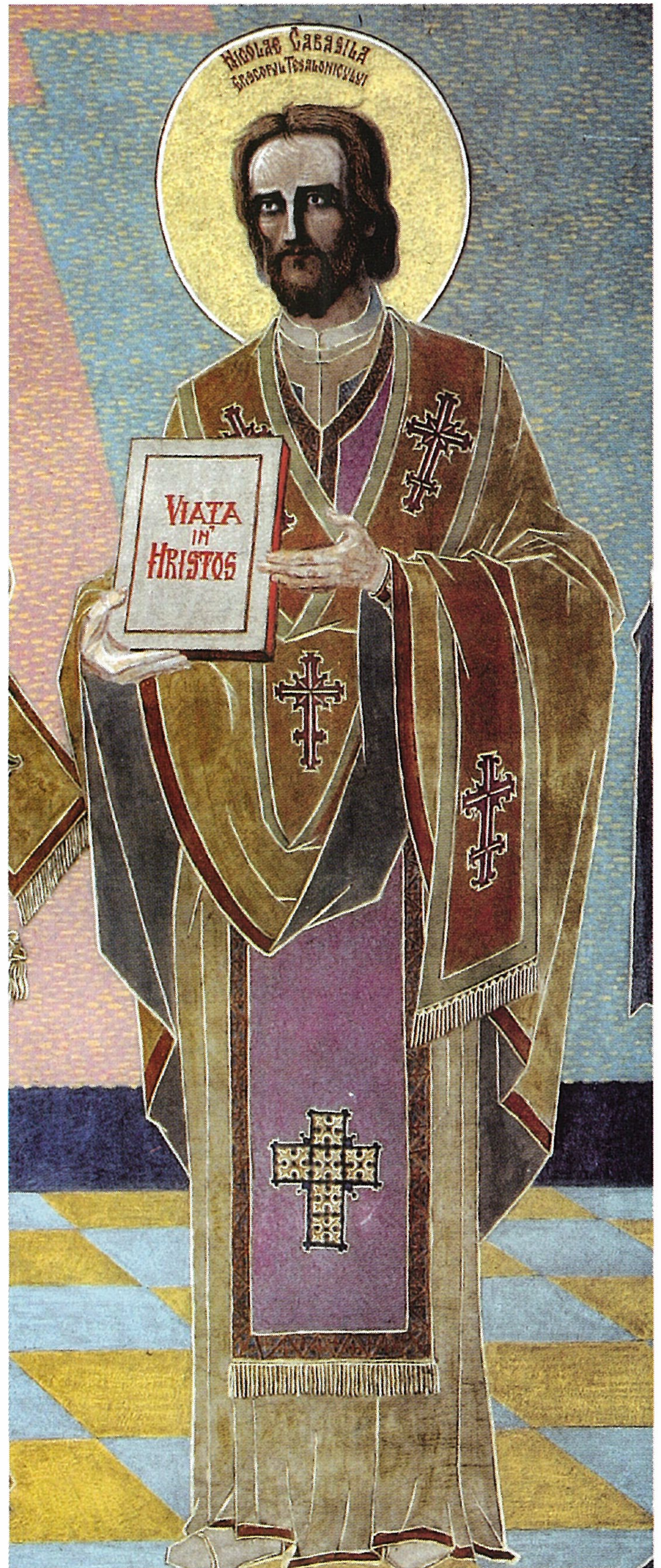

SFINTUL IOAN DAMASCHIN

PATRIARHUL NICHIFOR
MĂRTURISITORUL

PATRIARHUL
METODIE

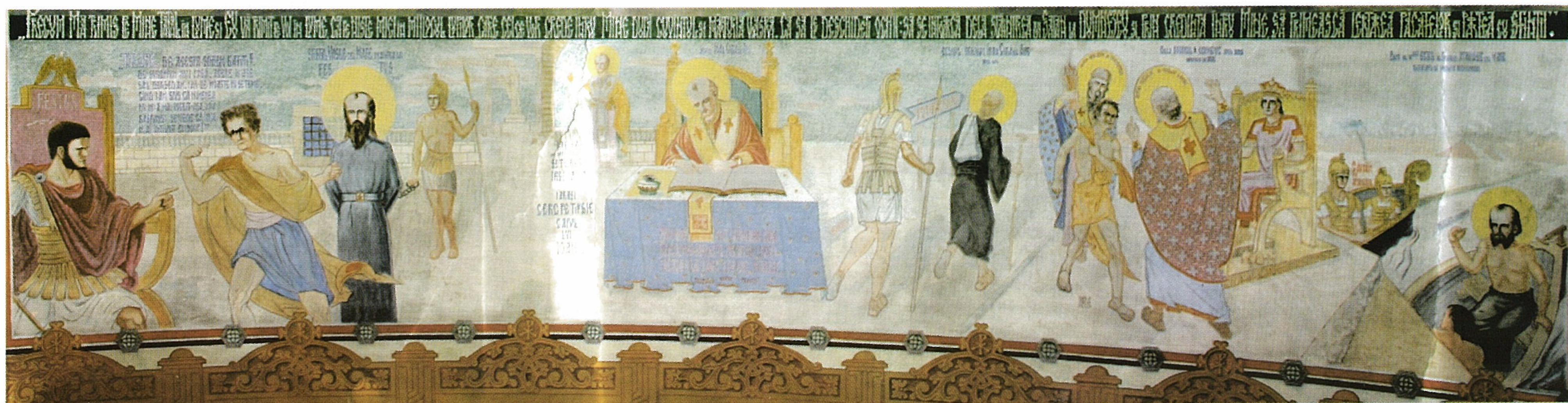

NICOLAE CABASILA
VIAȚA
ÎN
HRISTOS

CUVIOSUL TEODOR STUDITUL
CUVINTE DUHOVNICESTI

PATRIARHUL TARASIE

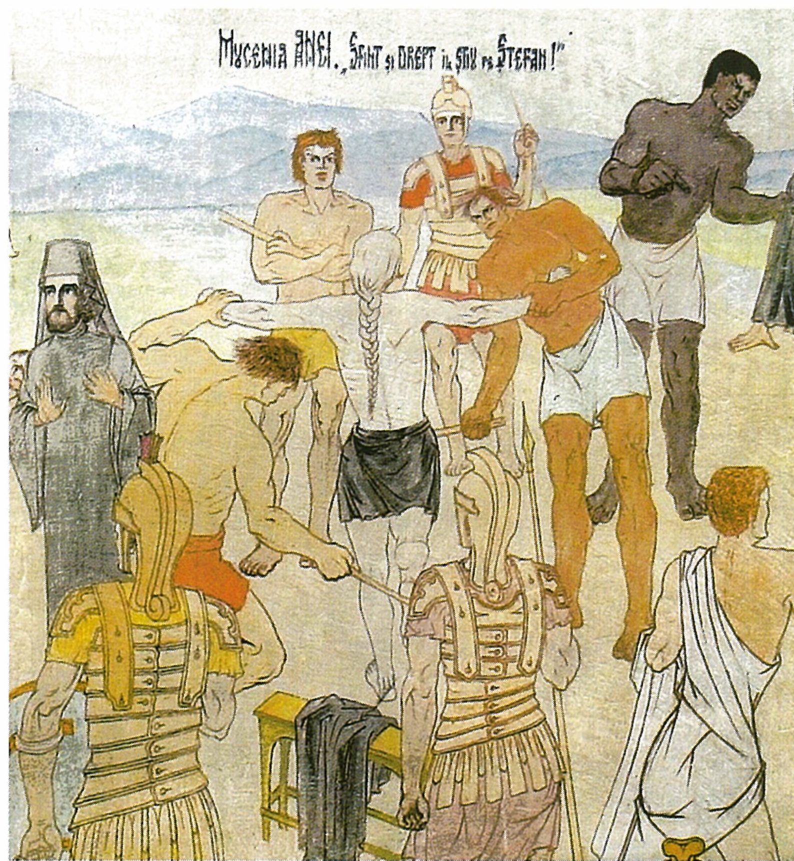

Sf. Mucenic
Arhidiacon Ştefan.

DIN VIATA SI PATIMIRILE CUVIOSULUI STEFAN CEL NOU, PE VREMEA IMPARATULUI ICONOCLAST CONSTANTIN COPRONIMUL, CARE A TIRANISIT BISERICA INTRE ANII 741-775;

IAR CUVIOSUL PRIMIND MUCENIA LA 53 DE ANI AI VIRSTEI SALE IN 28 ALE IDELOR LUI NOEMVRIE, CU VINA DE PE URMA: „STEFAN MI-A FACUT TEMNITA MA-NAS-TI-RE!”

Mucenia Anei. „Sfînt și drept îl știu pe Ștefan!”

ICONOSTAS

Sculptat în lemn de stejar carpatin, iconostasul bisericii de la Drăgănescu, susţine un număr de icoane pictate după erminia ortodoxă, în culori de o nuanţă deschisă, albastru senin ca fond, cu ton de alb, galben şi auriu. Uşile împărăteşti ni se deschid prin icoana **Buneivestiri** care este „începutul mântuirii noastre". În stânga coboară arhanghelul Gavriil cu un sul desfăşurat pe care scrie: **„Bucură-te ceea ce eşti plină de dar, Domnul este cu tine"**. În dreapta, sfânta Fecioară Maria stă la un amvon al cerului şi al pământului, umbrită de „Puterea Celui Preaînalt" şi scăldată în lumina Sfântului Duh care, coborând la Bunavestire, prefigurează Botezul în Iordan şi vesteşte anticipând Rusaliile.

Icoanele împărăteşti: **Mântuitorul Iisus Hristos** binecuvintează stând în picioare pe un nor, având ca răni urmele piroanelor la mâini şi la picioare. Privirea Sa dumnezeiască şi atotvăzătoare ne dezvăluie prin „taina ochilor" Săi preacuraţi adevărul dogmatic revelat al atotprezenţei şi atotştiinţei Sale. Domnul Hristos este înveşmântat în hlamidă de culoare roşu aprins. Chipul sfintei Sale icoane exprimă tinereţea veşnică, biruitoare, senină şi iubitoare întru desăvârşire. În mâna stângă ţine sfânta Evanghelie deschisă la cuvintele: **„Fericiţi veţi fi când: vă vor ocărî şi vă vor prigoni pe voi şi vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră minţind din pricina Mea. Bucuraţi-vă şi vă veseliţi că plata voastră multă este în ceruri"** (Matei 5,11-12). Pe pagina stângă a sfintei Evanghelii se află globul pământesc în albastru, cu ecuator şi semimeridian pe care tronează sfânta şi dumnezeiasca Cruce, „semnul Fiului Omului" şi simbolul creştinismului. Planeta albastră este înconjurată de cuvintele Domnului: **„Iată Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârşitul veacului..."** (Matei 28,20).

Icoana **Maicii Domnului** ne-o reprezintă pe Născătoarea de Dumnezeu stând în picioare pe nor, cu Mântuitorul Iisus Hristos în braţe, fiind înveşmântată în hlamidă roşu aprins. Ca şi pe bolta Altarului, Pruncul Iisus revelează copilăria şi curăţia veşnică, cu mâna stângă ne arată cerul, iar dreapta o deschide spre îmbrăţişarea noastră, prevestind întinderea şi cuprinderea dumnezeieştilor Sale braţe pe Crucea Golgotei.

În uşile diaconeşti stau: în partea dreaptă arhanghelul **Mihail** ca arhistrateg al cerului şi al Domnului Savaot, stând pe un nor cu o sabie de foc vâlvâitoare - aceeaşi cu care păzea drumul spre Pomul Vieţii (Facere 3,24) - îndreptată în jos şi gata să apere din nou Edenul sfântului Altar şi să pedepsească orice necuviinţă. Cu stânga susţine monogramul încercuit al Mântuitorului Iisus Hristos (α X ω), iar la uşa diaconească din stânga, ne întâmpină sfântul arhanghel **Gavriil**, de asemenea deasupra unui nor, oferind Sfintei Fecioare Maria, Maica Domnului din icoana împărătească - şi privitorului - un preafrumos crin cu cinci potire albe. Aripile celor doi arhangheli le cuprind aureolele.

În dreapta iconostasului avem icoana hramului: sfântul ierarh **Nicolae**, îmbrăcat ca arhiereu în odăjdii galbene, ornamentate cu cruciuliţe, având omofor pe umăr şi pe piept şi ţinând sfânta Evanghelia în mâna stângă, iar cu dreapta binecuvintează ca un arhiereu, stând în picioare pe pământ, la marginea unei mării şi fiind gata oricând ca un grabnic ajutător, să întindă mâna tuturor „celor ce călătoresc pe ape" şi tuturor creştinilor închinători, care-i poartă numele, îl cinstesc şi îl strigă, în orice furtună sau naufragiu al vieţii s-ar afla.

În stânga iconostasului se află icoana sfinţilor apostoli **Petru** şi **Pavel** care ţin cu mâinile încrucişate biserica Mănăstirii Voroneţ, ca simbol al ortodoxiei apostolice româneşti, pe a cărei faţadă vestică este reprezentată în miniatură Judecata de Apoi, iar cu celelalte două mâini, sprijinesc un prapor sau steag bisericesc, pe care ar fi trebuit să fie zugrăvită minunea

de la Cincizecime sau Rusalii. Textul ne grăieşte de la sine: „**Praznicul Cincizecimii: - ziua întemeierii Bisericii. Pe această piatră (a mărturisirii divinităţii lui Iisus, revelată lui Petru), voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui pe ea**" şi „**Cred: întru una sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică**" (Matei 16,18). Peste pământul pe care stau în picioare sfinţii apostoli Petru şi Pavel, după ce l-au străbătut în sandale de-a lungul şi de-a latul şi pe care se sprijină piciorul praporelui, răsare „Soarele Dreptăţii" şi ziua eshatonului, cu razele unei noi ere eterne care scriu de trei ori: „**Ierusalim**" (pământ nou şi cer nou: Noul Ierusalim - Biserica).

Icoanele praznicare:

Deasupra uşilor împărăteşti şi în centrul iconostasului, mai mare decât toate celelalte din acelaşi rând, se află **Cina cea de Taină**, reprezentată astfel: împrejurul unei mese circulare - ca o adevărată masă a tăcerii şi a cuvântării - stă Mântuitorul Iisus Hristos înconjurat de cei doisprezece sfinţi ucenici şi apostoli, şezând cu toţii pe scaune, simbolizând cele douăsprezece scaune de la "înnoirea tuturor lucrurilor" (Matei 19,28). Pe sfântul disc se află şapte pâini sau prescuri cu pecetea IS HR NI KA, iar lângă acesta un sfânt potir euharistic. În dreapta Mântuitorului Hristos se află Iuda vânzătorul, strângând punga în mâna stângă şi întinzându-şi dreapta spre sfântul disc. La stânga Mântuitorului îl vedem pe sfântul apostol şi evanghelist Ioan, ucenicul iubit, odihnindu-se la pieptul Domnului şi întrebând la îndemnul lui Petru, aflat în spatele sfântului Ioan, „**Doamne cine este ?**". Mâna stângă a Mântuitorului spijină umărul stâng al sfântului Ioan, ale cărui mâini sunt încrucişate. Între apostoli domneşte pace, linişte dar şi o oarecare nedumerire în urma cuvintelor: „**Unul din voi Mă va vinde**". Sfinţii apostolii sunt totodată întrebători şi uimiţi. Umbra fricii şi a oboselii care-i va pune pe fugă în Ghetsimani, începe să se arate, ca şi bucuria revederii de după Sfânta Înviere. Veşmintele apostolice sunt marcate de linii argintii pe fondul şi nuanţa generală de culori deschise, vii şi luminoase, care dau de înţeles, că dincolo de sfântul Iconostas, în Altar, continuă liturgic şi euharistic aceeaşi Taină de la Cină, după porunca Domnului: "Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea" (Luca 22,19).

De la stânga la dreapta:

1. **Naşterea Maicii Domnului**: În dreapta sfântul Ioachim, sfânta Ana se odihneşte pe pat, iar Sfânta Fecioară Maria ca pruncă, stă înfăşată pe masă, având alăturea trei „vecine" şi anticipând Betleemul.

2. **Intrarea în Biserică a Maicii Domnului**: Sfinţii părinţi Ioachim şi Ana o aduc pe tânăra şi Sfânta Fecioară Maria la vârsta de trei ani în templul din Ierusalim. Ea îşi deschide braţele vrând parcă să zboare spre arhiereul văzut al vremii, care se apleacă s-o întâmpine şi înspre Arhiereul cel Veşnic şi nevăzut, ca să-L primească pe braţele Sale la Betleem. Răsfiraţi în icoană stau şapte martori, unul pe cale de a îngenunchia, cu o lumânare în mână. Sus în stânga, fragmente în ebraică din sulul Torei şi al profeţiilor.

3. **Naşterea Domnului**: Lumina dumnezeiască ce se revarsă şi cuprinde noaptea sfântă, o înconjoară pe Maica Domnului aflată în picioare; dreptul Iosif şade, odihnindu-se de călătorie şi osteneala căutării sălaşului, iar din depărtare se apropie magii de la răsărit. În prim-plan doi păstori se închină aducând un miel Mielului lui Dumnezeu care se află înfăşat pe o masă de piatră, gata spre a se oferi şi a se dărui tuturor pe totdeauna. Deasupra vedem corul sau ceata oştilor cereşti în lumina cerului care se revarsă prin Steaua de deasupra „locului unde era Pruncul", peste cei din icoană şi peste toţi cei de dinaintea ei.

4. **Întâmpinarea Domnului**: În planul depărtat al templului din Ierusalim, urcă pe scările acestuia, dreptul Iosif şi Sfânta Fecioară Maria cu Pruncul Iisus, iar în planul apropiat o vedem pe Maica Domnului, pe dreptul Iosif şi pe dreptul Simeon cu Pruncul în braţe, împovărat şi odihnit deopotrivă, în apropierea cărora se află şi sfânta proorociţă Ana. Pe sfânta icoană sunt cuvintele dreptului Simeon de la vecernia vieţii sale: „**Acum slobozeşte pe robul**

Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău în pace. Că văzură ochii mei mântuirea Ta pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israil”. Și a zis către Maria, mama Lui: „**Iată, Acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora în Israel și ca un semn care va stârni împotriviri**” (Luca 2,29-32 și 34).

5. **Botezul Domnului**: Sub albastrul cerului care se deschide luminos prin pogorârea Sfântului Duh sub chip de porumbel, stă în albia Iordanului desăvârșit liniștit, Domnul Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu întrupat, cu picioarele în apă, iar cu mâna dreaptă atingând și sfințind țărmul pământului. El primește Botezul de la sfântul Ioan aflat în partea stângă a icoanei, cuprins de frică și de sfială, iar pe celălat țărm sau tărâm, stă un înger cu un giulgi alb, care cade în jos înspre giulgiul îngropării.

6. **Schimbarea la față**: Prin această sfântă icoană, contemplăm pe Mântuitorul Iisus Hristos schimbându-se la Față pe muntele Taborului, în albul imaculat al Luminii dumnezeiești necreate și transfigurat, iradiind în raze și unghiuri, pentru că Hristos învăluit în nor, luminează totodată și ungherele vieții și ale lumii. Sfinții apostolii Petru și Iacob sunt căzuți în genunchi, ținând mâna dreaptă deasupra frunții, ca semn că sunt orbiți și copleșiți de dumnezeiasca Lumină a lui Hristos. Totuși, abia de acum ei încep să vadă cu adevărat tainele revelației. Sfântul apostol și evanghelist Ioan este căzut la pământ, ca mai târziu în insula Patmos (Apocalipsă 1,17), având mâna dreaptă ridicată în extazul uimirii. La dreapta Mântuitorului Hristos se află în văzduh proorocul Moise, cu aureola celor două raze, aducând cele două table ale Legii, pe care citim cuvintele glasului lui Dumnezeu Tatăl: „**Pe Acesta să-L ascultați...**” (Deuteronom 18,15). La stânga Mântuitorului contemplăm pe sfântul prooroc Ilie, cu mâinile încrucișate și coborât pentru o clipă din carul de foc care l-a răpit la cer, ca să poposească pentru o vreme în coliba pe care voia să i-o ridice și lui apostolul Petru.

În dreapta iconostasului:

7. **Intrarea în Ierusalim - Duminica Floriilor**: Mântuitorul șade pe asin intrând și privind departe prin poarta cetății Ierusalimului, ca printr-un „arc de triumf” înspre brațul Crucii Sale care se întinde pe fondul cerului albastru. Cu dreapta arată spre înainte, iar cu stânga ține frâul asinei, care pășește peste hainele așternute pe cale. Lumina ce se revarsă pe poartă, învăluie zidul mulțimii de oameni care, în alai, cântă „Osana”, cuprinsă de o bucurie negrăită, cu ramuri de finic în mâini, asemenea unor săbii duhovnicești sau făclii aprinse. Evenimentul și imaginea din icoană anticipează Apocalipsă 19,11-16.

8. **Învierea Domnului**: Mântuitorul Iisus Hristos în giulgiu alb, învăluit de un nimb supraluminos, care răspândește lumina în formă de cruce, încadrată de text, se ridică din adânc prin lespedea transparentă a mormântului pecetluit, binecuvântând cu dreapta străpunsă de pironul crucii. În mâna stângă susține o cruce ca steag de biruință. În dreapta și stânga Domnului vedem doi îngeri cu câte un monogram IS HR NI KA și α X ω, iar în mormânt sub picioarele Domnului, pământul este despicat de cutremurul ce s-a făcut, lăsând să se întrevadă căpățâna lui Adam, pe care curge sângele răscumpărării. Jos în partea stângă a icoanei, avem două scene: Punerea în mormânt a Domnului de către Iosif, Nicodim, Maica Domnului și Maria Magdalena; iar în partea dreaptă jos vedem pecetluirea mormântului și doi ostași care îl păzesc. De asemenea este prezent Gamaliel și un alt membru al Sinedriului, care pleacă de la mormântul pecetluit, cugetând și așteptând: „**Și a treia zi va învia...**”

Pe icoana Învierii avem următoarele texte: „**Precum Te-ai născut păzind cheile fecioarei și precum ai intrat la ucenici prin ușile încuiate, așa ai înviat nestricând pecețile**” (stih). Pe fața mormântului: „**În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun ai fost Hristoase, toate umplându-le Cela ce ești de necuprins**”.

De jur împrejur, înscriind o cruce în alb-albastru scrie: „**Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim. Că Tu ești Dumnezeul**

nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim. Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea, totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat".

Deasupra porţilor zdrobite ale iadului, avem sub picioarele Domnului, în linie curbă, cuvintele: **„Pogorâtu-Te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice Hristoase"**. De o parte şi de alta a picioarelor însângerate ale Domnului, două ghiare demonice încearcă să iasă disperate din iad.

9. **Duminica Tomii**: Prin uşa de lemn zăvorâtă a istoriei şi a vieţii, Mântuitorul Hristos Cel Înviat „Uşa oilor" (Ioan 10,7) intră şi trece în acelaşi timp, fiind înveşmântat în giulgi alb în nimb elipsoidal şi binecuvântând cu mâinile însângerate de piroane, cu rana din coastă încă deschisă, în casa luminată de Lumina Lui şi de Lumina ce pătrunde din cer pe fereastra din stânga. Din cei unsprezece ucenici se văd doar patru, care şed întru uimire, iar Toma este căzut la pământ cu braţele întinse. Pe aureola sa scrie: **„Domnul meu şi Dumnezeul meu"** (Ioan 20,28).

10. **Înălţarea Domnului**: Pe fond de cer albastru, Mântuitorul Iisus Hristos, învăluit în nimb şi nor, se înalţă la cer stând în picioare pe un curcubeu-tron, binecuvântând cu mâinile amândouă şi privind în jos înspre mulţimea ucenicilor de pe muntele Măslinilor, apostoli, mironosiţe, fraţi, în mijlocul cărora se află Maica Domnului, cu toţii în picioare şi doi îngeri în alb care îndreaptă privirile tuturor spre cer. De o parte şi de alta, a Domnului înălţat întru slavă vedem treizeci de capete ale sfinţilor în aureolă, din „norul de martori" (Evrei 12,1), care privesc înspre Mântuitorul Hristos, Cel ce „şade de-a dreapta Tatălui". Curcubeul în semicerc cu arcul deschis spre pământ, este legat de cuvintele: **„Iar Eu când voi fi înălţat de pe pământ, îi voi atrage pe toţi la Mine"** (Ioan 12,32).

11. **Pogorârea Sfântului Duh**: Sus în centru se zăreşte un triunghi luminos cu cruce înscrisă în cerc (o ων), de unde pornesc şi purced întru revărsare flăcări-limbi de foc roşii, care se prelungesc în raze alb-albastre, exprimând lumina şi harul Sfântului Duh, care s-a pogorât în limbi de foc peste cei doisprezece sfinţi apostoli, aceştia aflându-se răpiţi în văzduh. În mijlocul lor se află sfântul apostol Petru cu o lespede a Noii Legi cu cruce, pe care scrie: **„Ziua întemeierii Bisericii creştine în Ierusalim"**. Sub sfinţii apostoli, sunt scrise în semicerc cuvintele din Simbolul niceo-constantinopolitan: **„Cred întru Duhul Sfânt, Domnul... Cred întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică"**.

Râurile şi razele limbilor de foc ale Duhului Sfânt se revarsă peste lume sau peste „marea vieţii", pe care pluteşte ca un aisberg Biserica creştină cu şapte umbre aurii de biserici deasupra. În miniatură pot fi sesizate: biserica Sfânta Sofia din Constantinopol, bazilica Sfântul Petru din Roma, Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim şi alte biserici şi catedrale din Răsărit şi Apus. Lumina Duhului Sfânt potoleşte valurile înfuriate şi întunecate ale mării, deasupra căreia pluteşte Biserica lui Hristos, mare din care ies şi în care se scufundă în colţul depărtat din stânga, chipuri şi umbre învinse ale duhurilor rele cu aripi. În zarea depărtată se conturează un asfinţit, al lumii celei vechi, iar drumul Bisericii peste veacuri, lasă în urmă ape liniştite şi un etern răsărit de Soare. Biserica este învăluită în nimb solar, iar pe trupul ei albit scrie cu roşul sângelui Celui ce a întemeiat-o: **„Pe această piatră (a dumnezeirii lui Iisus mărturisită de Petru prin descoperire), voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui pe ea. Pogorârea Sfântului Duh e ceea ce dă existenţă reală Bisericii, punând începutul sălaşului trupului îndumnezeit al lui Hristos - prin Botez - şi în celelalte fiinţe umane şi cu aceasta începutul Bisericii"**. (Preot Dumitru Stăniloae, Dogmatica II, p. 196)

12. **Adormirea Maicii Domnului**: Sub zidurile cetăţii Ierusalimului, stă odihnind pe cale pe un pat împodobit, trupul preacurat al Maicii Domnului care este înveşmântată în mantie vişinie şi haină albastră, având mâinile încrucişate pe piept şi fiind străjuită de sfinţii apostoli şi de alte sfinte femei binecredincioase, având la căpătâi pe sfântul Petru cu o cădelniţă şi o lumânare aprinsă, iar la picioarele raclei Maicii Domnului, vine grabnic sfântul

apostol Pavel cu sulurile sfintelor sale epistole. Lângă patul-sicriu vedem mâinile tăiate de sabia îngerului ale necredinciosului şi necinstitorului cultului Maicii Domnului, care cade doborât la pământ de puterea îngerească. Deasupra îl vedem pe Mântuitorul Iisus Hristos învăluit în nimb şi înconjurat de patru serafimi, într-un cer albastru, care cuprinde şi îmbrăţişează cu mâna stângă sufletul Născătoarei de Dumnezeu, înveşmântat în alb, pe un giulgi. Pe sfânta icoană scrie: „**Ca de un sicriu însufleţit al lui Dumnezeu, nicium să nu se atingă mâna necredincioşilor**".

Registrul sau rândul al doilea din partea de sus a iconostasului cuprinde în medalion icoanele celor doisprezece sfinţi apostoli. De la stânga la dreapta avem: sfântul apostol **Iacov cel bătrân**, sfântul apostol **Iacov cel tânăr episcopul Ierusalimului**, sfântul apostol **Simon Zilotul**, sfântul apostol **Andrei** cu crucea în formă de X la dreapta sa, sfântul apostol **Petru** cu crucea-cheie în mână, sfântul apostol şi evanghelist **Ioan**, cu vultur în aureolă la stânga, ţinând o pană de scris în dreapta sa, iar Evanghelia în mâna stângă, sfântul apostol şi evanghelist **Matei** cu pana în mână şi cu un înger la stânga sa, sfântul apostol **Pavel** cu pană de scris şi un braţ de suluri de epistole, sfântul apostol **Toma**, sfântul apostol **Iuda Tadeul**, sfântul apostol **Bartolomeu (Natanail)**, sfântul apostol **Filip**.

Deasupra iconostasului se află sfânta cruce pe care este pictată Răstignirea Domnului. Mântuitorul Iisus Hristos este întins pe braţele crucii, învăluit în nimb. Sfânta Cruce este înfiptă în stânca despicată a Golgotei sub care se vede craniul lui Adam atins şi miruit de picătura de sânge a Noului Adam. Deasupra sfintei Cruci se află literele **INII**, iar mai sus un Ochi triunghiular, atotvăzător, care revarsă lumină alb-albastru deschis. La braţul drept al crucii este Soarele înroşit care exprimă deopotrivă asfinţit şi răsărit, iar la stânga luna nouă îndoliată cu deschidere spre exterior. Capul Mântuitorului Hristos cu ochii deschişi este înclinat spre dreapta. La dreapta crucii avem icoana Maicii Domnului care stă în picioare cu mâinile încrucişate, privind spre cruce, iar la stânga sfintei crucii se află icoana sfântului apostol şi evanghelist Ioan, care ascultă descoperit cuvintele Domnului de pe Cruce.

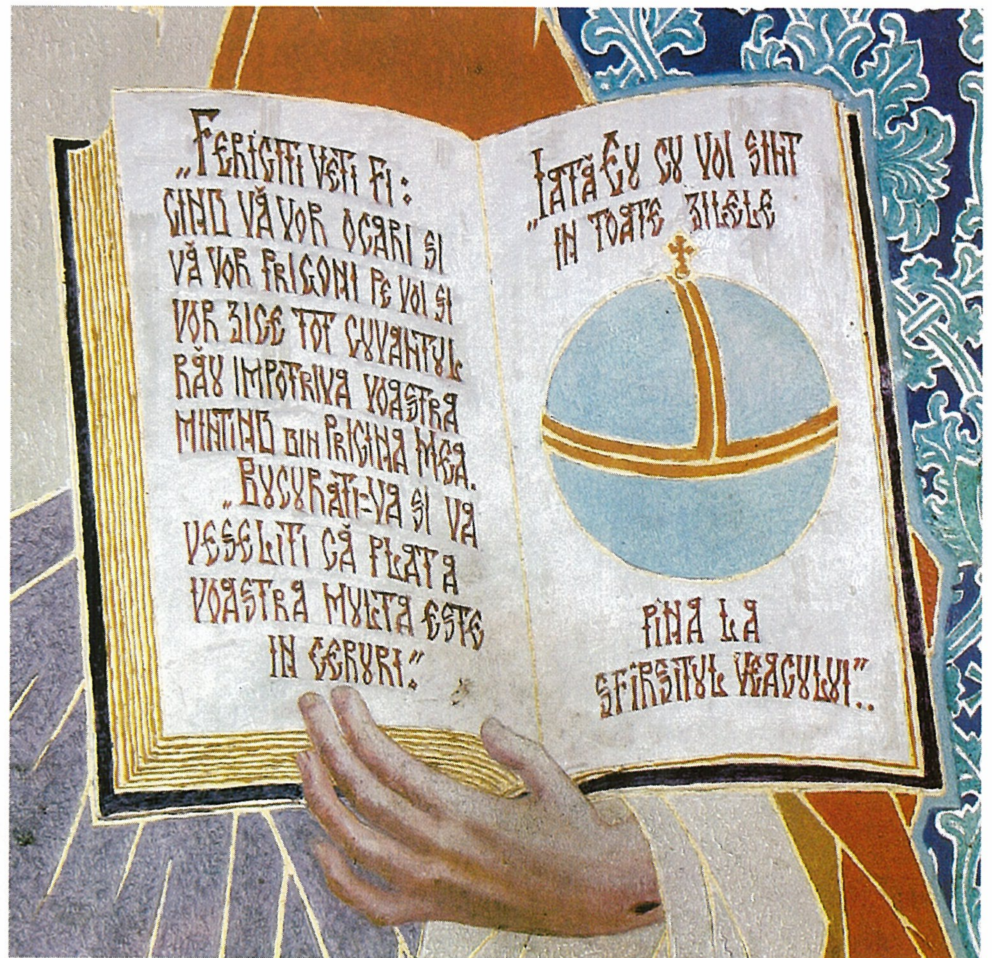

BUCURĂ-TE
CEEA CE EȘTI
PLINĂ DE DAR.
DOMNUL
ESTE
CU TINE

BUNA VESTIRE

„FERICIŢI VEŢI FI:
CÎND VĂ VOR OCĂRI ŞI
VĂ VOR PRIGONI PE VOI ŞI
VOR ZICE TOT CUVÎNTUL
RĂU ÎMPOTRIVA VOASTRĂ
MINŢIND DIN PRICINA MEA.
„BUCURAŢI-VĂ ŞI VĂ
VESELIŢI CĂ PLATA
VOASTRĂ MULTĂ ESTE
ÎN CERURI."
„IATĂ EU CU VOI SÎNT
ÎN TOATE ZILELE
PÎNĂ LA
SFÎRŞITUL VEACULUI".

„FERICIȚI VEȚI FI:
CÎND VĂ VOR OCĂRI ȘI
VĂ VOR PRIGONI PE VOI ȘI
VOR ZICE TOT CUVÎNTUL
RĂU ÎMPOTRIVA VOASTRĂ
MINȚIND DIN PRICINA MEA.
„BUCURAȚI-VĂ ȘI VĂ
VESELIȚI CĂ PLATA
VOASTRĂ MULTĂ ESTE
ÎN CERURI.”
„IATĂ EU CU VOI SÎNT
ÎN TOATE ZILELE
PÎNĂ LA
SFÎRȘITUL VEACULUI”.

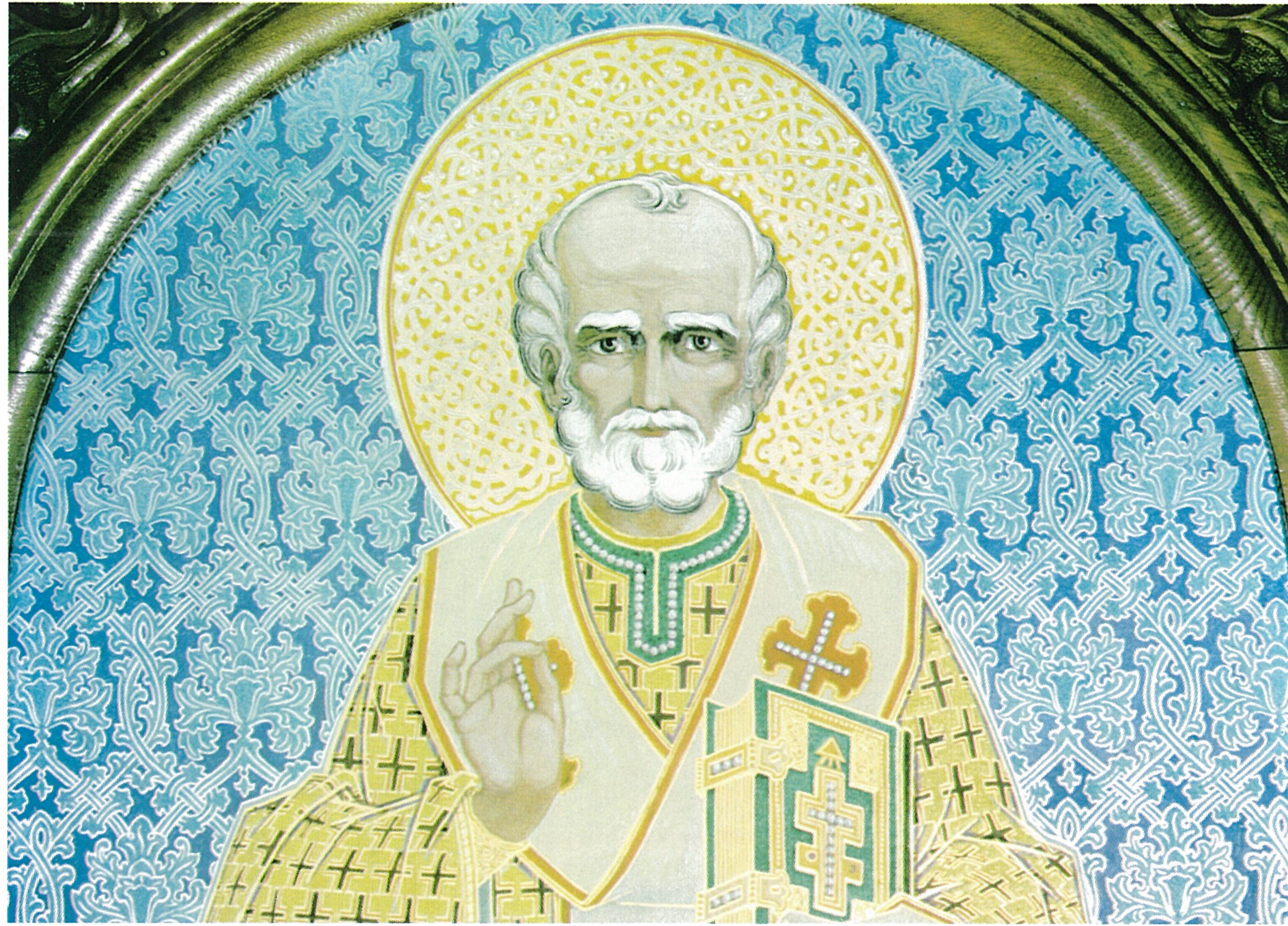

A ω

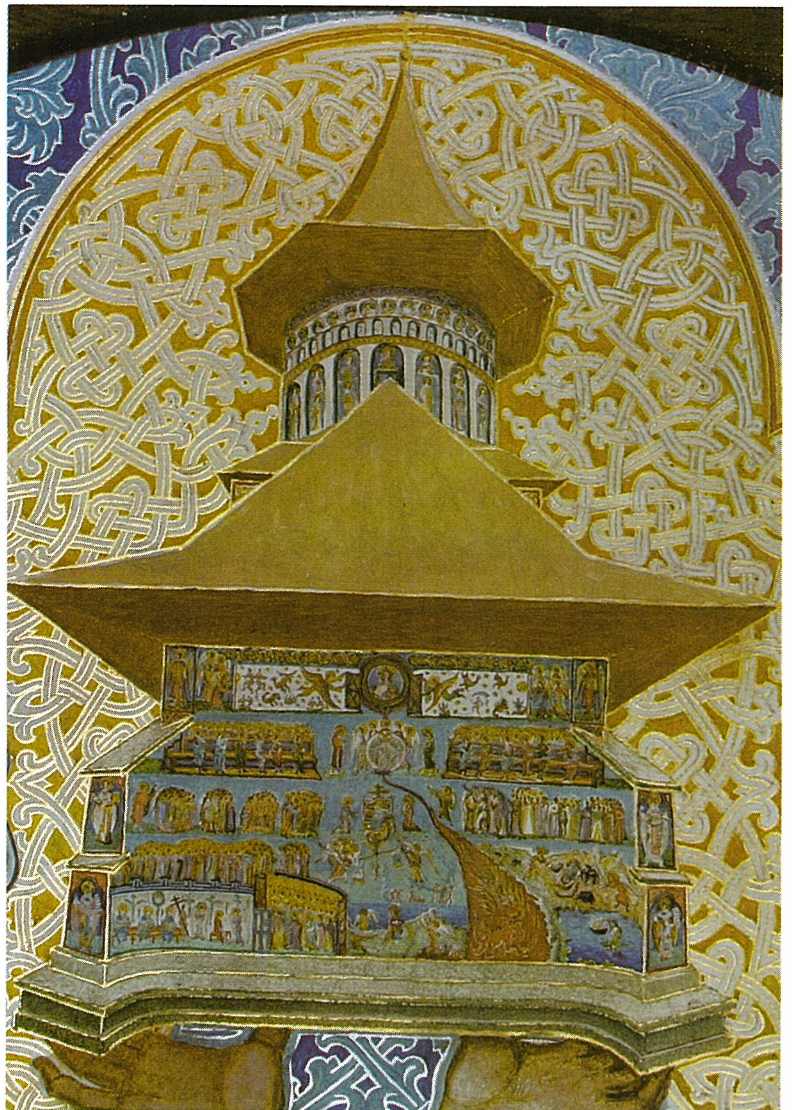

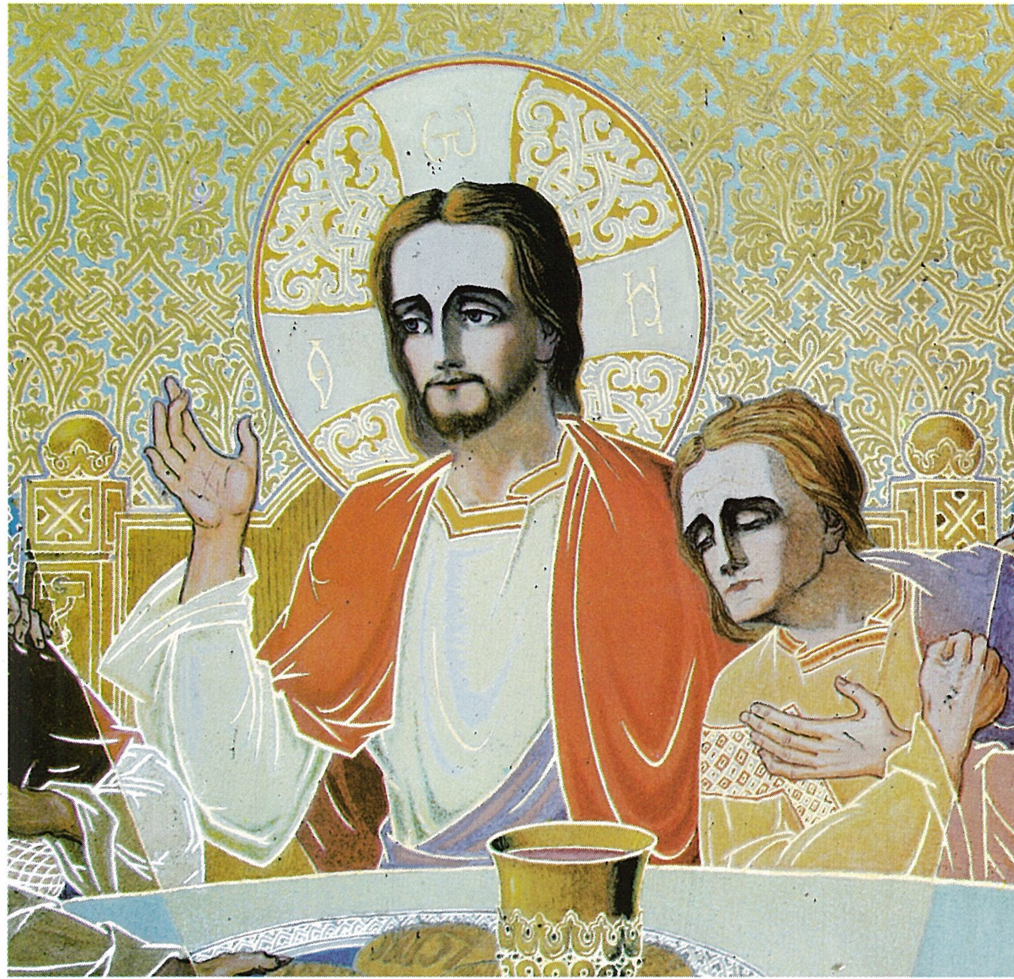

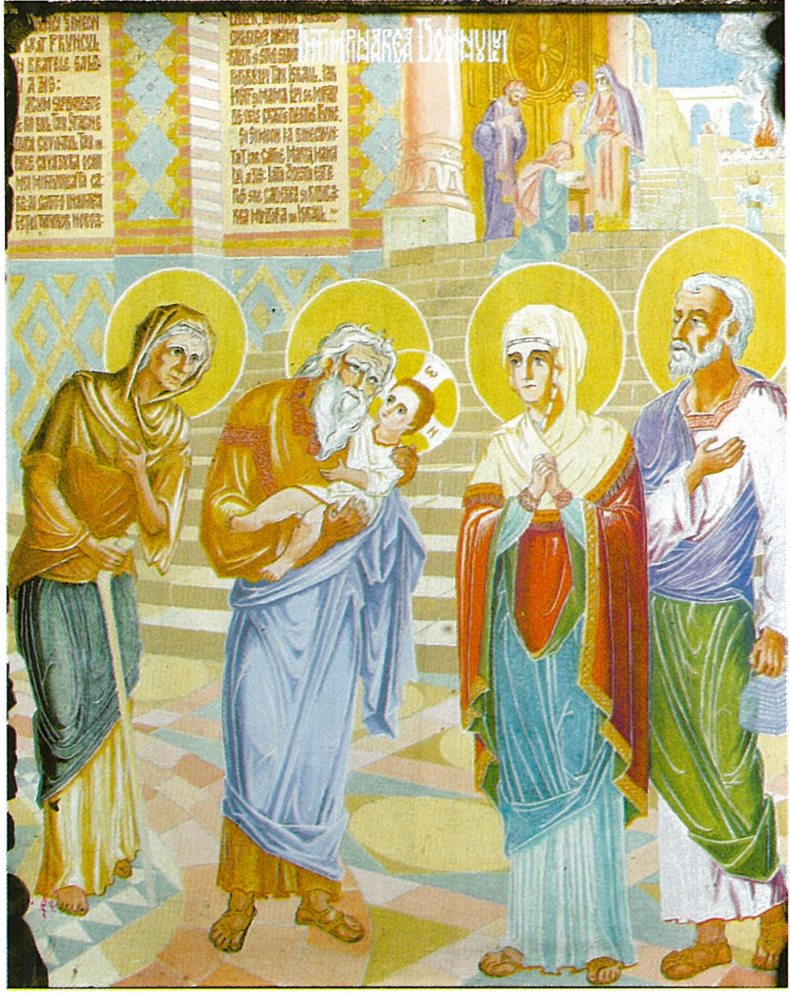

Naşterea Maicii Domnului

în Biserică
a Maicii Domnului

NAȘTEREA DOMNULUI

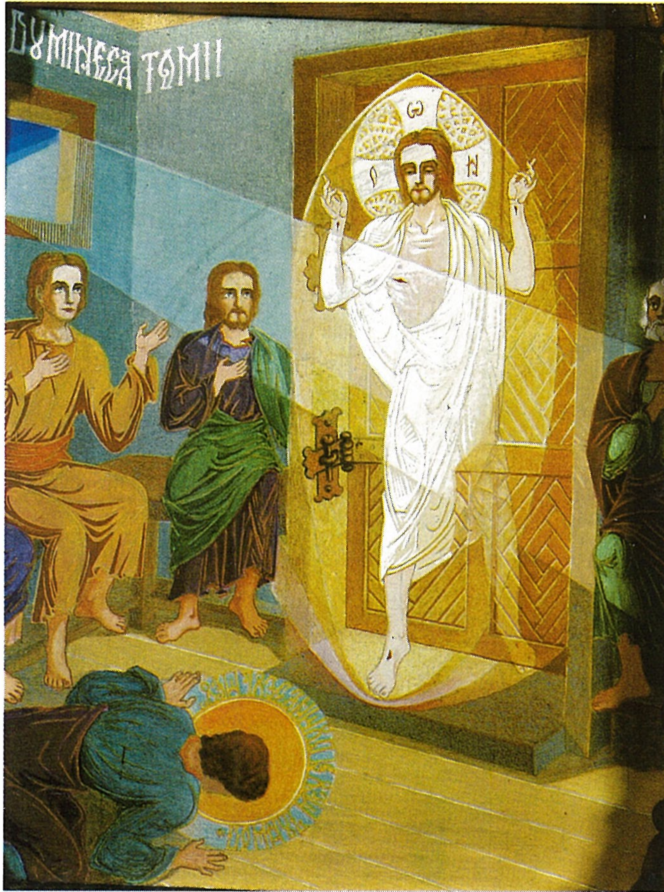

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

DOMNULUI

LA FAȚĂ

INTRAREA IN IERUS
DUMINECA FLORIILOR

INVIEREA DOMNULUI

Ziua întemeierii Bisericii creştine în Ierusalim
„Cred întru Duhul Sfânt, Domnul... Cred întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească Bis

Adormirea Maicii Domnului

SFINTUL APOSTOL
SIMON ZILOTUL

SFINTUL APOSTOL
IACOV CEL BATRIN

SFINTUL APOSTOL
IACOV CEL TINAR EPISCOPUL IERUSALIMULUI

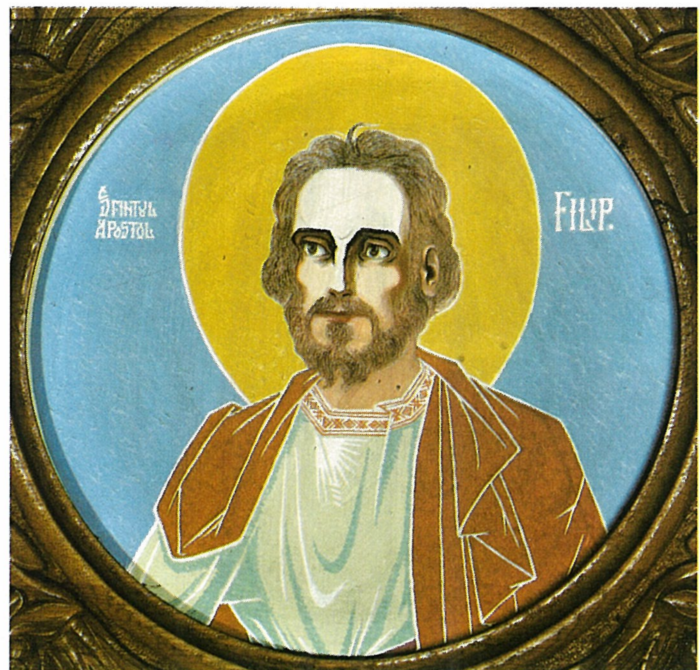

Sfântul Apostol și
Evanghelist Matei

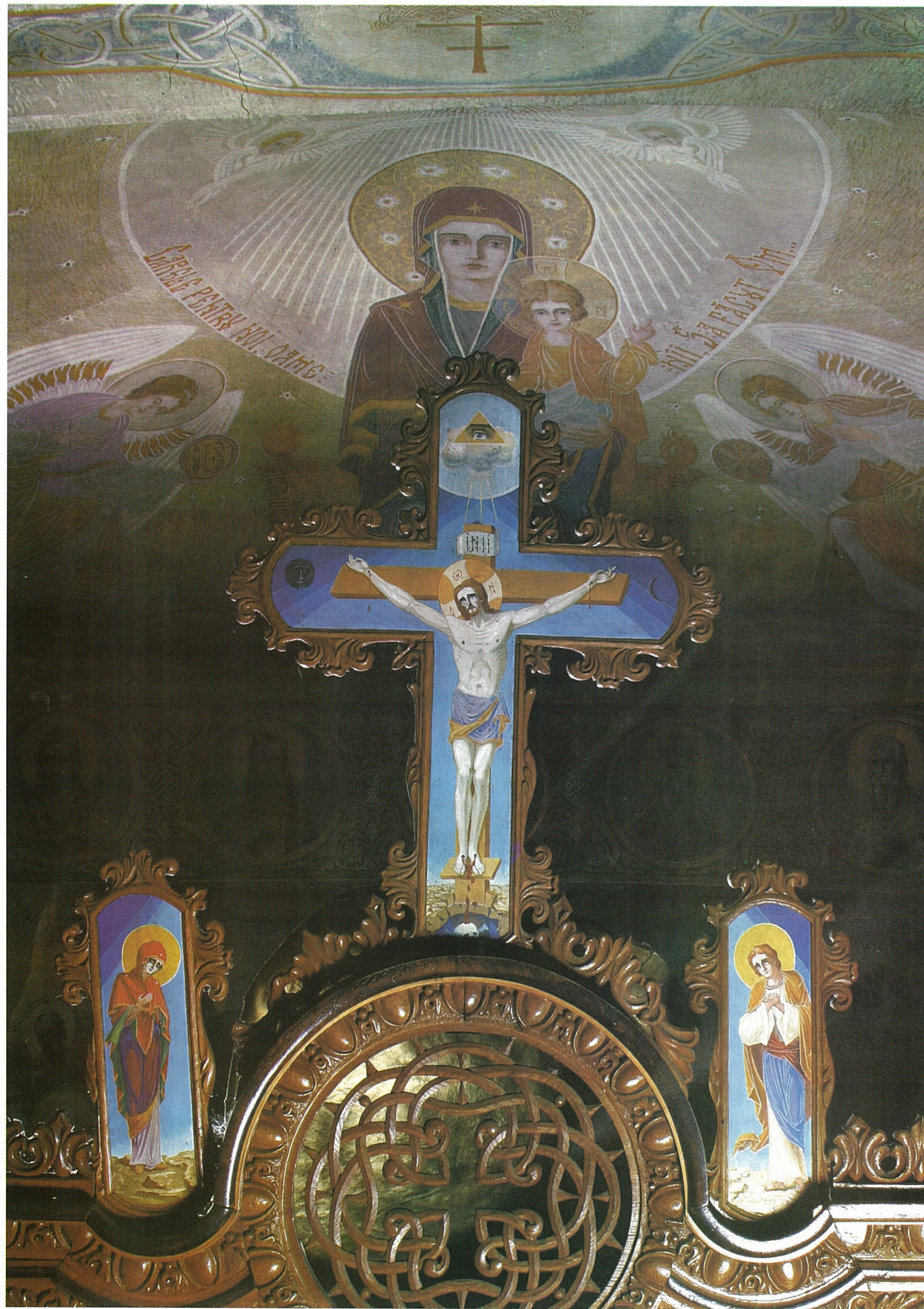

Sfântul Apostol
Pavel

Sf. Apostol
Toma

Sfintul Apostol
Iuda Tadeu

Sfintul Apostol
Bartolomeu (Natanail)

Sfintul Apostol
Filip

BOLTA NAOSULUI

În fața sfântului Altar bolta naosului este zugrăvită în galben deschis cu stele, ca o fereastră spre cer.

În centru se află **Iisus Hristos Pantocrator** înveșmântat cu hlamidă roșie și veșmânt alb, pe un cer albastru deschis, înstelat în alb, presărat cu nori, având în aureolă o ων. Ochii Săi te privesc blând, iubitor și atotvăzător, revelând pretutindeni taina atotprezenței Sale dumnezeiești. Chipul Său exprimă „starea bărbatului desăvârșit", unirea ipostatică și șederea de-a dreapta Tatălui. El binecuvintează cu dreapta, ținând în mâna stângă sfânta Evanghelie închisă, ca pe o adevărată „Carte a Vieții" (Apocalipsă 20,12). De jur împrejur sunt înscrise cuvintele psalmistului pe care le rostește arhiereul la fiecare sfântă Liturghie, binecuvântând poporul cu dicherul și tricherul: „**Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta și o desăvârșește pre ea**". Iisus Hristos Pantocrator este deopotrivă Mântuitor, Răscumpărător, Împărat, Arhiereu, Profet și Judecător. El pare să spună neîncetat: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ" (Matei 28,18).

În cele patru colțuri sunt patru îngeri și patru serafimi sau heruvimi cu monogramul Mântuitorului. Din înălțimea centrului de sus se revarsă lumina culorilor deschise în unghiuri radiante. În cele patru colțuri ale bolții sfintei biserici, sunt mai întâi cei patru sfinți evangheliști în medalioane, care privesc înseninați departe în zarea veșniciei. La dreapta se află sfântul evanghelist **Marcu** cu pana de scris și Evanghelia deschisă, având un leu cu aureolă lângă el; sfântul evanghelist **Luca** cu Evanghelia închisă, stă lângă un munte străjuit de simbolul vițelului în aureolă ca animal de jertfă. La stânga sfântul apostol și evanghelist **Matei** cu pana de scris, sfânta Evanghelie și simbolul îngerului lângă zidul unei cetăți și în cele din urmă, sfântul apostol și evanghelist **Ioan**, ca un bătrân albit, cu Evanghelia închisă și vulturul în aureolă, la țărmul mării de lângă insula Patmos.

Pe margini, spațiul bolții bisericii este împodobit cu boboci de crini.

În centrul bolții spre intrare, într-un pătrat „fereastră a cerului", este reprezentată **Arătarea Preasfintei Treimi** de la stejarul Mamvri încadrată într-un cerc din care purced flăcări de foc, având în colțuri câte doi heruvimi și serafimi. La mijloc se află Cele Trei Persoane ale Preasfintei Treimi sub chipul Celor Trei Tineri, cu aripi, șezând la masa întinsă cu acoperemânt, pusă înainte de către patriarhul Avraam cel căzut cu fața la pământ, cu capul descoperit și cu spatele spre privitor, la umbra ramurilor stejarului Mamvri aflat în stânga și în fața casei-cort, din ușa căreia, dând la o parte perdeaua și ținând mâna la gură, privește Sara plină de uimire și neînțeles.

Pe masă se află un sfânt potir cu picior în formă de cruce și un pahar, amândouă aurite. Cei Trei Tineri țin toiegele de aur în stânga, asemenea „trestiei de aur" (Apocalipsă 21,15) și sunt descoperiți.

În mijloc este reprezentat Dumnezeu-Tatăl, în veșmânt galben și roșu închis, cu mâna dreaptă pe masă și cu aureola în triunghi echilateral (o ων). La dreapta Sa Dumnezeu-Fiul, în veșmânt roșu aprins - simbolul jertfei - și albastru, binecuvântând cu dreapta și având aureola în cruce (o ων). La stânga lui Dumnezeu-Tatăl se află Dumnezeu-Duhul Sfânt, cu dreapta deschisă pe masă, semn al bogăției darurilor dăruite în harisme, în veșmânt portocaliu și gri deschis, având în aureola Sa nouă limbi de foc în cruce, cu o ων.

În planul depărtat se deschide un cer albastru, iar în partea dreaptă un nor cu fulgere. Imaginea exprimă și reprezintă plenitudinea comuniunii de iubire dintre Persoanele Preasfintei Treimi între Ele, pe de o parte și între Ele și omenire, pe de altă parte. Împrejur sunt

sunt scrise cuvintele doxologiei de dinainte de Prefacere de la sfânta Liturghie: **„Cu vrednicie şi cu dreptate este a ne închina Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită”**.

În cele patru colţuri ale părţii a doua a naosului, sunt patru reprezentări în medalioane elipsoidale:

În dreapta:

1. **Botezul Domnului**: Pe fondul unui cer deschis se pogoară Sfântul Duh în chip de porumbel, coborând totodată şi razele luminii peste Mântuitorul Iisus Hristos care, învăluit în nimb, primeşte ţinând mâinile încrucişate, Botezul de la sfântul Ioan în apele transparente şi limpezi ale Iordanului. Sfântul Ioan este îmbrăcat în haină de păr de cămilă şi stă pe ţărmul stâncos al pustiului, iar un înger în alb, înaripat, aduce înfricoşat un giulgiu.

2. **Schimbarea la Faţă**: Pe vârful muntelui Tabor, deasupra a patru trepte de stâncă, Mântuitorul Iisus Hristos în veşmânt mai alb decât lumina, învăluit în nimb de lumină dumnezeiască ce se revarsă în raze şi unghiuri, se schimbă la Faţă privind spre dreapta şi binecuvântând cu mâna dreaptă, iar cu stânga arată în jos spre pământ. Lumina coboară în valuri de nuanţe galben-roşu-albastru. La dreapta Sa, sfântul prooroc Ilie cu mâinile încrucişate şi o cruce schiţată în alb (**„Vorbeau despre patima Sa...”**), mai precis centrul unei cruci cu iniţialele **INII**, ale cărei laturi în paralel, nu au capăt, îmbrăţişând şi străbătând infinitul spaţiului şi al timpului. La stânga Mântuitorului Hristos se află Moise cu două mănunchiuri de raze ce-i străbat aureola capului, aducând cele două table ale Legii, pe care este înscris glasul Tatălui din cer: **„Prooroc din neamul tău şi pământul tău ca mine, îţi va ridica Domnul Dumnezeul tău, pe Acesta să-L ascultaţi”** (Deuteronom 18,15).

Faţă de icoana Schimbării la Faţă de pe iconostas, observăm că locurile celor doi martori ai minunii de pe Tabor, veniţi de dincolo de zare, sunt inversate. Pe pământ, atinşi de lumina cerească, se află Petru în dreapta, Iacob în stânga, îngenunchiaţi cu mâinile ridicate, iar în faţă tânărul apostol Ioan, căzut la pământ cu mâna dreaptă ridicată, în semn de uimire extatică.

În stânga:

3. **Răstignirea Domnului**: Pe crucea de lemn, al cărui vârf intră în cerul deschis sau deschide cerul şi al cărei picior străpunge pământul zguduit şi crăpat de cutremurul de pe Golgota, stă Iisus Hristos pironit, cu capul fără cununa de spini, plecat spre dreapta, cu ochii deschişi, învelit la mijloc şi cu sângele curgând de pe frunte, de la mâini şi picioare, care picură peste craniul lui Adam, aflat întru adânc şi încadrat în rotunde umbre întunecate. La dreapta Mântuitorului Hristos stă în picioare Maica Domnului priveghind, cu mâna dreaptă la pieptul îndurerat, iar la stânga Mântuitorului Hristos se află tânărul apostol şi evanghelist Ioan, cu mâna dreaptă spre inima la fel de îndurerată. În stânga imaginii, apare mâna dreaptă a sutaşului care-şi ţine coiful roman, după ce şi-a descoperit capul în semn de închinare, asemenea celor douăzeci şi patru de bătrâni, de mai târziu, din Apocalipsă (Apocalipsă 4,10).

Fondul este stăpânit de un cer amestecat între senin şi furtunos. În dreapta se află nori luminoşi ale căror umbre întunecate se pierd pentru totdeauna după „întunericul cel de trei ceasuri” (Marcu 15,33). Deasupra cercului pământului, un fulger alb despică orizontul înroşit ca un asfinţit sau un nou răsărit.

4. **Adormirea Maicii Domnului**: Pe un pat-sicriu înălţat şi împodobit cu acopereminte, având căpătâiul cu flori de cusătură românească şi străjuit de sfinţii apostoli şi femei cucernice, odihneşte trupul Maicii Domnului înveşmântat în roşu-mov închis, cu o stea deasupra frunţii şi pe umeri, având ochii închişi şi mâinile împreunate. Sfântul apostol Petru se află la căpătâi cu cădelniţa, sfântul apostol şi evanghelist Ioan la picioare, iar sfântul apostol Pavel vine aducând cu sine sulurile epistolelor în braţe. În planul din faţă, se află îngerul Domnului cu sabia de foc în dreapta şi cu o lumânare în stânga, după ce a tăiat mâinile necredinciosului care au rămas lângă acoperemânt, în vreme ce acesta cade îngrozit la pământ. Un alt sfânt apostol, Iacob fratele Domnului citeşte de pe un sul la căpătâiul Maicii

Domnului. La orizont apar zidurile cu creneluri ale cetăţii sfinte şi scări suitoare spre cer. Deasupra în prim-plan Îl vedem pe Mântuitorul Hristos învăluit în nimb, cu veşmânt alb-violet, primind pe braţul stâng, în alb, sufletul Născătoarei de Dumnezeu şi privind iubitor spre trupul Ei preacurat, care avea să fie ridicat la cer. Deasupra veghează un serafim cu şase aripi.

La intrarea în sfânta biserică de la Drăgănescu, pe tavanul pronaosului este reprezentat sfântul **Ioan Botezătorul** şi Înaintemergătorul Domnului ca un tânăr, binecuvântând cu dreapta, şi având capul descoperit. Sfântul Ioan este îmbrăcat în veşmânt verde deschis şi în haină din păr de cămilă, cu aripi în raze şi curcubeu, iar în aureola sa se împletesc linii şi flori. În mâna stângă ţine tipsia Irodiadei cu propriul său cap, transparent şi înaureolat, cu ochii închişi. Fondul picturii este albastru cu ornamente în colţuri. Personal sunt convins că imaginea şi chipul sfântului Ioan Botezătorul ascunde şi trădează autoportretul Părintelui Arsenie Boca.

Iisus Hristos Pantocrator

SF. EV. MATEI

SF. EV. MARCU

SF.
EV.
LVCA

SF.
EV.
IOAN

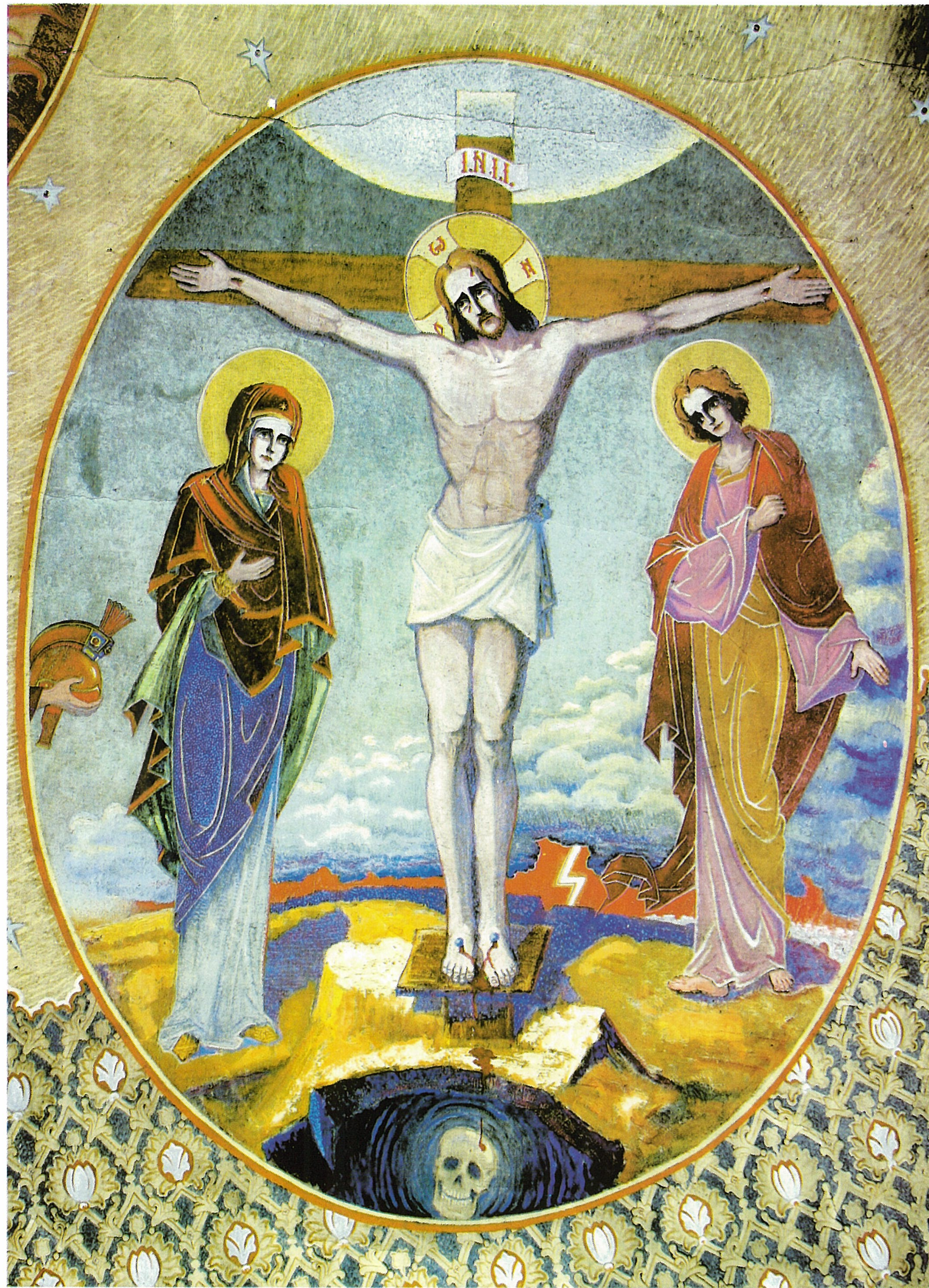

"Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi..."

ω
Ο
Ν

"Schimbatu-Te-ai la față în munte..."

I.N.I.I.

ABSIDA DREAPTĂ

Pe semiboltă este zugrăvită **Naşterea Domnului**. Cete îngereşti, având steaua în mijlocul lor, cântă „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăînvoire !” Cântarea îngerească se răspândeşte deodată cu lumina cerească, care se revarsă împrăştiindu-se peste albastrul serafic al celei mai sfinte nopţi. Pruncul Iisus este înfăşat şi aşezat pe o masă de piatră - mereu prezentă între lucrările Părintelui Arsenie de la Sâmbăta, Prislop sau Sinaia - având la dreapta Sa pe Sfânta Fecioară Maria, Maica Domnului stând în picioare. Arătând cu mâna dreaptă înspre Pruncul cel dumnezeiesc, iar cu stânga odihnindu-se pe marginea stâncii din gura peşterii, Maica Domnului poartă pe hlamida purpurie semnele întreitei feciorii: înainte de Naştere, în timpul Naşterii şi după Naştere şi anume, o stea deasupra frunţii şi pe cei doi umeri. În partea stângă îl vedem pe dreptul Iosif având toiagul în mâna stîngă. În centrul imaginii avem închinarea păstorilor care aduc ca dar un miel, Mielului lui Dumnezeu „care ridică păcatul lumii”. În stânga îi vedem pe cei trei magi care vin călări, fiind călăuziţi de raze luminoase, iar în partea dreaptă contemplăm pe îngerul Domnului care vesteşte păstorilor de la Betleem şi lumii întregi bucuria Naşterii lui Hristos. În spatele lor se distinge silueta unui palmier.

Deasupra, pe peretele absidei avem şase medalioane cu sfinţi:

1. Sfântul **Ioachim** privind şi cugetând adânc şi sprijinindu-şi barba în podul mâinii drepte.
2. Sfântul mucenic doctor fără de arginţi **Pantelimon**, cu o trusă medicală în mâini şi cu copie şi linguriţă.
3. Sfântul dreptul şi mult pătimitorul **Iov**, cu ciobul în mâna dreaptă, ars de soare şi dezbrăcat de haine, dar înveşmântat ca nimeni altul cu virtutea răbdării.
4. Sfântul prooroc **Ilie Tesviteanul** binecuvântând.
5. Sfântul mucenic **Mina**, cu crucea în mâna dreaptă.
6. Sfântul cuvios **Ioan Scărarul**, desfăşurând un sul cu cuvintele: „**Armă mai tare asupra diavolului în cer şi pe pământ nu este, ca numele lui Iisus**”.

Pe peretele semicircular se află:

Iisus Hristos Judecătorul ca Împărat şi Arhiereu, în nimb luminos, auriu, şezând pe tron în nor deasupra heruvimilor şi serafimilor, în veşmânt roşu închis, mov, cu mitră pe cap şi omofor, binecuvintează cu mâna dreaptă, iar în stânga ţine sprijinind pe genunchi sfânta Evanghelie deschisă la cuvintele: „**Eu sânt uşa, învierea şi viaţa** (Ioan 10,9; 11,25). Pe fondul albastru înstelat, doi îngeri înaripaţi se închină Domnului la dreapta şi la stânga. La dreapta tronului stă Maica Domnului în picioare, purtând un veşmânt de aceeaşi nuanţă cu al Mântuitorului Hristos, veghind rugătoare cu mâinile întinse şi deschise pentru îndurare şi mare milă. La stânga tronului se află sfântul Ioan Botezătorul, în aceeaşi stare şi atitudine de rugăciune, îmbrăcat în haină din păr de cămilă. Tronul de judecată se sprijină pe doi heruvimi, lângă un postament cu vultur, sub picioarele Domnului.

Mai jos se află masa etimasiei „Fiţi gata” cu Cartea Vieţii pecetluită şi aşezată pe o mahramă deschisă pe care se odihneşte porumbelul alb al Duhului Sfânt. Vedem de asemenea o sfântă cruce cu iniţialele INII, patru piroane şi patru serafimi care stau împrejur. De sub această masă iese o Mână a dreptăţii dumnezeieşti, care susţine cu degetul arătător printr-un inel-cunună de spini un cântar sau balanţă cu ac indicator şi cu două talere atârnând la capete. În dreapta balanţei scrie „**Binele**”, iar în stânga „**Răul**”. Balanţa înclină atârnând sub greutatea faptelor bune. Împrejur scrie: „**Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu şi nu se va**

atinge de dânsele munca".

În partea stângă:

1. **Spovedania** sau „**judecata de bună voie**": Un creştin penitent între două vârste, în haină castanie, se află îngenuncheat smerit sub epitrahilul preotului care stă în picioare, având mâna dreaptă pe creştetul penitentului, iar cu stânga ţinând sfânta cruce. În planul din spate se vede icoana împărătească a Mântuitorului Iisus Hristos de pe catapeteasmă, binecuvântând cu mâna dreaptă şi având sfânta Evanghelia în stânga. Prin uşile împărăteşti se întrevede sfânta Masă cu sfântul potir, sfeşnic, sfânta cruce şi sfânta Evanghelie. Creştinul îşi mărturiseşte păcatele citindu-le de pe un sul. În uşile împărăteşti se află îngerul păzitor în veşmânt alb, care-i şterge cu buretele de pe acelaşi lung sul desfăşurat, păcatele mărturisite. Sulul desfăşurat simbolizează conştiinţa deschisă la spovedanie.

Lângă această imagine citim următorul text, care este o sinteză a viziunii Părintelui Arsenie despre spovedanie: „**Spovedania, Taina Pocăinţei, prin care puterea lui Dumnezeu, dată preoţilor, şterge biruinţele diavolului asupra omului. Căci «păcatul» aceasta este: o conspiraţie între diavol şi minte împotriva lui Dumnezeu, sau împotriva unei porunci a Lui, - o ascultare a omului de Satana şi nu de Dumnezeu. Când aceste biruinţe sunt spovedite şi ispăşite prin canon şi necazuri, acelea nu mai au nici o «greutate» la cântarul judecăţii particulare. Când sunt spovedite, dar numai pe patul morţii şi n-a mai rămas timp de canon şi îndreptare, ei vin şi înfricoşează sufletul cu necaz şi urgie mare. Dacă însă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, aceasta nu se pierde, ci poate atrage mila lui Dumnezeu. Când biruinţele lor rămân consimţite întru totul toată viaţa şi neşterse de Taina Pocăinţei, omul acela - deşi botezat - s-a făcut fiu «aceluia» de care a ascultat. Biruinţele «lui» au toată greutatea fărădelegii şi cumplitii au câştigat sufletul omului. Sufletele drepţilor însă ca un şuvoi de foc urcă la cer, ca unele ce s-au îmbogăţit în Focul Duhului Sfânt**."

2. Moartea sau sfârşitul creştinesc al vieţii unui creştin, aşezat pe pat, cu o lumânare în mână, sufletul părăsindu-i trupul în dreptul capului, ca un şuvoi alb în aură, cu „mâinile" încrucişate. Mai jos se vede marginea unui cimitir cu crucile mormintelor, aflat pe un ţărm sau tărâm. Pe un mormânt deschis scrie: „**Aştept învierea morţilor**", iar în faţa lui un bătrân gropar stă meditând, având în mâna dreaptă un toiag-lopată. Este dezbrăcat până la brâu şi cugetă la cuvintele scrise: „**Înfricoşate locuri voi să trec...**"

3. „**Judecata sufletului**" - cuvinte scrise deasupra balanţei ţinută de „degetul lui Dumnezeu". În prima imagine îngerul păzitor aduce sufletul la judecată. În cadrul central, sufletul se află sub balanţă între cele două talere, înveşmântat în alb cu nimb sau aură, privind înspăimântat spre acuzatorii săi, diavolii. În jurul sufletului sunt cuvintele dogmatice: „**Chipul Slavei Tale celei negrăite sunt, deşi port ranele păcatelor...**" Pe talerul drept al „Binelui", care atârnă mai greu, un înger aduce sulul faptelor bune, iar pe talerul stâng al „Răului", care este mai uşor, se află sulul faptelor rele adus la judecată de demoni. Mai jos citim comentariul psalmistului: „**Omul, în cinste fiind şi nepricepând, alăturatu-s-a dobitoacelor şi s-a asemănat lor**" (Psalmul 48,12). În partea dreaptă a imaginii picturii observăm năvala şi asaltul „porţilor iadului": pe mare se află balaurul, şarpele cel vechi doborât din cer, care şerpuieşte peste valuri, cu gura înroşită larg deschisă şi cu un corn verde deasupra capului. Din gura lui ies mai multe duhuri rele: un diavol cu două coarne, cu ochii verzi şi cu privirea cruntă, îndreptându-se către sufletul de sub balanţă. Din mâinile noduroase cu câte patru ghiare, diavolul lasă să cadă la vedere un sul desfăşurat cu următoarele cuvinte ale Părintelui Arsenie:

Ştii că:

"Pe pământ ţi-am ajutat
Unul de altul am ascultat.
Mie mi te-ai dat în toate zilele.
Iată-ţi vezi aci, poftele şi firile !

Contrazicere, tăgadă n-au fost între noi vreodată.
În lume ai fost gura noastră, cum să te lăsăm pe dinafară ?
Acum toate-s gata să-ți iai plata.
Mânca-l-ar tata..."

Alte duhuri rele cu diferite chipuri ies și se îndreaptă, împinse de flăcările gurii deschise a Șarpelui-diavol, înspre sufletul aflat la judecată, aducând fiecare învinuirile sale: un țap aduce un sul pe care scrie „**copilăria**", o fiară aduce un sul pe cap, iar un alt șarpe cu un sul deschis mânat de duhul desfrânării sub chipul unei femei stricate și dezgolite. De asemenea apar alți diavoli cu aripi de liliac de noapte, unul așezând pe talerul „Răului" un sul cu păcatele săvârșite de omul aflat la judecata particulară. În planul de jos, un text al Părintelui Arsenie explică nedumerirea și spaima de care este cuprins sufletul omului în fața acestei înfricoșate priveliști:

„Nu ne cunoști ? Noi suntem «lumea și viața» ta,
Care ți-ai făcut-o chipul și asemănarea ta.
Iubirile și răutățile tale pe pământ ne-au creat pe noi.
Noi suntem egoismul tău. Noi suntem tu !
Peste noi nu treci și de noi nu scapi în veci,
Pentru că sântem una pentru totdeauna !!!"

În partea dreaptă a absidei sunt pictați cei trei sfinți mucenici militari, ca tineri ostași, stând în picioare cu capetele descoperite:

1. Sfântul mare mucenic **Gheorghe**, cu suliță și scut.
2. Sfântul mucenic **Nestor**, cu cruce și sabie în formă de cruce.
3. Sfântul mare mucenic **Dimitrie**, cu cruce și scut cu cruce.

Deasupra lor veghează Ochiul lui Dumnezeu revărsând în trei raze privirea-I luminoasă peste fiecare dintre sfinți. Deasupra citim cuvintele troparului: „**Sfinților mucenici care bine v-ați nevoit și v-ați încununat, rugați-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre**". Sus, în colțurile din dreapta și stânga picturii, contemplăm Mâna lui Dumnezeu înaureolată, binecuvântând și revărsând lumină și har. La picioarele mucenicilor, ca un postament, avem textul troparului: „**Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat și la luptă îndrăzneț ai făcut pe Nestor, așa sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L, să ne dăruiască nouă mare milă**". Fondul galben înstelat alcătuiește un nor care cuprinde și înalță pe cei trei mucenici. În partea de jos avem câte o scenă din viața fiecărui mucenic:

1. Sfântul mare mucenic **Gheorghe** ca un tânăr ostaș, stând pe un cal alb ucide cu sulița balaurul care se zvârcolește jos. În fața lui privește recunoscătoare tânăra creștină salvată la poarta cetății, care ține mâinile ridicate. În partea de sus a zidului cetății, împăratul și împărăteasa privesc cu admirație biruința mucenicului.

2. În arena forului roman, cu patru nivele, cu tribuna plină de mulțimea curioasă și gălăgioasă, pe un soclu înalt și rotund, uriașul Lie înegrit și îngenunchiat, cade pe spate, atins de mâna dreaptă a tânărului atlet creștin **Nestor**, dar biruit nu atât de mâna acestuia, cât mai ales de fulgerul luminos care coboară din Ochiul dumnezeiesc triunghiular aflat înapoia mucenicului lui Hristos. Pe soclu citim cuvintele Părintelui Arsenie: „**Fiecare avem în noi câte un Lie, câte un Goliat, câte o scorpie de biruit: pe ucigașii virtuților**". Mai jos, în fața soclului, se află nouă trupuri de creștini-mucenici în aureole, dezbrăcați, care odihnesc aruncați și străpunși în sulițele persecutorilor.

3. Sfântul mare mucenic **Dimitrie** îmbrăcat ca ostaș și stând pe cal alb, vijelios, doboară cu sulița la pământ pe un ostaș păgân, strivindu-l și cu copita calului.

"Plinirea vremii"

SFÎNTUL
DREPTUL
ȘI MULT
PĂTIMITORUL
IOV

SFÎNTUL
PROOROC
ILIE
TESVITEANU

SFÂNTUL MUCENIC
MINA

SFÂNTUL CUVIOS
IOAN SCĂRARUL
ARMĂ MAI
TARE ASUPRA
DIAVOLULUI.
ÎN CER ȘI PE
PĂMÂNT NU
ESTE, CA
NUMELE LUI
IISUS.

EU
SUNT
UȘA
ÎNVIE
REA ȘI
VIAȚA

I.N.R.I.
SUFLETELE DREPŢILOR SÎNT ÎN MÎNA LUI DUMNEZEU. ŞI NU SE VA ATINGE DE DÎNSELE MUNCA.
JUDECATA SUFLETULUI

IC
XC
„...ÎNFRI-
COȘATE
LOCURI
VOI SĂ
TREC"

Spovedania,
Taina Pocăinței,
Prin care puterea lui Dumnezeu, dată preoților, șterge biruințele diavolului asupra omului. Căci „păcatul” aceasta și este: o consfătuire între diavol și minte împotriva lui Dumnezeu sau împotriva unei porunci a Lui, – o ascultare a omului de satana și nu de Dumnezeu.

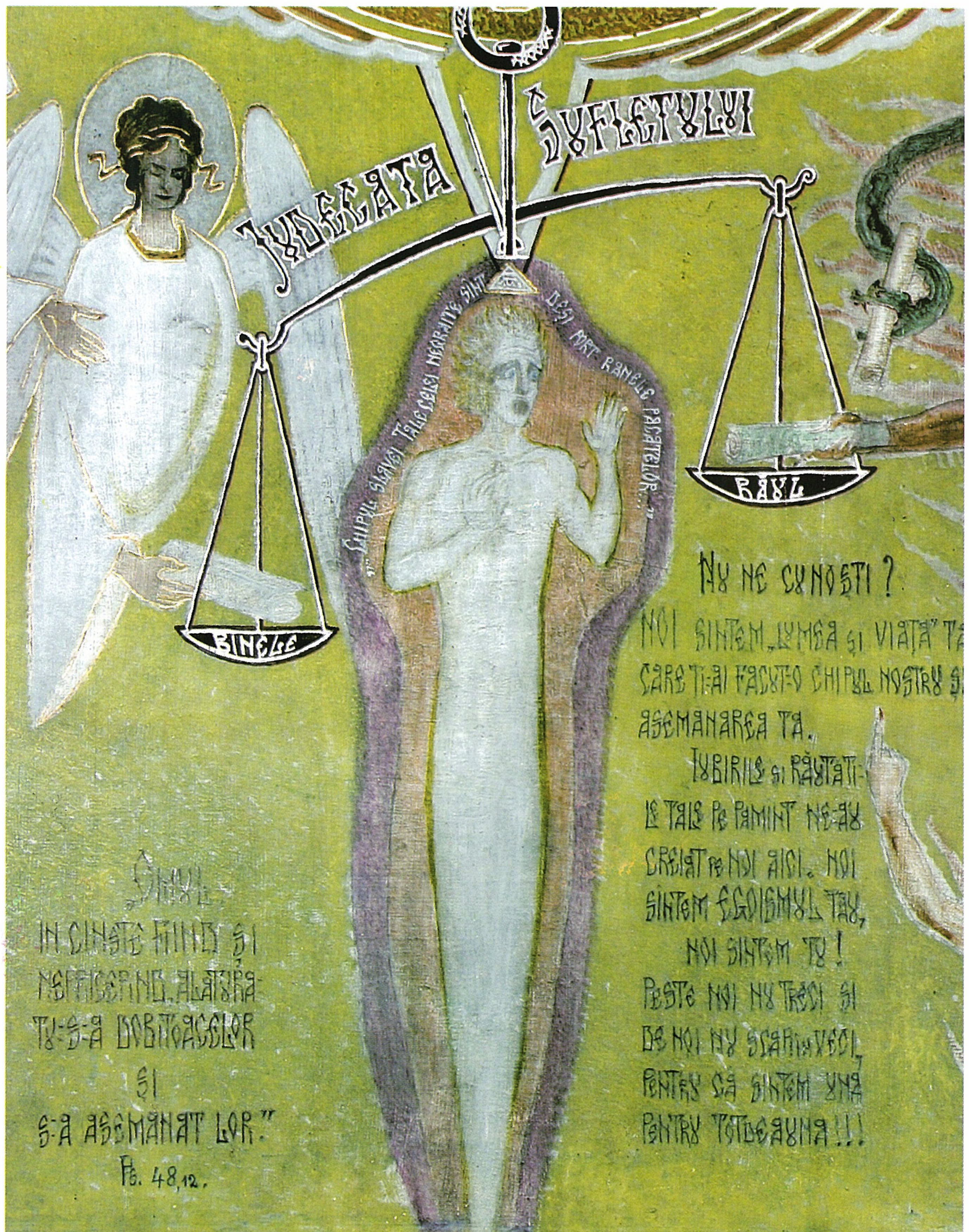
Cînd aceste biruințe sînt spovedite și ispășite prin canon și necazuri, acestea nu mai au nicio „greutate” la cîntarul judecății particulare.

Cînd sînt spovedite dar numai pe patul morții și n-a mai rămas timp de canon și îndreptare, ele vin și înfricoșează sufletul cu necaz și urgie mare. Dacă însă omul le-a ars pe pămînt măcar cu o lacrimă, aceasta nu se pierde ci poate atrage mila lui Dumnezeu.

Cînd biruințele lor rămîn consimțite întru totul toată viața și neșterse de Taina Pocăinței, omul acela – deși botezat – s-a făcut fiu „aceluia” de care a ascultat. Biruințele lui au toată „greutatea” păcatelor și diavolii au câștigat sufletul omului.

Sufletele drepților însă ca într-un car de foc urcă la cer, ca îngerii, și stau îmbrăcați în focul Duhului Sfînt.

XC
...ÎNFRI-
COŞATE
LOCURI
VOI SĂ
TREC...
AŞTEPT
ÎNVIEREA MORT

JUDECATA SUFLETULUI
BINELE
RĂUL
"Chipul slavei Tale celei negrăite sînt deşi port ranele păcatelor..."
NU NE CUNOŞTI?
NOI SÎNTEM LUMEA ŞI VIAŢA TA
CARE ŢI-AI FĂCUT-O CHIPUL NOSTRU ŞI
ASEMĂNAREA TA.
IUBIRILE ŞI RĂUTĂŢI-
LE TALE PE PĂMÎNT NE-AU
CREIAT PE NOI AICI. NOI
SÎNTEM EGOISMUL TĂU,
NOI SÎNTEM TU!
PESTE NOI NU TRECI ŞI
DE NOI NU SCAPI-N VECI,
PENTRU CĂ SÎNTEM UNA
PENTRU TOTDEAUNA!!!
"OMUL
ÎN CINSTE FIIND ŞI
NEÎNŢELEGÎND, ALĂTURA-
TU-S-A DOBITOACELOR
ŞI
S-A ASEMĂNAT LOR."
PS. 48,12.

NU NE CUNOŞTI?
NOI SÎNTEM LUMEA ŞI VIAŢA TA,
CARE ŢI-AI FĂCUT-O CHIPUL NOSTRU ŞI
ASEMĂNAREA TA.
IUBIRILE ŞI RĂUTĂŢI-
LE TALE PE PĂMÎNT NE-AU
CREIAT PE NOI AICI. NOI
SÎNTEM EGOISMUL TĂU,
NOI SÎNTEM TU!
PESTE NOI NU TRECI ŞI
DE NOI NU SCAPI ÎN VECI,
PENTRU CĂ SÎNTEM UNA
PENTRU TOTDEAUNA!!!
RĂUL
ŞTII CĂ:
PE PĂMÎNT ŢI-AM AJUTAT.
MIE MI TE-AI DAT ÎN TOATE
ZILELE.
N-AU FOST ÎNTRE
NOI VREODATĂ.
ÎN LUME
AI FOST GURA NOASTRĂ:
CUM SĂ TE LĂSĂM PE DINAFARĂ??
MÎNCA-L-AR TATA...

I.N.I.I.

SFÂNTUL MARE MUCENIC GHEORGHE

SFÂNTUL MUCENIC NESTOR

ABSIDA STÂNGĂ

Pe semiboltă este zugrăvită **Pogorârea la iad** a Mântuitorul Iisus Hristos, învăluit în nimb deschis în nuanțe - albastru, galben, violet - elipsoidal, având în mâna stângă o sfântă cruce sau suliță cu steag cu cruce, al cărui picior scânteiază atingând capul înroşit de rele al diavolului. El priveşte şi întinde dreapta Sa dumnezeiască spre **Adam** cel vechi care, îngenunchiat cu piciorul drept, priveşte înspre dreapta, întinzându-şi mâinile tremurânde înspre Mântuitorul Hristos Cel mult aşteptat.

În stânga Domnului se află **Eva,** mama tuturor celor vii, îngenunchiată smerit şi cu mâinile întinse spre Domnul.

În iad - tărâm despicat de cutremur - stau în picioare sau ies din mormintele închisorii iadului, drepții Vechiului Testament, astfel: la dreapta Domnului, sfântul **Ioan Botezătorul** şi Înaintemergătorul, având aripi de „înger în trup", binecuvântând, vestind şi pregătind Calea Celui ce este „Calea, Adevărul şi Viața". Înapoia lui Adam se află un grup de drepți, între care se disting: proorocul, psalmistul şi împăratul **David** cu harfa în dreapta sa şi Psaltirea în stânga, proorocul **Samuel** cu cornul cu untdelemn, împărăteasa **Estera** şi alții. În stânga Domnului şi înapoia Evei, sunt drepții **Ioachim** şi **Ana** şi alți sfinți.

De remarcat este dreapta lui Adam întinsă spre dreapta însângerată a Mântuitorului Iisus Hristos, care calcă peste porțile zdrobite ale iadului. Pogorârea la iad este deopotrivă o ieşire din iad, pentru că unii drepți ies din morminte. Lumina lui Hristos împrăştie întunericul iadului. Adam şi Eva, îmbătrâniți şi osteniți, se odihnesc în genunchi pe noul țărm al veşniciei sau tărâm al învierii.

Sus, pe peretele semicircular al absidei, se află şase medalioane ale unor sfinte femei-mirese ale Domnului. De la stânga spre dreapta :

1. Sfânta mare muceniță **Ecaterina** cu crucea în mână, purtând pe părul capului auriu şi împletit, o coroană cu diademă.
2. Sfânta mare muceniță **Iulita**, acoperită cu o mahramă albă, ține crucea în mâna dreaptă.
3. Sfânta mare muceniță **Anastasia Romana**, cu părul capului împletit şi cu cruce în mâna dreptă.
4. Sfânta cuvioasă schimnică **Maica Pelaghia**, acoperită pe cap, cu trupul ascetic, uscat, topit şi îmbătrânit, sprijinindu-şi lacrimile cu mâna dreaptă.
5. Sfânta mare muceniță **Cristina**, acoperită pe cap, cu crucea în mâna dreaptă.
6. Sfânta **Ana**, arătând cu mâna stângă înspre catapeteasmă şi sfântul Altar.

Pe peretele absidei, în partea dreaptă spre altar citim cuvintele: „**Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu (Θεοτόκος), numirea dogmatică dată Maicii Domnului de către Sinodul III ecumenic împotriva ereziei lui Nestorie**". Pe un fond albastru de cer înstelat, pe un tron auriu în nor şi învăluită în nimb luminos, şade Maica Domnului îmbrăcată în acelaşi veşmânt roşu închis şi pecetluită cu câte o stea pe umeri şi pe frunte, ținând pe Pruncul Iisus Hristos în poală şi sprijinindu-L cu brațele sale. Mântuitorul Iisus Hristos, sprijinit de brațele Maicii Sale, îşi deschide primitor mâinile, ca mai târziu pe sfânta Cruce. Tronul este străjuit la dreapta de către un înger şi de către sfântul apostol **Petru** cu sfânta Evanghelie închisă, iar la stânga se află un alt înger dimpreună cu sfântul apostol şi evanghelist **Ioan,** „ucenicul iubit" al Domnului şi al Maicii Domnului, cu o Evanghelie deschisă, pe care sunt scrise următoarele cuvinte din prologul Evangheliei a patra: „**Şi cuvântul trup s-a făcut, iar câți L-au primit, le-a dat putere să fie fiii lui Dumnezeu**"

(Ioan 1,14 şi 12). Dedesubt, străjuiţi la mijloc şi în cele două laturi de oştirea creştină bizantină, înarmată cu suliţe, sub zidurile Efesului ce se zăresc în planul îndepărtat, având în mijloc pe tron pe împăratul **Teodosie al II-lea**, care ţine în mâna dreaptă o cruce-sceptru, sunt sfinţii Părinţi membri ai sinodului III ecumenic, şezând pe tronuri. Sub tronul împăratului scrie **'ΕΦΈΣ 431**. În primul rând, toţi sinodalii ţin în mână câte o Evanghelie închisă. Al doilea din dreapta împăratului, sfântul **Chiril al Alexandriei**, are un sul pe care scrie: **„Femeie înveşmântată cu soarele"**. (Apocalipsă 12,1)

Jos, în planul apropiat, căzut la picioarele tuturor şi cu faţa la pământ se află ereticul, pe a cărui pseudo-aureolă înroşită scrie: "**Nestorie**". Mitra i se rostogoleşte căzându-i de pe cap, iar din gura lui purcede un şarpe verde cu limbi de foc, care trage după sine un sul desfăşurat pe care este scrisă erezia nestoriană: „**άυθροποτόκος**" sau Născătoare de om.

În partea stângă a absidei se află sfântul împărat **Constantin** şi maica sa **Elena**, amândoi în picioare, îmbrăcaţi în veşminte împărăteşti şi încoronaţi; sfântul împărat Constantin ţine un sceptru în mîna sa dreaptă. „Cei întocmai cu apostolii" sprijinesc lemnul sfintei şi cinstitei Cruci a Mântuitorului Hristos, stând în nor şi învăluiţi în nimb auriu pe fond de cer albastru înstelat. Doi serafimi străjuiesc deasupra sfintei Crucii, unde scrie: „**În acest semn vei învinge !**" Dedesubt cuvintele: „**Armă nebiruită asupra diavolului, crucea Ta ne-ai dat**".

Mai jos sunt trei scene legate de sfânta Cruce:

1. Sub cuvintele: „**Crucea învie din moarte trupească un prunc**", se poate vedea în partea stângă dealul stâncos şi pustiu al Golgotei şi sfânta împărăteasă Elena cu cruce pe veşmântul ei împărătesc şi cu mâinile ridicate, manifestându-şi bucuria aflării sfintei Cruci a Mântuitorului Hristos, care este culcată, umbrind pământul de unde a fost scoasă şi lăsând în pământ urma unei gropi în formă de cruce. Un slujitor creştin este îngenuncheat la piciorul sfintei Cruci, iar lângă Cruce se află un prunc aşezat pe un pat, care înviază din morţi atins de puterea sfintei Cruci „păzitoarea creştinilor". Lângă pruncul înviat îngenunchează un preot. La orizont se întrevăd culcate la pământ şi celelalte două cruci ale tâlharilor răstigniţi.

2. „**Ierusalim 327. Înălţarea sfintei Cruci**": În Biserica sfântului Mormânt, plină de mulţimea credincioşilor şi a clericilor, îngenunchiaţi în faţa uşilor împărăteşti deschise - se văd pe sfânta Masă sfânta crucea, sfântul potir şi sfântul chivot - se înalţă sfânta şi dumnezeiasca Cruce lângă icoana Maicii Domnului în stânga şi a Mântuitorului Hristos în dreapta, care deschide o sfântă Evanghelie la cuvintele: „**Cine vrea să vină după Mine, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie**" (Marcu 8,34). În uşile diaconeşti stau, în alb, sfinţii arhangheli Mihail şi Gavriil, iar un preot se află în genunchi lângă icoana Mântuitorului cu faţa spre popor, ajutând pe arhiereul Macarie, care se află în picioare lângă icoana Maicii Domnului, sprijinind şi înalţând amândoi înaintea întregului popor şi a întregii lumi creştine, lemnul sfintei Cruci de viaţă dătător.

3. În partea dreaptă a pridvorului aceleiaşi sfinte biserici, sprijinită de o coloană, sub cuvintele: „**Puterea Crucii învie din moarte sufletească pe Maria Egipteanca**" şi după ce a urcat trei trepte, stă oprită, încremenită şi îngenunchiată, tânăra Maria în veşmânt albastru senin, descoperită, cu mîinile acoperindu-şi faţa scăldată în lacrimile pocăinţei, sub umbra luminoasă şi înclinată a sfintei Cruci care o opreşte, prin braţul drept, tăindu-i calea de a intra în sfânta biserică şi-i desenează deasupra capului începutul umbrei aurii a aureolei sfinţeniei. În planul îndepărtat, la orizontul drept, înspre pustiul gol al Iordanului, în care se întrevăd printre doi palmieri urmele unei oaze, aceeaşi Maria, aplecată şi plecată păşeşte neabătut pe o Cale crucificată sau în formă de cruce, ce se pierde departe în zare, continuîndu-se dincolo, în „Ţara de peste veac". Sfânta Maria Egipteanca, modelul tuturor penitenţilor, îşi apropie pasul întărit de puterea lui Dumnezeu de răscrucea căii şi a vieţii sale. Un nor călăuzitor şi răcoritor o veghează şi o călăuzeşte de deasupra pustiului, ca odinioară pe poporul lui Israel prin Sinai, până când o va răpi învăluită în focul rugăciunii mistice şi o va ridica de la pământ, întru uimirea avvei Zosima.

SFINTA
ANA

SFINTA
MARE
MUCENIŢA
CRISTINA

ΕΦΕΣ 431
ΑΝΘΡΩΠΟΤΟΚΟΣ

"Crucii Tale ne închinăm, Hristoase..."

PUTEREA CRUCII
INVIE DIN MOARTE
SUFLETEASCA PE
MARIA
EGIPTEANCA

CRUCEA INVIE
DIN MOARTE TRUPEASCA
UN
PRUNC.
IERUSALIM 327: ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI.

INTRAREA

Pe peretele din spatele naosului de la intrarea în sfânta biserică, se află de la stânga la dreapta:

1. Sfântul **Iosif cel Nou de la Partoş** mitropolitul Timişoarei 1650-1656, binecuvântând şi purtând mitră arhierească.

2. Sfântul ierarh mucenic **Ilie Iorest**, binecuvântând şi având mantie arhierească şi camilafcă.

3. Sfântul ierarh mucenic **Sava Brancovici** - 1683, binecuvântând, cu mitră pe cap.

4. Sfântul cuvios mucenic **Visarion Sarai** - 1744, cu cruce în mână şi epitrahil pe piept.

5. Sfântul cuvios mucenic **Sofronie de la Cioara** - 1761, cu cruce în mână şi epitrahil pe piept - jugul lui Hristos.

6. Sfântul mucenic **Nicolae Oprea Miclăuş din Sălişte** - 1784, cu cruce în mâna dreaptă, cu capul descoperit şi îmbrăcat cu cojoc ardelenesc.

La intrare, în partea dreaptă se află pictat **Patriarhul Justinian** al Bisericii Ortodoxe Române, stând în picioare pe un covor tradiţional românesc, îmbrăcat în odăjdii şi mantie, cu toiag în mână şi mitră pe cap, binecuvântând cu dreapta. La stânga sa se află stema Patriarhiei Române. Trebuie reţinut faptul că vrednicului întru pomenire, Patriarhului Justinian Marina, i-a datorat Părintele Arsenie ocrotirea şi activitatea sfinţiei sale la Schitul Maicilor din Bucureşti, după scoaterea nedreaptă din Mănăstirea Prislop şi mai înainte de a începe pictura bisericii din Drăgănescu.

La dreapta Patriarhului Justinian, în medalion pe o coloană, se află sfântul ierarh **Calinic de la Cernica**, binecuvântând cu dreapta, având toiag arhieresc în stânga şi purtând camilafcă şi engolpion.

În partea stângă de la intrarea în biserică, este reprezentat „un sol al păcii": **Patriarhul Iustin Moisescu** al Bisericii Ortodoxe Române, cu stema patriarhală în dreapta imaginii, îmbrăcat în mantie albă, cu culion şi camilafcă albă, stând în picioare pe un covor românesc şi ţinând în mâini o filă ornamentată în filigran, pe care scrie: **„Nu va putea omul avea pace pe pământ, de nu va avea pace cu Dumnezeu !"** (Levitic XXVI, 3,6,14,31,33; I Tesaloniceni 5,3; Luca 21,35; Isaia 13,9-11). **„Aşadar în numele lui Hristos, vă rugăm, ca şi cum Dumnezeu v-ar ruga prin noi: împăcaţi-vă cu Dumnezeu"** (II Corinteni 5,20). Conform mărturiei proprii a Părintelui Arsenie, auzită de subsemnatul, textul iniţial suna astfel: „Nu va putea avea omul pace pe pământ, atâta vreme cât este în conflict cu Dumnezeu !" Amintim totodată faptul că, pe când era Mitropolit la Iaşi, vrednicul întru pomenire Patriarhul Iustin Moisescu s-a bucurat de un dar din partea Părintelui nostru Arsenie şi anume, imaginea cunoscutei clopotniţe de la Prislop, lucrată şi executată în email de însuşi Părintele.

La stânga Patriarhului Iustin, pe o coloană, tot în medalion, se află sfânta cuvioasă **Parascheva** de la Iaşi, cu cruce în mâna dreaptă, cu un şir de metanii în stânga şi cu un sul pe care scrie: **„La început luptă şi osteneală multă este celor ce se apropie de Dumnezeu, iar pe urmă bucurie şi pace negrăită"**.

SF. IERARH MU-CENIC
SAVA BRAN-COVICI
1683

SF. CU-VIOS MUCENIC
VISA-RION SARAI 1744

SF.
CUVIOS
MU-
CENIC
SOFRO-
NIE
DELA
CIOARA
1761

SF.
MUCENIC
NICOLAE
OPREA
MICLĂUȘ
DIN SALIȘTE
1784

Prea Fericitul Părinte
Justinian
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

SF.
IER.
CA
LI
NIC
DELA CERNICA

Prea Fericitul Părinte
Iustin Moisescu
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române
Nu va putea omul avea pace
pe pământ de nu va a-
vea pace cu Dumnezeu!
Dumnezeu".

SFÎNTA CUVIOASA
PARASCHEVA DELA IAŞI

ÎNVIEREA DOMNULUI

Cei doi pereți laterali ai naosului sunt încununați fiecare de câte șase medalioane cu sfinți. În dreapta, de la absida dreaptă spre pronaos și intrare:

1. Sfântul cuvios **Eftimie**, binecuvântând, cu capul descoperit.
2. Sfântul cuvios ascet **Onufrie**, cu plete lungi, cu mâinile încrucișate pe piept și ars de soare.
3. Sfântul cuvios **Efrem Sirul**, cu capul acoperit și cu un sul deschis pe care scrie: **„Învățați: Că întru necazuri «Nu este nedreptate la Dumnezeu»"**.
4. Sfântul cuvios anahoret **Grigorie Decapolitul de la Bistrița**.
5. Sfântul cuvios **Nicodim cel sfințit de la Vodița, Tismana și Prislop**, cu capul acoperit, binecuvântând cu dreapta, iar în mâna stângă ține biserica Mănăstirii Prislop, ctitorită de el, unde s-a nevoit și Părintele Arsenie și unde-i este și mormântul.
6. Sfântul cuvios **Serafim din Sarov**, cu capul descoperit, cu epitrahil și cu mâna dreaptă adusă spre piept.

În stânga, continuând șirul medalioanelor de deasupra celor doi patriarhi, de la intrare și pronaos spre absida stângă, se află:

1. Cuviosul **Daniil Sihastrul**, duhovnicul sfântului voievod Ștefan cel Mare.
2. Sfântul mucenic **Ioan Valahul**, tânăr, cu cruce în mâna dreaptă și îmbrăcat în cojoc românesc.
3. Cuviosul stareț **Paisie de la Neamț și Secu**, cu camilafcă, toiag în mâna stângă, iar în dreapta ține un sul deschis cu cuvintele: **„Iar cel ce face și va învăța, mare se va chema în Împărăția lui Dumnezeu"** (Matei 5,19).
4. Sfânta cuvioasă și întocmai cu apostolii **Maria Egipteanca**, arsă de soarele deșertului, cu mâinile împreunate în rugăciune.
5. Deasupra Învierii Domnului, sfânta mironosiță și întocmai cu apostolii **Maria Magdalena**, tânără, acoperită pe cap, exprimând puritatea redobândită, cu ochii limpezi și limpeziți de lumina Învierii, cu mâinile ridicate și palmele deschise, aducând lumii întregi Evanghelia sau vestea cea bună prin cuvintele înaureolate și înscrise pe pieptul ei: **„HRISTOS A ÎNVIAT !"**.
6. Sfânta întâia mare muceniță și întocmai cu apostolii **Tecla**, tânără ucenică a sfântului apostol Pavel și mucenică a Domnului Hristos, acoperită pe cap, cu cruce și ramură verde în dreapta sa, întocmai ca mucenicii din Apocalipsă 7,9 și asemenea ucenicilor din Duminica Floriilor.

*

ÎNVIEREA DOMNULUI, pe peretele naosului din partea stângă: Mâtuitorul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat și Om adevărat, înviază transfigurat și transparent în nimb și giulgiu alb, revărsând lumina Sa dumnezeiască în cercuri, valuri, unde și raze de nuanță alb-albastru senin, cu răni la mâini și la picioare. El ține o cruce în mâna stângă și binecuvintează lumea văzută și cea nevăzută, cerul și pământul, timpul și veșnicia cu dreapta Sa atotputernică, relevându-ne prin privire „**Taina ochilor**". Din cerul deschis de deasupra, coboară lumina dumnezeiască necreată. Mântuitorul iese din iad cu sufletul prin porți și cu trupul prin lespedea mormântului.

Sus în cele două colțuri se întrevede orizontul-hotar dintre pământ și cer, ondulat sau curb și amestecat în roșu-albastru, cu flăcări, fum și cutremur. Jos sunt porțile sfărâmate ale

iadului aprins, şi diavolul căzut, doborât şi înspăimântat. La dreapta şi la stânga lui Hristos cel înviat se află câte un înger într-o stare de închinare, fiecare cu monogramul Mântuitorului.

Împrejurul luminii dumnezeieşti, o cruce luminoasă este înscrisă de următoarele cuvinte şi texte liturgice din Slujba Învierii: **„Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim, că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim, numele Tău numim. Veniţi toţi credincioşii să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea, totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat**".

Jos: **„Drept aceea, având cu noi atâta nor de martori, să alergăm cu stăruinţă la lupta de întrecere ce ne stă înainte, cu ochii aţintiţi asupra lui Iisus, care pentru bucuria pusă înainte-I, a suferit Crucea, n-a ţinut seama de ocara ei şi şade de-a dreapta Tronului lui Dumnezeu. Luaţi dar bine aminte la Cel ce a răbdat de la păcătoşi o atât de mare împotrivire, ca să nu vă lăsaţi osteniţi slăbind în sufletele voastre. În lupta voastră cu păcatul nu v-aţi împotrivit încă până la sânge, ba aţi uitat până şi îndemnul care vă grăieşte ca unor fii: Fiul meu nu defăima certarea Domnului şi nu-ţi pierde cumpătul când eşti mustrat de El, căci pe cine-l iubeşte Dumnezeu îl ceartă şi pe orice fiu pe care-l primeşte, îl bate**" (Evrei 12,1-6).

Pe linia orizontală a lespezii sfântului mormânt al Învierii, sunt scrise cuvintele, asemenea unor noi peceţi: **„În mormânt cu Trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul şi pe scaun ai fost Hristoase, toate umplându-le, Cela ce eşti de necuprins**".

În dreapta şi în stânga mormântului Domnului, citim: **„Precum Te-ai născut: păzind cheile Fecioarei şi precum ai intrat la ucenici prin uşile încuiate, aşa ai înviat din mormânt nestricând peceţile**".

În jurul picioarelor lui Hristos care înviază, în mormânt, deasupra porţilor iadului, este următorul text: **„Pogorâtu-Te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice care ţineau pe cei legaţi, Hristoase. Când Te-ai pironit pe cruce, atunci s-a omorât stăpânirea vrăjmaşului. Făptura s-a cutremurat de frica Ta şi iadul s-a prădat cu puterea Ta. Pe morţi din iad ai înviat şi tâlharului raiul i-ai deschis, Hristoase Dumnezeul nostru, Slavă Ţie**".

În colţul din stânga jos, este reprezentată Punerea în mormânt a Domnului cu Trupul, însoţită de cuvintele: **„Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând prea curat Trupul Tău, cu giulgiu curat înfăşurându-L şi cu miresme în mormânt nou îngropându-L, L-au pus**". Mormântul săpat în stâncă este înlăuntrul peşterii, fiind acoperit cu giulgiu. Prin uşa mormântului de la intrarea în peşteră se întrevăd în zare cele trei cruci de pe dealul pustiu al Golgotei. Iosif din Arimateia se află la capul Domnului, iar Nicodim la picioare; amândoi îmbătrâniţi, pun în mormânt cu multă evlavie, Trupul Domnului Hristos. Dincolo, în faţa mormântului, se află Maica Domnului în picioare, sărutând mâna stângă a Mântuitorului Hristos, iar dincoace se găseşte sfânta Maria Magdalena care, stând în genunchi, sărută mâna dreaptă a Mântuitorului coborât de pe Cruce.

Pe marginea giulgiului de pe mormântul Domnului, care cade desfăşurându-se, sunt cuvintele: **„O, prea slăvită minune, izvorul vieţii în mormânt se pune şi scară la cer mormântul se face**" (Podobie gl.1). În colţul din dreapta Învierii Domnului este pictată **„Pecetluirea mormântului**". O piatră mare, cu trei peceţi legate în roşu, care reprezintă steaua lui David, este aşezată la intrarea peşterii. Doi ostaşi cu suliţe şi scut străjuiesc mormântul. În dreapta se află sutaşul roman Longhin, cu faţa luminată de credinţa mărturisită în Fiul lui Dumnezeu şi de nădejdea învierii celei veşnice.

Text: **„Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor învierea**". În prim plan, plecând

de la mormânt, se văd doi bătrâni ai sinedriului din Ierusalim, primul - purtând chipul lui Marx - tulburat de cuvintele: „**Iar a treia zi va învia... Şi va veni şi-a doua oară...**", urmat de Gamaliel care, senin şi transfigurat, încearcă să-l liniştească pe acesta, ţinându-l cu stânga de braţ. Deasupra peşterii, în partea dreaptă, se zăreşte copacul de care s-a spânzurat desnădăjduit Iuda trădătorul.

Lângă mormântul Domnului, de o parte şi de alta, se află ca mărturii ale Învierii, patru scene, reprezentând arătări de după Înviere:

La stânga sus:

1. **Arătarea Mântuitorului**, în picioare, îmbrăcat în alb, sfintei Maria Magdalena care se află îngenunchiată în grădină, în dimineaţa Învierii şi pe care Hristos cel înviat o trimite la sfinţii Săi ucenici şi apostoli. Jos, o vedem pe sfânta Maria Magdalena intrând în casă, cu mâinile ridicate şi vestind celor cinci ucenici, între care sfântul apostol şi evanghelist Ioan, la dreapta ei, adevărul şi bucuria Învierii prin cuvintele scrise pe aureola capului ei: „**Hristos a înviat**".

2. „**Duminica Tomii**" scrie pe peretele casei prin a cărui uşă zăvorâtă intră Iisus Hristos cel înviat, arătându-Se în mijlocul celor zece ucenici şi zicându-le: „**Pace vouă**". Aflat la mijloc, Toma cade la pământ încredinţat de Înviere prin Arătarea Domnului şi rostind preafrumoasa sa mărturisire, scrisă pe propria-i aureolă: „**Domnul meu şi Dumnezeul meu**" (Ioan 20,28).

La dreapta mormântului:

3. „**Înălţarea la cer**" întru slavă şi şederea de-a dreapta Tatălui, pictată pe un fond albastru. Deasupra vedem cerul luminos şi deschis, revărsând lumină în tonuri albe şi galbene, iar în centru Mântuitorul Iisus Hristos în giulgiu, cu nimb elipsoidal, având braţele deschise, cu răni la mâini şi la picioare, priveşte în sus înălţându-se la cer pe norul alb de sub picioarele Sale, de pe rotonda pământului. Lumina Sa dumnezeiască uneşte cerul cu pământul. Deasupra Domnului sunt cuvintele psalmistului: „**Şezi de-a dreapta Mea până ce voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale**".

4. Pe drumul spre **Poarta Damascului**, sus în colţul din stânga, Domnul Iisus Hristos Cel înviat şi înălţat la cer, coboară ieşind din nor într-un nimb alb şi binecuvintează cu dreapta, iar cu stânga arată cerul. Mântuitorul priveşte în jos spre Saul din Tars, care cade pe spate înspăimântat, fiind înconjurat de doi însoţitori, doborâţi şi ei de Arătarea pe Calea ce urcă spre „**poartă**". Lângă Saul se află desfăşurat pe marginea drumului, sulul cu scriere ebraică, pecetluit de sinedriu, pentru prinderea creştinilor din Damasc. Jos în colţul din stânga poate fi văzut diavolul dezgolit, înaripat, orbit de Lumina dumnezeiască ce s-a arătat pe drumul Damascului. El este alungat şi fuge, căzând în prăpastia de la marginea drumului, spre iadul înroşit de flăcările adâncului.

Sus în dreapta, cu litere roşii, sunt cuvintele: „**Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti ? Eu sunt Iisus pe Care tu îl prigoneşti. Scoală-te şi stai în picioare (că spre aceasta m-am arătat ţie) ca să te rânduiesc slujitor şi martor, alegându-te pe tine din popor şi din neamurile la care te trimit, să le deschizi ochii, ca să se întoarcă de la întuneric la lumină şi de la stăpânirea lui Satan, la Dumnezeu, ca să ia prin credinţa în Mine, iertarea păcatelor şi partea cu cei sfinţiţi**" (Faptele Apostolilor 9,4-5; 26,16-18).

La stânga Învierii Domnului este pictat sfântul arhanghel **Gavriil** în veşmânt alb, cu crin deschis în mâini, privind în jos de pe norul din cer.

Înveşmântat în nor auriu, cu haină albă, Mântuitorul Iisus Hristos binecuvintează cu mâinile rănite Taina Botezului ce se săvârşeşte. El are la dreapta Sa un înger păzitor al pruncului nou botezat, cu mâinile întinse spre pruncul care primeşte Botezul în cristelniţa cu sfânta cruce, de la un cucernic preot - părintele Grigorescu de la Biserica Boteanu din Bucureşti, adeseori frecventată de Părintele Arsenie. În apa cristelniţei plutesc cuvintele: „**Botează-se robul lui Dumnezeu Cristian**". La dreapta şi la stânga pot fi identificaţi şase membri ai familiei noului botezat din familia preotului paroh Savian Bunescu. La dreapta se

află o masă cu sfeşnic, sfânta Evanghelie şi sfânta cruce. Deasupra preotului slujitor, zboară porumbelul Duh Sfânt în alb, cu nimb auriu, înconjurat de cuvintele: „**Pecetea darului Duhului Sfânt**", care-şi revarsă harul în şapte limbi de foc peste fiecare prunc nou botezat.

La stânga sunt cunoscutele cuvinte:

- Te-ai lepădat de Satana ?

- M-am lepădat.

- Şi de toate lucrurile lui ?

- Şi !...

Sub aceste cuvinte, de sub masa pregătită pentru Botez, diavolul cu un şarpe pe cap, zice privind furios spre cristelniţă: „**Dar şi cu mine ai să faci anii măgăriilor**". Vrăjmaşul diavol îşi ţine dreapta pe corzile de săgeţi ale unei chitare care ating cristelniţa, corzi pe care scrie: „**Muzica pieirii**", ca o amendare a petrecerilor necreştineşti ce urmează, de obicei, după săvârşirea marilor Taine ale Bisericii: Botezul şi Cununia.

Sus, în dreptul Mântuitorului Hristos citim cuvintele: „**Cel ce va crede şi se va boteza, se va mântui, iar cel ce nu va crede, se va osândi. Bucuraţi-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri**" (Marcu 16,16; Luca 10,20). Iar în dreapta reprezentării Botezului, Părintele Arsenie se explică:

- Mărturisesc un Botez

- adică -

1. Naşterea din nou din apă şi din Duh

2. Îmbrăcarea în Hristos şi unirea cu Hristos (cu persoana şi învăţătura Sa)

- comoara -

3. Înzestrarea cu talanţi (talente)

4. Un înger păzitor.

EFTIMIE

ONUFRIE

Efrem Sirul
Învățați: că întru necazuri nu este nedreptate la Dumnezeu

Sf. Cuvios Anahoret Grigorie
Decapolitul de la Bistrița

SF. CUVIOS
NICODIM
CEL
SFINȚIT
PRISLOP

SF.
CU
VIOS
SE
RA
FIM.
DIN
SAROV

IAR CEL CE FACE
ŞI VA ÎNVĂŢA,
MARE SE VA CHE-
MA ÎN ÎMPĂRĂŢIA
LUI DUMNEZEU

ÎNVĂȚAȚI CĂ ÎNTRU
NECAZURI NU ESTE
NEDREPTATE LA DUMNEZEU"

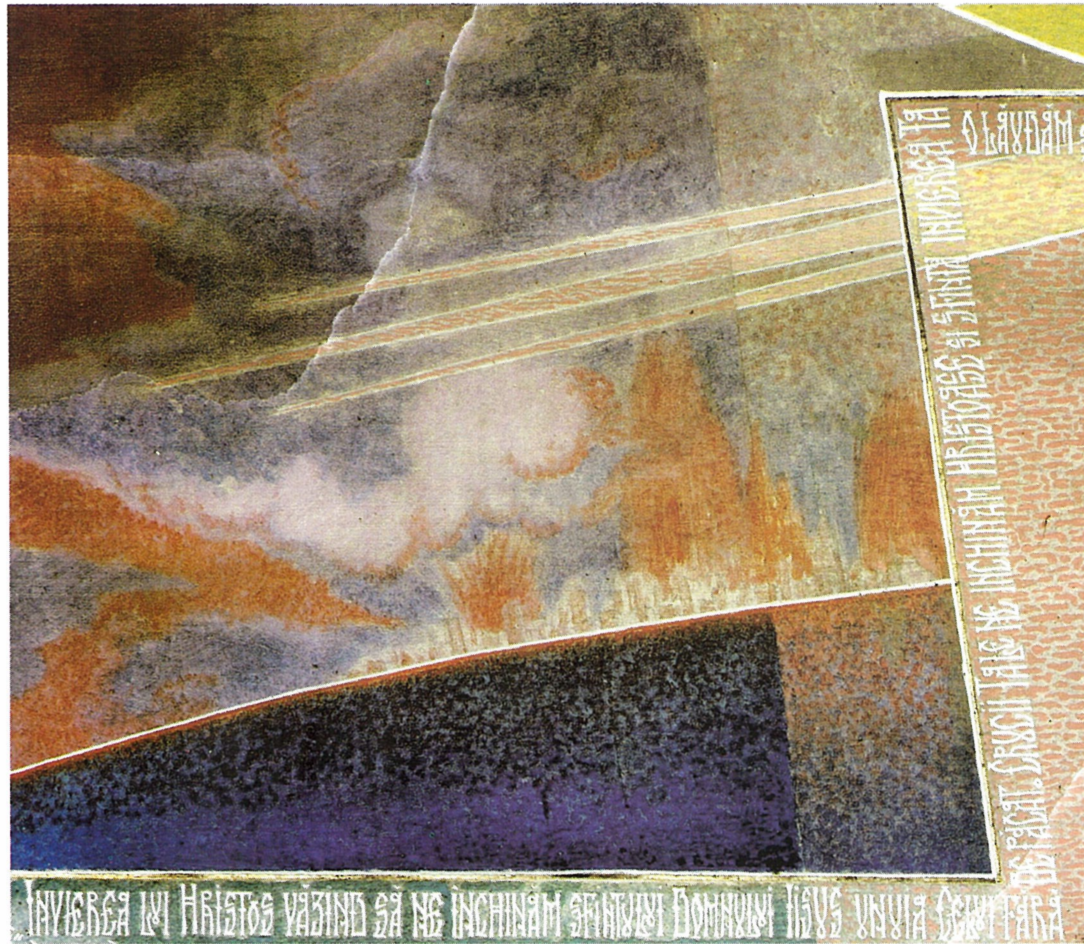

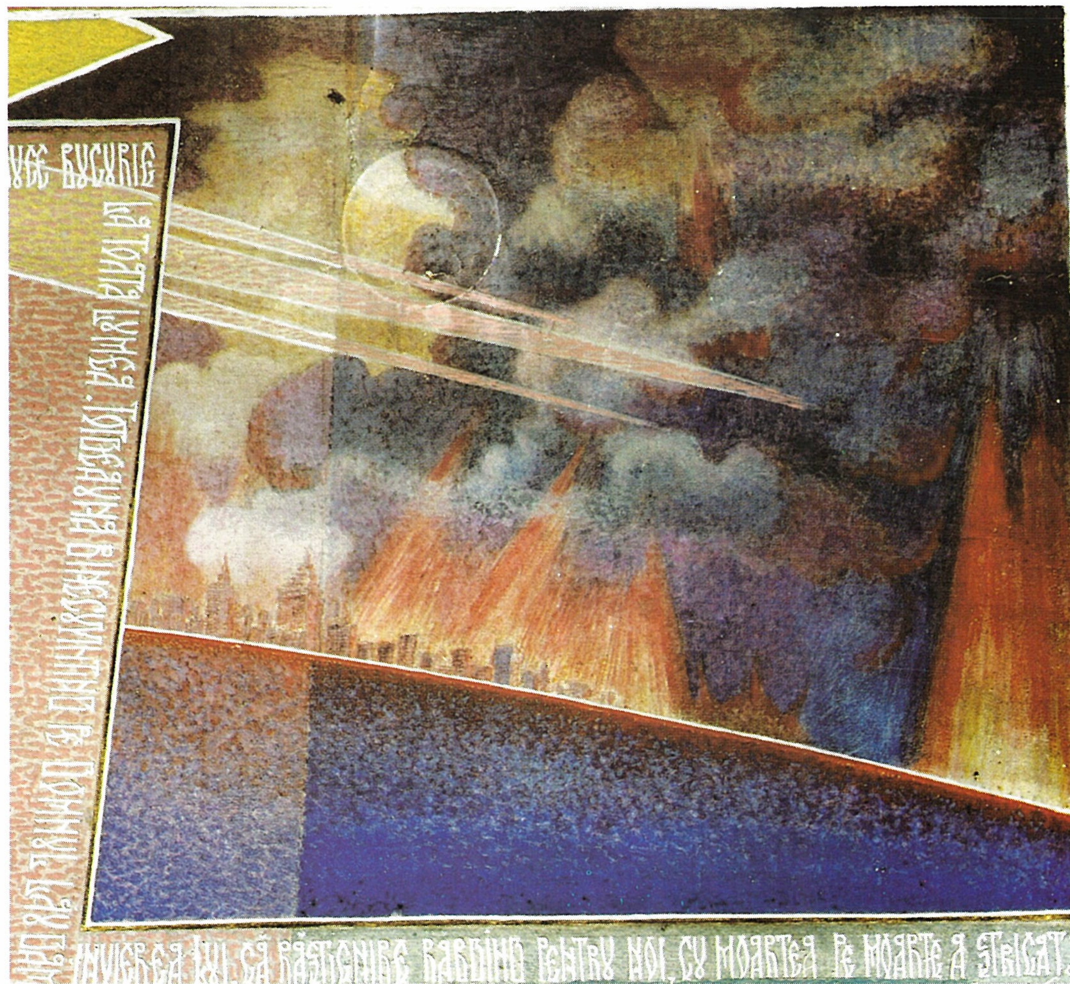

ÎNVIEREA LUI HRISTOS VĂZÂND SĂ NE ÎNCHINĂM SFÂNTULUI
A ω

PENTRU NOI, CU MOARTEA PE MOARTE A STRICAT.
IC XC
NI KA

ÎNVIEREA LUI HRISTOS VĂZIND SĂ NE ÎNCHINĂM SFÂNTULUI DOMNULUI IISUS UNUIA CELUI FĂRĂ
DE PĂCAT. CRUCII TALE NE ÎNCHINĂM HRISTOASE ȘI SFÂNTĂ ÎNVIEREA TA
O LĂUDĂM

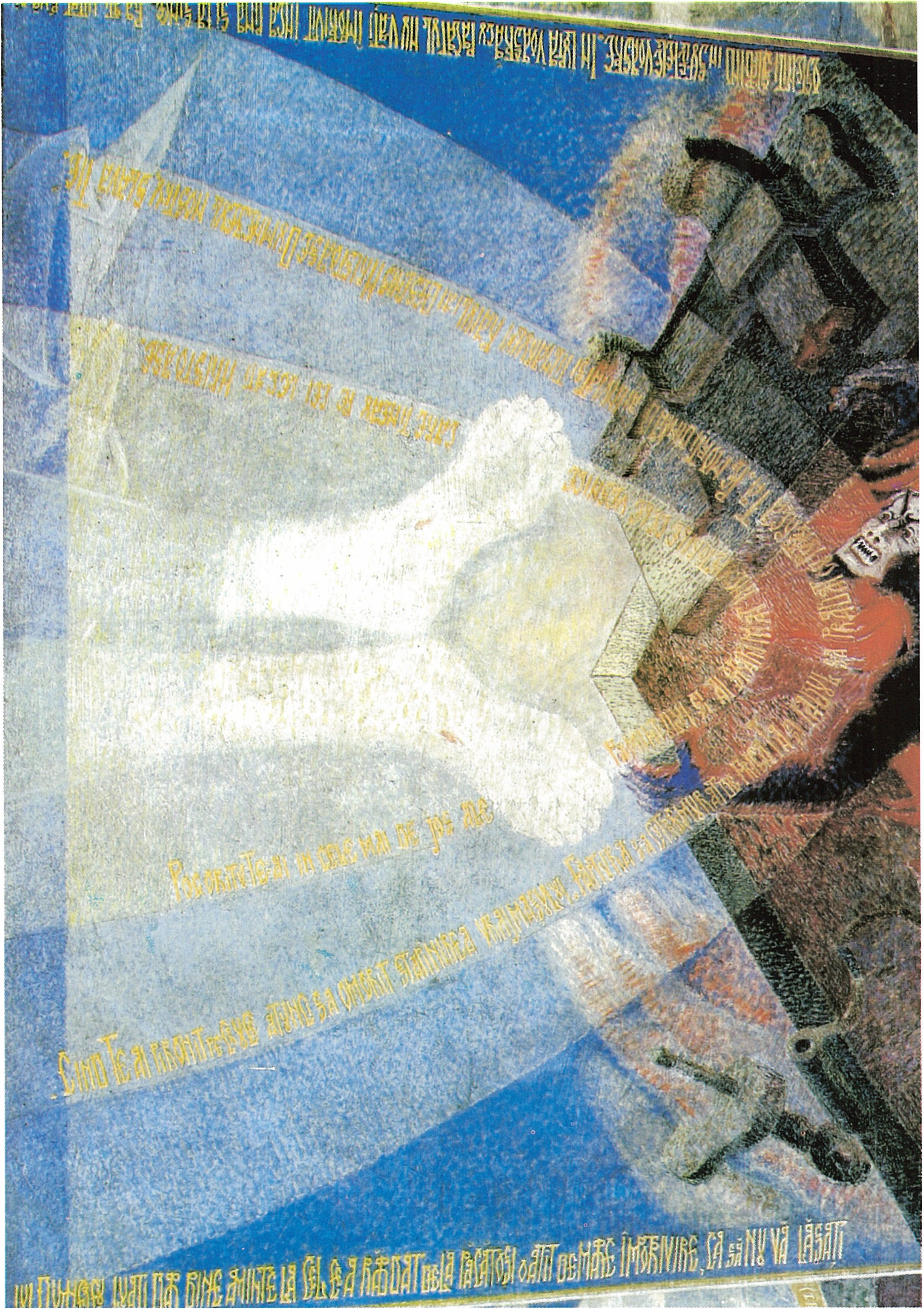

VINE BUCURIE
LA TOATĂ LUMEA. TOTDEAUNA BINECUVÂNTÂND PE DOMNUL, LĂUDĂM
ÎNVIEREA LUI CĂ RĂSTIGNIRE RĂBDÂND PENTRU NOI, CU MOARTEA PE MOARTE A STRICAT.

DUMINICA TOMII

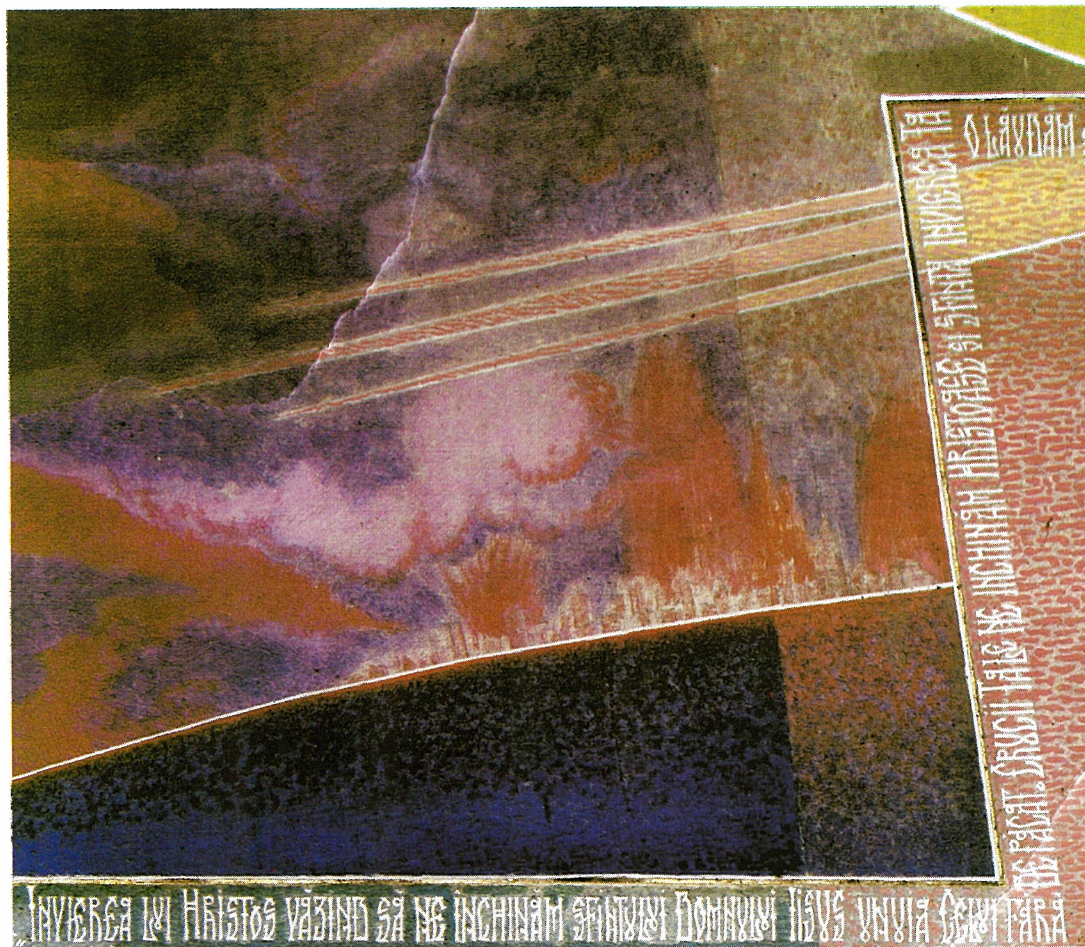

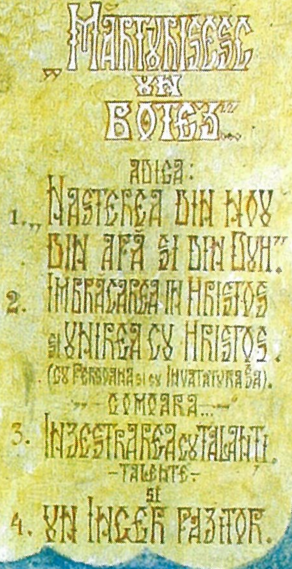

ÎNVIEREA LUI HRISTOS VĂZÂND SĂ NE ÎNCHINĂM SFÂNTULUI DOMN
A
ω

RĂBDÂND PENTRU NOI, CU MOARTEA PE MOARTE A STRICAT.
IC XC
NI KA

INVIEREA LUI HRISTOS VĂZIND SĂ NE INCHINĂM SFÂNTULUI DOMNULUI IISUS UNUIA CELUI FĂRĂ
DE PĂCAT. CRUCII TALE NE INCHINĂM HRISTOASE ŞI SFÂNTĂ INVIEREA TA
O LĂUDĂM

INVIEREA LUI CĂ RĂSTIGNIRE RĂBDIND PENTRU NOI, CU MOARTEA PE MOARTE A STRICAT.

Sfântul Arhanghel Gavriil

„CEL CE VA CREDE ȘI SE VA BOTEZA SE VA MÂNTUI
IAR CEL CE NU VA CREDE SE VA OSÂNDI"
„BUCURAȚI-VĂ CĂCI NUMELE
VOASTRE SÎNT SCRISE ÎN CERURI"
„MĂRTURISESC UN BOTEZ"
ADICĂ:
1. „NAȘTEREA DIN NOU DIN APĂ ȘI DIN DUH"
2. ÎMBRĂCAREA ÎN HRISTOS ȘI UNIREA CU HRISTOS
(CU PERSOANA ȘI CU ÎNVĂȚĂTURA SA)
COMOARA
3. ÎNZESTRAREA CU TALANȚI
-TALENTE-
ȘI
4. UN ÎNGER PĂZITOR.
ANII-MĂCARIE

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI și Șederea de-a dreapta Tatălui, pe peretele din dreapta naosului: Mântuitorul Iisus Hristos Cel înviat, învăluit în nimb și înveșmântat în giulgiu alb, cu urmele rănilor Răstignirii la mâini și la picioare, încadrat într-un nor auriu cu stele și din care plouă stele, șade pe un tron sub forma unui curcubeu în semicerc, cu deschidere spre pământ, sprijinindu-și picioarele pe un heruvim și fiind înconjurat de cununa a opt serafimi și de „**Norul de martori**" (Evrei 12,1) alcătuit din zeci de capete de sfinți, apostoli, martiri, ierarhi și cuvioși, care privesc din medalioane înspre Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care binecuvintează cu mâna dreaptă, ținând pe genunchi cu stânga o sfântă Evanghelie închisă sau Cartea cu cele șapte peceți (Apocalipsă 5,1). Hristos Domnul privește iubitor și răbdător spre pământ.

În „norul de martori" la dreapta Domnului sunt: sfântul arhidiacon **Ștefan**, sfântul apostol **Iacob,** fratele Domnului, sfântul **Nicodim** cel sfințit, sfântul **Pavel** din Teba, sfântul **Antonie cel Mare**, sfântul cuvios **David** din Tesalonic, sfântul **Silvestru** - papa Romei, sfântul **Petru** - patriarhul Alexandriei, sfântul mucenic **Nichifor** din Alexandria, sfânta muceniță **Ecaterina**, sfânta întâia muceniță **Tecla**, sfânta muceniță **Filoteia,** cu mahramă, numită și „sfântulița" de la Argeș. Jos se află: sfânta cuvioasă **Parascheva** de la Iași, sfântul mucenic **Hrisant** din Alexandria, sfânta muceniță **Daria** din Alexandria, sfântul **Serafim Sarovschi**.

La stânga Domnului sau în dreapta picturii se află: sfântul apostol **Petru,** sfântul apostol **Pavel**, sfântul **Macarie Egipteanul,** acoperit de părul lung și alb, sfântul cuvios **Teodor Studitul**, sfântul **Ieronim** - tălmăcitorul Vulgatei, sfântul **Francisc de Asisi** - mărturie a adevăratului ecumenism, în viziunea ortodoxă a Părintelui Arsenie - sfântul **Ioan din Rila**, sfântul mucenic **Sava Gotul**, sfânta muceniță **Pelaghia**, sfântul mucenic **Mauriciu,** negru la chip, sfântul mucenic **Ioan cel Nou de la Suceava**, sfântul mucenic **Nicolae Oprea** din **Săliște**, sfântul cuvios **Dimitrie Basarabov**, sfântul **Serghie Radonejschi**.

Chipurile tuturor acestor sfinți, ale căror priviri, gânduri și rugăciuni sunt îndreptate înspre Domnul Hristos, sunt susținute de cuvintele evanghelice: „**Iar Eu când voi fi înălțat de pe pământ, îi voi atrage pe toți la Mine**" (Ioan 12,32).

Mai jos pe pământ, sub tronul Mântuitorului, contemplăm pe Muntele Măslinilor mulțimea de ucenici ai Domnului, sfinte femei mironosițe și frați, martori ai Înălțării la cer a Domnului, care stau în picioare și privesc în sus, spre Hristos Cel ce se Înalță la cer, având în mijlocul lor pe Sfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu cu mâinile deschise, iar doi îngeri îmbrăcați în alb, de o parte și de alta, le arată cu dreapta spre cer pe „**Acest Iisus care iarăși va veni precum L-ați văzut înălțându-se la cer**" (Faptele Apostolilor 1,11). La dreapta Maicii Domnului se află sfântul apostol și evanghelist **Ioan**, iar la stânga sfântul apostol **Petru**. Esența iconografică a picturii Înălțarea la cer constă în atragerea harică și în întâlnirea privirii omului cu Privirea Domnului.

În dreapta Înălțării la cer se află **Sfântul Arhanghel Mihail**, ca ostaș al Domnului oștirilor sau al Dumnezeului Savaot, având crucea izvorâtoare de flăcări în dreapta sa, sub forma unei săbii de foc, iar în stânga ține cu grijă și siguranță un monogram al Mântuitorului Hristos. Sfântul arhanghel Mihail are aureolă și aripi albe, ieșind din nor înveșmântat în mantie roșie, pe fond de cer albastru înstelat. El privește pătrunzător și chiar amenințător, cu deosebită seriozitate, în jos, spre pământ.

Dedesubt se află intrarea într-o clădire modernă cu etaj, cu o terasă deschisă spre stânga, sub spațiul verde ce se vede departe în zare, cu patru piramide albe, iar sus pe clădire se observă trei antene pentru sateliți și telecomunicații, una îndreptată în sus și două oblice. Pe peretele interior al încăperii se află un mapamond, reprezentând harta lumii cu cele cinci continente. În partea dreaptă se deschide o ușă, a cărei perdea este dată la o parte pe jumătate, de o tânără soție, femeie modernă, îmbrăcată sumar, după ultima modă, în galben, cu ochi puternic fardați și păr coafat. Lângă perete străjuiește o coloană - hotar între cer și pământ - pe o podea în carouri de marmoră. Lângă o masă cu televizor și telefon deasupra stă comod pe un fotoliu verde, picior peste picior, un om modern, reprezentant al lumii contemporane, destul de tânăr, cu ochelari și pantaloni albaștri scurți, având pe centura lui gravat globul pământesc. El privește rătăcit și rătăcitor cu o falsă încredere în sine, ținând telefonul în mâna dreaptă și pregătindu-se pentru a vorbi sau a-și încheia convorbirea „telefonică" cu îngerul în alb din colțul stâng de sus, care-i apare în fața ferestrei terasei, deasupra unei rachete sau navete spațiale cu cinci propulsoare, care lasă în urma ei fum, foc și dezastru. Îngerul arată cu degetul spre cer spunând: „**Sus totul este gata, veniți la nuntă...**"

Pe peretele camerei apare scris cu roșu - în viziunea Părintelui Arsenie răspunsul omului, de azi și de mâine, la chemarea îngerului:

- M-am însurat,
- Mi-am rotunjit țarina,
- Mi-am cumpărat cinci milioane de cai putere,
- Caut locuință pe altă planetă,
- ... Așa că... rogu-te să mă ierți - nu pot veni.
- Nu mai avem această preocupare.

La acestea, îngerul Domnului are ultimul cuvânt-sentință:

- „**Ce-ai câștigat dobândind lumea toată, dar ți-ai pierdut sufletul ?!**
- Cu știința ați dezlănțuit cataclismul științelor (stihiilor) asupra voastră,
Așa vă trebuie !
Ați început sfârșitul lumii...!"

Cuvinte profetice ale Părintelui Arsenie, de o deosebită actualitate.

"Înălțatu-Te-ai întru mărire, Hristoase Dumnezeule..."

PARASCHEVA DE LA IAȘI
HRISANT DIN ALEXANDRIA
DARIA DIN ALEXANDRIA
SFÂNTUL SERAFIM SAROVSCHI
SFÂNTA MUCENIȚA PELAGHIA

„IAR EU CÎND VOI FI ÎNĂLȚAT DE PE PĂMÎNT ÎI VOI ATRAGE PE TOȚI LA MINE”
IOAN 12,32

Sfântul Arhanghel Mihail

SUS, Totul este gata! Veniți la cină!
– Ce-ai câștigat dobândind lumea toată, dacă ți-ai pierdut sufletul ?!
– Ați început sfârșitul lumii...!
– M-am însurat;
– Mi-am rotunjit țarina;
– Mi-am cumpărat 5 milioane de cai putere;
– Caut locuință pe altă planetă;
...așa că... rogu-te să mă ierți; nu pot veni:
– Nu mai avem această preocupare...

Biserica și lumea

În partea stângă a naosului la intrare, cu o bogată încărcătură și semnificație teologică, duhovnicească și mistică și cu profunde accente de teologie a istoriei, este reprezentată și prezentată Biserica în raport cu lumea și lumea în relație cu Biserica lui Hristos. Fondul este albastru-verde jos în partea stângă și galben-mov în dreapta sus. Deasupra ca pe un frontispiciu sunt dăltuite cu pensula cuvintele biblice: **„Pus-am înaintea feții voastre Calea vieții și Calea morții: Biserica și «lumea» spre care vă veți tinde mâna, pe aceea veți avea-o !"** (Ieremia 21, 8; Sirah 15,17. A se vedea și Didahia celor doisprezece apostoli.)

O linie alb-aurie - **„linia de front"**, în tâlcuirea Părintelui Arsenie - trasează un hotar despărțitor neregulat între aceste două planuri de existență și de luptă duhovnicească sau „război nevăzut", prin linia care pornește de sus din partea stângă, mai precis de sub Mâna lui Dumnezeu cu aura ascunsă în lumină, care binecuvintează revărsând nouă raze, linie care taie aproape diagonal scena picturii, oprindu-se la baza Crucii Răstignirii de jos din partea dreaptă.

Deasupra liniei sunt cuvintele evanghelice, alese, înmănunchiate și tâlcuite de Părintele Arsenie: **„Cine vrea să vie după Mine, să se lapede de sine, ba încă și de viața sa, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-mi urmeze Mie. Încă nu v-ați împotrivit păcatului până la sânge și mulți vor fi slabi de înger și se vor vinde unii pe alții și se vor urî unii pe alții. Iar când va da frate pe frate la moarte și tată pe fiu și se vor scula copiii asupra părinților și-i vor omorî, cel ce va răbda acestea până la sfârșit, - căci: având dragostea care nu cade niciodată, de pe orice cruce - acela se va mântui. Primul mucenic Ștefan se ruga lui Dumnezeu pentru cei ce-l ucideau cu pietre. Acest fel de urmare a Domnului Hristos, face din păcătoși sfinți."**

Tot din dreptul Mâinii lui Dumnezeu care binecuvintează, coboară ca un al doilea hotar șirul de cuvinte: **„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru Cel din ceruri. Orice lucrați, lucrați din toată inima, ca pentru Dumnezeu și nu ca pentru oameni."** (Matei 5,16)

În partea dreaptă, pe Crucea treflată de lemn, cu ornament în raze la intersecția brațelor sfintei Cruci, Îl vedem pe Mântuitorul Iisus Hristos răstignit, într-un mod cu totul unic, aparte și genial. Domnul Iisus Hristos privește senin, aproape zâmbind, plin de iubire, iertare și dor, având mâna dreaptă desprinsă din cuiul sfintei Crucii, într-un gest și act de chemare a tuturor oamenilor, prin dumnezeieștile cuvinte: **„Veniți la Mine !..."** (Matei 11,28). La dreapta și la stânga sfintei Cruci, din două icoane sprijinite și legate de postamentul Crucii Domnului, privesc spre Mântuitorul Maica Domnului și sfântul apostol și evanghelist Ioan.

La dreapta Maicii Domnului și privind spre Crucea Domnului, se află sfântul apostol Petru răstignit cu capul în jos, dându-și sufletul lui Dumnezeu, în chip senin, învăluit în aură, pe un fond albastru, cu un nor de lumină dumnezeiască deasupra. Sus, în jurul crucii sfântului apostol Petru, în linie ondulată, coboară o cunună de cuvinte: **„Calea Muceniciei". „Nu vă temeți de cei ce ucid trupul; ci-Mi fiți Mie martori-martiri."**

Lângă brațul drept al Crucii Domnului, se află în trei ipostaze, corespunzătoare celor trei vârste duhovnicești: tinerețe, bărbăție și bătrânețe, respectiv, curăție, iluminare și desăvârșire, chipul aceluiași ostaș-creștin sau monah îmbrăcat cu „toate armele luminii" sau cu „toată armătura lui Dumnezeu" (Efeseni 6,11-17; I Tesaloniceni 5,8): coiful mântuirii, platoșa dreptății cu monogram, scutul credinței, sabia Duhului Sfânt, încins cu brâul adevărului și încălțat cu sandale, gata pentru Evanghelia păcii. Pe sabia din dreapta sunt

cuvintele: „**Sabia Duhului**", iar pe scutul cu cruce din stânga, Părintele Arsenie adaugă celor spuse de sfântul apostol Pavel: „**Pavăza credinței în Dumnezeu și om, ca fiu al lui Dumnezeu**".

Pe cele trei aureole, pornind de la vârsta bătrâneții înspre cea a tinereții, Părintele Arsenie a scris:

1. „**Creștinilor care vor cu adevărat să se mântuiască, Satana le impune un război nevăzut (i-a cerut pe toți să-i cearnă ca pe grâu), luptându-i prin patimi și vicii care întăresc întunericul necredinții în Dumnezeu și suflet, Satana tăgăduindu-și existența, dar urzind din umbră tot felul de răzvrătire.**"

2. „**Împărăția lui Dumnezeu se ia cu năvala și năvălitorii pun mâna pe ea. Aceasta-i nevoința la toate vârstele, a smeritei rugăciuni și atenții, care opresc pe vrăjmaș să-și samene zâzaniile în minte. Se mântuiesc aceia pe care nu-i poate el lua de minte**".

Pe cele trei ipostaze ale „coifului mântuirii", de la cea din urmă înspre cea dintâi, Părintele Arsenie tâlcuiește inegalabil expresia sfântului apostol Pavel: „**A te sili să ai cât mai luminat în minte Revelația creștină ca și concepție de viață, aceasta înseamnă coiful mântuirii**"(cf. Efeseni 6,17).

Dincolo de cele trei vârste duhovnicești este prezent un înger al lui Dumnezeu, care aplecat, îi apără și îi ocrotește pe nevoitori și luptători, cu aripa sa stângă, pe care scrie: „**Împărăția lui Dumnezeu se ia cu luptă**". Aripa dreaptă a îngerului sfânt acoperă un creștin și o creștină, sporiți în vârstă care stau pironiți și alipiți de câte o cruce, pe care o poartă în spate, sau mai bine zis crucea îi poartă pe ei. Privirea lor se îndreaptă spre Crucea Domnului, ascultându-I chemarea după ce au răzbit peste „linia de front", iar sufletele lor se înalță spre cer.

În dreapta sa, îngerul ține o cruce înflăcărată sau o sabie de foc, asemenea arhanghelului Mihail, cu care apără un monah creștin sau un călugăr răstignit pe o cruce înfiptă adânc în unica Stâncă din „**Marea Vieții**" pe care Părintele Arsenie scrie, înștiințându-ne: „**Temelia, Piatra Hristos. Să nu credeți că veți intra «după moarte» în împărăția în care n-ați trăit de pe pământ**".

Călugărul răstignit - temă specifică iconografiei monahale ortodoxe - este îmbrăcat în haină lungă, de nuanță albă sus și de culoare albastră jos, sub „linia de front" sau de hotar. El este încins cu un brâu și acoperit cu culion alb cu cruce, are barbă lungă și privește răbdând și contemplând înspre Crucea și chemarea Domnului. În mâinile sale răstignite de bună voie - la intrarea sau tunderea în monahism - el ține câte o lumânare cu aureolă, pe care scrie în partea dreaptă „**Smerenia**", iar în partea stângă „**Dragostea**", acestea fiind cele două virtuți de căpetenie și de temelie ale vieții creștine și ale spiritualității monahale, întemeiată pe Pateric și Filocalie. Crucea călugărului răstignit - posibil un al doilea autoportret al Părintelui nostru Arsenie - este încununată de cuvintele filocalice: „**Calea contemplației, a nevoințelor cu dreaptă socoteală, a smeritei rugăciuni și atenții**".

Pe lemnul crucii smeritului și îndelung-răbdătorului călugăr răstignit, scrie în partea de sus: „**Ascultarea de Dumnezeu**", iar pe brațul orizontal al crucii: „**Lepădarea de sine**". Aureola monahului este împodobită de Fericirea a șasea, condiție și temei al vederii duhovnicești: „**Fericiți cei cu inima curată că aceia vor vedea pe Dumnezeu**" (Matei 5,8).

Sabia de foc a îngerului Domnului, îl apără pe monahul răstignit de bunăvoie pentru Hristos, de colții balaurului verde, care șerpuiește în mare, înfipți în Stânca izbită și scăldată de valuri. Deasupra balaurului, lângă crucea călugărului răstignit, în partea dreaptă a acesteia și sub „linia hotarului", se află un diavol cu două coarne și coadă, care scrâșnește fioros, ținând pumnul drept încleștat și având stânga pe creștetul balaurului. Purtând aripi ca de liliac și având unghiile ca niște săgeți înroșite, diavolul se adresează obraznic călugărului răstignit, strigându-i: „**Rabzi ca un prost; Jos de pe cruce !**".

În planul din stânga imaginii picturii, se mai zăresc doi diavoli tulburați: unul scriind și un altul suflând nu mai puțin decât nouăsprezece „lozinci ale iadului", asemenea unor

balonaşe efemere din marea spumegândă, în diferite nuanţe, pe un fond albastru închis sau nocturn, pe care scrie: **HAOS, HAOS.**

Ispitele, tentaţiile şi amăgirile facile ale celor nouăsprezece lozinci încercuite, sunt consemnate de Părintele Arsenie după cum urmează, nu fără o puternică notă apocaliptică şi o analiză spectrală vizionară a lumii de azi şi de mâine:

1. **Umblaţi cu minciuni că noi suntem cei răi. Dar aţi auzit vreodată ca noi dracii să ne vindem unii pe alţii ?**
2. **Nu vă mai trebuie minte. Vă teleghidăm noi la toate nebuniile.**
3. **De fricoşi ce sunteţi vă rugaţi şi lui Dumnezeu. Dar ştiţi că şi-n inima smeritului şade dracu greceşte. Aşa că nu vă stricaţi nici cu noi.**
4. **Cultul lui Satan. Eu sunt Wotan, Mamona şi Priap. Iar cei ce mă urmaţi sunteţi fiii mei.**
5. **Vindem yoga, teosofie, spiritism, magie.**
6. **Veniţi la noi. Vă dăm aşa o libertate încât să vă puteţi şi... sinucide, dacă vreţi...**
7. **Teologia Dumnezeului mort. Întuneric peste tot pământul... Eclipse...**
8. **(Cuvinte încrucişate): Eul e Dumnezeu-l omu-lui. Numai lui să i te închini.**
9. **Aici pe pământ e raiul şi iadul. Drogul vă deschide uşile raiului şi porţile balamucului.**
10. **Adevărul ? Stafia filosofilor. In vino veritas.**
11. **Ştiinţa are ultimul cuvânt.** (Aici sunt reprezentate orbitele lumii atomului).
12. **Cine ne va tăgădui pe noi, fiul nostru îl vom face. Iar cine ne va pomeni în toată ziua, împărăţia noastră o vom împărţi cu el şi-i vom fi de faţă la ceasul morţii.**
13. **Cetiţi Biblia cum vă taie capul, că şi noi o ştim pe dinafară şi sfinţi în fantezie vă vom face.**
14. **Totul e minciună. Şi minciuna ... asta-i Adevărul...!**
15. **„Si vis pacem para belum" şi pământul va fi stea.**
16. **Urâţi-vă unii pe alţii. Homo homini lupus.**
17. **Onirismul.** (împrejurul unei guri pictate).
18. **Artele absurdului.** (suflată sau pictată de un diavol la ureche)
19. **Cu frumuseţea luaţi-o după noi... urâtelor...**" Lozincă prinsă prin inel de coada diavolului care ispiteşte pe călugărul răstignit. Toate acestea sunt manifestări prezente şi viitoare ale „urâciunii pustiirii" de care vorbeşte Mântuitorul Iisus Hristos în Marea cuvântare despre dărâmarea Ierusalimului şi sfârşitul lumii (Matei 24,15).

În partea stângă jos se află o altă arătare a diavolului, cu două aripi şi cu două coarne strâmbe, cu o coroană formată din trei coarne ascuţite, pe cel din mijloc fiind încolăcit un şarpe sub care se află un craniu, simbol al morţii, ca diademă. Pe „aureola" sa incoloră, ştearsă sau stinsă, încadrată neregulat de un şarpe cu gura deschisă din care ies limbi de foc, scrie **„Maia, Tata minciunilor"**. Acesta ţine dreapta pe capul unui om de ştiinţă, insuflându-i ideea falsă cum că: **„Nu este diavol"**. Stânga sa demonică este aşezată pe umărul stâng al acestui tânăr îmbrăcat în costum gri, cu cravată, având patru volume de cărţi sub braţul stâng. Acesta îşi duce mâna dreaptă la piept într-un gest îngâmfat de împotrivire şi neacceptare a Revelaţiei dumnezeieşti, făcându-se ascultător şi lăsându-se amăgit de lozinca pe care i-o insuflă diavolul. Deasupra capului său întunecat stă încolăcit un şarpe, întru asemănarea diavolului, care-i şopteşte concepţia modernă şi materialistă despre lume şi viaţă: **„Nu este suflet. Totul e biochimie"**.

Mai jos în colţul din stânga, sub umbra aripilor diavolului, într-un cadru întunecat de un albastru închis, are loc un dialog „viu" între **Renan** şi **Nietzsche**. Renan, cu ţigara în gură şi cu basc pe cap, are o „aureolă" înscrisă de şarpele rătăcirii pe care scrie: **„Ţi-am spus să fii pe pace. Oamenii l-au creat pe Dumnezeu !"** Celălalt, aprins la faţă şi încoronat de şarpele a cărui coadă îi conturează un galon pe umărul stâng, răspunde: **„Iar eu l-am omorât !"** - prin ideea şi teoria absurdă a „morţii lui Dumnezeu" de la sfârşitul secolului al XIX-lea.

Spre centrul picturii, pe un val al mării păcatului care poartă trupul înecat sau adormit al unei femei mondene, val ce se sparge de Stânca-Hristos, scrie: „**Eu sunt marea vieții. Veniți la mine că pe toți vă înec. Altfel la ce mai trăiți ?**” Deasupra se văd alți oameni sau creștini care înoată, asemenea lui Petru în valuri: un chip de femeie privește cu nădejde spre Crucea Domnului Hristos, iar un altul înnoată apropiindu-se de Stânca Salvatorului Hristos. Un creștin se sprijină sau se prinde cu mâna stângă de linia de front și de hotar a mării vieții, privind și el încrezător înspre Crucea Mântuitorului. Direcția de mișcare ar putea fi aceasta: înotarea prin valuri→ urcarea pe crucea călugărului răstignit→ mântuirea prin cele trei vârste ale vieții duhovnicești.

În marea vieții se mai distinge un cap de diavol rânjit care poartă un balon mov pe care scrie: „**Bine faceți că credeți, însă nu vă grăbiți cu Pocăința. Mai aveți vreme... «la bătrânețe». Până atunci «trăiți-vă» viața**”, iar mai jos scrie: „**Și noi credem**”. Tot în marea vieții, un alt diavol cu gură de șarpe sau chit, plutește și trage cu dreapta sa, prins în plasa unui sac, pe **Arie ereziarhul: „Hristos e făptură”**, iar în stânga ține o făclie fumegândă în al cărei fum de adormire sau amețire, se află capul lui **Bultman**, deasupra căruia scrie: „**Iar eu cu Bâlă l-am demitizat**” - ca o continuare a dialogului „filosofic” de alături.

Jos în centrul picturii se vede parțial globul pământesc, crăpat, pustiu și înroșit de sânge, pe care scrie: „**Fărădelegile atrag pustiirea pe pământ**” (Înțelepciunea lui Solomon 5,23) și pe care domnește în picioare **Cain** ucigașul, cu coif pe cap, gol, având numai învelitoare la mijloc și ținând în dreapta sa o sabie, pe care Părintele Arsenie a scris: „**Sabia pedepsește pe ucigași și confirmă pe sfinți**”. Împrejurul scutului din mâna stângă a lui Cain stă scrisă: „**Legea ispășirii: Cine ia pe altul rob, de robie are parte. Toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri**” (Matei 26,52). Cain este urmat îndeaproape dinspre orizontul pământului, de un corp de armată modernă înzestrată cu căști și mitraliere. Crunții soldați sunt conduși de un civil care-i cheamă la asalt cu mâna dreaptă în vânt. Armele acestora se îndreaptă după sabia lui Cain, pe pământ, înspre Biserica lui Hristos înveșmântată în alb: Catedrala Sfânta Sofia din Constantinopol și Bazilica Sfântul Petru din Roma, unite în nimb auriu, luminos și plin de raze ale Duhului Sfânt, aflate sub piciorul Crucii Domnului, răstignit cu mâna desprinsă din cui. Biserica-Templu și Mireasă a lui Hristos stă între cer și pământ, atingând orizontul pământesc din dreapta, dar existând dincolo de acesta, într-un fond albastru, pe o Stâncă din văzduh pe care scrie: „**Pe această piatră (a dumnezeirii) voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui pre ea**” (Matei 16,18).

Deasupra nimbului sfintei Bisericii, Părintele Arsenie ne reamintește cuvintele celebre ale sfântului Ciprian al Cartaginei (†258), din lucrarea „De unitate Ecclesiae”: „**Extra Ecclesiam nulla salus**”, adică: „În afară de Biserică nu există mântuire”. Sub Crucea Domnului Hristos, mărturisim articolul din Crez privitor la sfânta Biserică: „**Cred întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică**”. Biserica lui Hristos înaintează înspre sfântul Altar sau Eshaton, fiind umbrită, străjuită, apărată și călăuzită de Crucea Mântuitorului. Armele antihristice și apocaliptice îndreptate spre Biserica creștină, concentrează și cuprind într-ânsele toate persecuțiile și prigonirile din istoria creștinismului, care au menținut și mențin însângerată coasta Trupului ecclesial al lui Hristos, răstignit pe Crucea veacurilor.

Învăluite de mâna Părintelui Arsenie în același nimb și aură într-o „perihoreză” ecumenică vizionară, ortodoxia și catolicismul, reprezentate simbolic de către cele două catedrale emblematice - Sfânta Sofia din Constantinopol și Sfântul Petru din Roma - vor ajunge într-un târziu din nou la „unirea ipostatică” a primului mileniu creștin, conform iconografiei bisericii de la Drăgănescu.

*

Mai departe, îl lăsăm pe însuși Părintele Arsenie să ne tâlcuiască „Biserica și lumea” printr-un text inedit, descoperit recent între manuscrisele Sfinției Sale, de la Așezământul monahal de la Sinaia:

«Pictorilor li se dau uneori, în istoria artelor, şi teme abstracte, greu de transpus în plastică. Alteori şi le iau singuri, cum e cazul de faţă, ca de pildă ilustrarea unui text ca acesta: **„Pus-am înaintea voastră calea vieţii şi calea morţii; spre care vă veţi tinde mâna, pe aceea veţi avea-o"** - din Înţelepciunea lui Sirah 15,17.

Ca să fie mai lămurit textul, i s-a adăugat o primă direcţie (că poate avea mai multe), intercalându-se două sensuri, direcţii, diametral opuse: **„Biserica şi lumea"**. Cu această delimitare, textul devine posibil din punct de vedere plastic. Iar cum între aceste două realităţi a fost întotdeauna neînţelegere, conflict, chiar şi război de exterminare, aceasta o explică linia de demarcare între două zone, una luminoasă şi alta întunecoasă, arătând ca o linie de front negeometrică şi asimetrică; ba mai mult chiar, pe două planuri ontologice cotangente. Biserica e în lume, dar lumea nu e în biserică - „lumea" pentru care nu s-a rugat Domnul Hristos. Aceasta e lumea patimilor, care nu e creaţia lui Dumnezeu, ci creaţia şi stăpânirea îngerului rebel, Satana, după traducere „protivnicul" lui Dumnezeu, iar pe româneşte „Duşmanul" lui Dumnezeu şi al omului. Acest înger căzut din rânduiala şi „locul" său, provoacă multe încurcături încă de la începutul omului pe pământ. Aşa încât în orice explicaţie a omului, mai ales teologică, trebuie presupusă şi existenţa personală a răului, lucrarea „celui rău". În explicarea omului, a faptelor lui rele - cu ajutorul omului chiar - trebuie considerată şi această războire a lui Satan cu Dumnezeu, care se dă pe tărâmul inimii şi minţii omului.

Plastic încep să se precizeze elementele meditaţiei. „Lumea", aceea care nu e creaţia lui Dumnezeu ci a lui Satan, ca o boală şi pecingine pe creaţie, e reprezentată printr-o zonă rotundă a pământului, aşa cum se vede de pe o înălţime de satelit artificial, sau chiar de pe lună. Pe această felie de pământ e reprezentat Cain, primul rod al unui alt element neglijat în explicarea omului: păcatul. Acesta e rezultatul unui complot al lui Satan cu omul contra uneia şi singura atunci, porunci a lui Dumnezeu dată omului, prin a cărei neascultare a devenit supus morţii, din nemuritor ce era creat. De aceea au venit urmările fărădelegilor pe pământ, tot felul de pustiiri şi cortegii de rele. **„Fărădelegile atrag pustiirea pe pământ"** (Înţelepciunea lui Solomon 5,23). Urmările şi rostul pustiitorului Cain şi a urmaşilor lui, iar mai apoi a lui Iuda cu şi mai mulţi urmaşi împotriva lui Dumnezeu şi a oamenilor. Alături de această felie de pământ, înroşită de urmările fărădelegilor, se află o altă emisferă luminoasă, radiantă, reprezentând Biserica apostolică, cu primele ei două ramuri: răsăriteană Sfânta Sofia şi apuseană Sfântul Petru din Roma. Aceste două Biserici istorice stau pe cuvântul Domnului Hristos spus lui Petru, când acesta prin revelaţie a mărturisit dumnezeirea Mântuitorului. Căci, pe omul căzut şi decăzut numai Dumnezeu îl mai poate readuce la destinaţia şi nemurirea pe care i le stricase Satana cu momeala lui, a păcatului. Textul, locul drept al temeliei Bisericii, e următorul: **„Pe această piatră (a dumnezeirii)** - mărturisită de Petru prin revelaţie - **voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui pre ea"**. Deci dumnezeirea lui Iisus Hristos e temelia Bisericii, nu persoana lui Petru şi nici Scriptura (deşi-i insuflată de Duhul Sfânt) cum va zice o a treia biserică apărută cu vreo cinsprezece veacuri mai târziu. Aci-i cotangenţa: Cain ucigaşul şi Iuda vânzătorul, pustiind pământul, luptă contra Bisericii, care-i totodată şi pe alt tărâm, tărâm al naturii Întemeietorului, unde ei nu pot ajunge cum vor ei: pustiind.

E chiar locul ce-o explică, de ce răul n-a fost lichidat total şi moartea n-a fost oprită din pustiirea ei. Satana i-a cerut pe credincioşi, începând cu apostolii, dintre care l-a biruit şi l-a dobândit pe Iuda, să-i cearnă pe toţi, ca pe grâu. I s-a îngăduit această cernere sau selecţie. Că e chiar necesară o selecţie a dovedit-o chiar istoria creştinismului. De pildă, după declararea libertăţii Bisericii prin Edictul de la Milano al lui Constantin cel Mare, au intrat în creştinism la mare grămadă toţi demnitarii stăpânirii, toţi slujbaşii - că doar e credinţa împăratului. De unde înainte în credinţa creştină era primejdie de moarte să intre cineva. Regimul de libertate a cultului n-a mai pus nimănui viaţa în primejdie, dar nici silinţa creştinilor, cu grămada, n-a mai fost pentru virtute şi răspuns bun înaintea lui Dumnezeu pentru viaţa de pe pământ. De aceea un istoric contemporan al veacului IV spune: „Dacă n-ar fi trimis Dumnezeu pe cei Trei

Sfinți Ierarhi, Vasile, Grigorie și Ioan Gurădeaur, ar fi trebuit să vie Hristos a doua oară, așa de mult se înmulțiseră relele între creștini". Acest mers negativ al libertății omenești a fost motivul ilustrării sabiei lui Cain cu textul: „**Sabia pedepsește pe ucigași și confirmă pe sfinți**". E chiar legea ispășirii. „**Cine ia pe alții robi, de robie are parte. Toți cei ce scot sabia de sabie vor pieri**". Așadar sabia e lăsată de Dumnezeu în continuare, dar Dumnezeu i-a schimbat rostul. De asemenea i-a schimbat și morții puterea. Moartea pentru creștini nu mai e o sperietoare și o groază, chiar de-i forțată, ci-i o eliberare de păcat, a trupului păcatului. „**Nu vă temeți de cei ce ucid trupul și mai mult nu pot face nimic !**" Moartea fizică în creștinism e eliberare și bucurie. Moartea, Jertfa Domnului Hristos, a schimbat sensul morții. Cine moare din pricina Domnului Hristos, e fericit: a dobândit viața veșnică. Nu mai este frică de moarte, decât unde nu e credință și pocăință. Deci iată tangența Bisericii istorice cu Biserica biruitoare din cer, susținută de dumnezeirea Întemeietorului ei, contra viforului răutății și morții. Această idee s-a arătat plastic prin legătura tangentă între sfințenia Bisericii, arătată prin raze și tonalitate deschisă, cu finalul superior al unei tâmple de biserică, de pe a cărei tâmplă Domnul Hristos răstignit, desprinde o mână din cuie și cheamă cu extremă tărie pe oameni: „**Veniți la Mine !**"

Sub acest final de tâmplă sunt notate cuvintele din „De unitate Ecclesiae" cap. IV, a sfântului Ciprian: „**Extra Ecclesiaem nulla salus**". De asemenea și cuvintele din simbolul credinței, stabilit de primele sinoade ecumenice „**Cred întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică**". Scrie cu roșu, nu numai ca rost cromatic de înviorare locală, ci și ca semn al multor lupte cu vrăjmașii împotriva Bisericii. Ce-a făcut trufașul cardinal Humbert aruncând anatema lui pe altarul Sfintei Sofii la 1054, a rupt unitatea, a pătat sfințenia Bisericii cu un păcat al trufiei; iar Biserica „sa" a primit jumătate de mileniu mai târziu aceeași faptă a altui neamț trufaș: Reforma lui Luther, iar de atunci roiul neoprotestanților nu se mai termină și unitatea Bisericii nu se mai realizează decât la al VIII-lea sinod ecumenic - dacă va mai fi. Deci cine a ieșit din unitate, din sfințenie, din apostolicitate și sobornicitate ?

Tot a reușit „Prințul veacului acestuia", să mai țină pe Domnul Hristos în agonie, pe cruce, cu una din patimile sale, Biserica luptătoare. Dar cu atât mai puternică e chemarea Domnului Hristos către creștini: „**Veniți la Mine**" cu cât e mai dureroasă smulgerea din cuie a unei mâini (a Providenții pe tot intervalul până la sfârșitul lumii) răstignite. Cine a văzut o clipă chipul lui Iisus Hristos îndurerat, privind prin toți oamenii chemându-i, confirmă și mărturisește această chemare și privire. Aceeași chemare peste lume e și la răstignirea de pe boltă. Suferință a fost în Ghetsimani, în lacrimile și picăturile de sânge. Acestea erau pentru Sine; dar când a spus apoi că „**pentru aceasta am venit**", adică pentru jertfă capitală, privirea durerii, ne are pe noi în vedere.

Sunt trei căi de intrare în Împărăția lui Dumnezeu: 1- Calea contemplației, 2- Calea luptei și 3- Calea muceniei. Acestea sunt trei moduri de-a răspunde chemării Domnului Hristos, deși cele trei moduri se întrepătrund între ele. Fiecare e reprezentată plastic dar și scriptic. Textele sunt tot așa de necesare ca și funcție decorativă cât și înțeles explicit al picturii.

1. Așa de pildă, modalitatea contemplației o arată un om răstignit, fără piroane, deci de bunăvoie, pe o cruce a cărei verticală pleacă din lumea aceasta, de pe o stâncă din marea vieții acesteia, bântuită de viforul ispitelor, dar neclintită: **Temelia Hristos**. Crucea are această verticală: „**Ascultarea de Dumnezeu**"; iar orizontala o constituie: „**Lepădarea de sine**". Ori, cum aceste însușiri sufletești n-au o materialitate ci sunt mai mult spirituale, putem formula crucea vieții noastre așa: o linie înainte a vieții noastre, a rostului vieții noastre, peste care coboară Dumnezeu, **de-a curmezișul**, corecturi divine. Aceste corecturi devin suportabile numai dacă ținem cu amândouă mâinile alte două însușiri sufletești, cu o mână **smerenia** și cu alta **dragostea**, ca două făclii care ne luminează viața. Dar aceste două însușiri ținute la intensitatea la care ni le-a arătat și dovedit Însuși Iisus Hristos. Așa numai sporim de la chip la asemănare, dacă silim la dobândirea acestor însușiri aduse de Dumnezeu și oamenilor.

Textul de deasupra crucii şi capului acestui călugăr al ascultării şi lepădării de sine, cuprind sub forma unui arc protector, în ton local, deci permanent, îndrumarea la dreapta socoteală şi a smeritei rugăciuni şi atenţiei. E recunoscut de toţi cei ce s-au ocupat de spiritualitate, că dintre cele trei voturi ale cinului călugăresc: ascultarea, fecioria şi sărăcia, cea mai grea e ascultarea. De necrezut dar ea e cea mai grea făgăduinţă. Căci mereu sunt în noi forţe care se ţin şi ne menţin în lumea aceasta până şi contra lui Dumnezeu - ba chiar de bunăcredinţă, cum a fost sfatul lui Petru dat Domnului Hristos: „Doamne, să nu-ţi fie Ţie aceasta !” - neştiind al cui duh era sfatul.

Deci calea contemplaţiei e calea de fină şi permanentă atenţie la obârşia, calitatea şi finalitatea tuturor gândurilor şi mişcărilor noastre sufleteşti şi fizice.

Cine nu poate dobândi această atenţie neîncetată şi pomenire de fond a Modelului, nu are ce căuta în această cale, că nu o realizează. Şi nu e bine să se ţină nimeni în înşelăciune de sine, ci ontologic să fie în Adevăr.

„**Locul**” unde se luptă Satana cu Dumnezeu e inima şi mintea omului. Acestea sunt mereu atacate şi murdărite de cel viclean. De aceea Domnul Hristos a fericit pe cei cu inima curată. Curăţenia inimii e arătată, prin aureolă, drept semnul sfinţeniei. Aureolă avem toţi, e o sferă de radiaţii în jurul capului şi a întregului corp, a calităţii lui morale, a biografiei noastre de viaţă chiar. Ne luminăm sau ne întunecăm şi, prin conştiinţă, devenim conştienţi de starea noastră înaintea lui Dumnezeu. Dar întrucât protivnicul nostru diavol este duh şi nevăzut, când trece de măsura puterii noastre de împotrivire şi luptă, o sabie de foc a îngerului nostru păzitor dat de ajutor la Botez, îl arde şi îl depărtează.

2. A doua cale este cea a războiului nevăzut, după cuvântul: „**Împărăţia lui Dumnezeu se ia cu năvala (sau lupta)**”. E treabă de cinste să fii soldat în slujba împăratului pământesc. Dar să fii primit luptător în războiul nevăzut al Domnului Hristos cu Satana, e cea mai mare bucurie. Aşa se ruga cu smerenie un avva, şi-i învăţa şi pe alţii să se roage: „**să fie primiţi în războiul nevăzut**”. De aceea sfântul apostol Pavel descrie chipul acestui războinic spiritual, folosindu-se de nomenclatorul soldatului roman de pe-atunci. „**Sabia Sfântului Duh, pavăza dreptăţii, a credinţei în Dumnezeu şi în om ca fiu al lui Dumnezeu**”, nu ca fiu al evoluţiei sau al naturii doar. Acest război ţine toată viaţa, de aceea în pictură apar ca trei soldaţi romani, în realitate e unul singur dar reprezentat succesiv în trei vârste: la tinereţea pământească şi spirituală, apoi la vârsta bărbăţiei, a bărbatului desăvârşit al plinirii vârstei lui Hristos şi apoi la vârsta a treia a bătrâneţii, când cele două vârste dinainte i-au asigurat o a doua natură, cea mai presus de natură sau de fire. Totuşi, toate vârstele poartă toată armura şi pe cap „**Coiful mântuirii**”. Acest coif, care apără capul de săgeţile vicleanului vrăjmaş, simbolic arată concepţia de viaţă a luptătorului, care e Revelaţia. Nimeni nu cunoaşte mai bine omul ca Dumnezeu care l-a zidit. Întâmplându-i-se deteriorarea şi moartea prin viclenia vrăjmaşului, tot mila şi atotputernicia lui Dumnezeu l-a creat a doua oară prin învăţătura şi Jertfa Domnului Hristos. Deci aceasta e cea mai bună concepţie de viaţă, care-i redă viaţa veşnică şi îndumnezeirea cu care a fost gândit de la creaţie. Stăruinţa şi lămurirea în această cunoaştere deplină de Dumnezeu şi de sine prin descoperirea învăţăturii şi darurilor Domnului Hristos, constituie oţelul unui coif, care îmbracă mintea apărându-o de orice rană sau împrăştiere i s-ar putea întâmpla, cum acestea se întâmplă tuturor celor ce-şi aleg fel şi fel de alte învăţături, de care-i lumea plină. Vor fi arătate câteva din acestea, descriind „**lumea**” sau calea morţii.

3. A treia cale de intrare în Împărăţia lui Dumnezeu sau al treilea mod de răspuns la chemarea „**Veniţi la Mine**”, a Domnului Hristos, e calea muceniei.

Temeiul acestui răspuns al omului sunt cuvintele Mântuitorului: „**Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul şi mai mult nu pot să facă... ci-Mi fiţi Mie martori**”. Martori se tâlcuieşte şi martiri, adică afirmarea dumnezeirii lui Iisus Hristos şi a Revelaţiei desăvârşite a lui Dumnezeu în Fiul Său, duse până la capul pe butuc. Acesta-i ultimul argument al credinţei noastre, care nu mai poate fi răbdat sau contrazis.

Sfântul apostol Petru era chiar dator cu acest argument, amintindu-şi ce slab şi fricos

s-a purtat în vremea patimilor Domnului Hristos, încât la urmă a cerut să fie răstignit cu capul în jos, mărturisind pe Dumnezeu. El se izbăvise de frică la Pogorârea Duhului Sfânt, ziua întemeierii Bisericii creştine şi a primei cuvântări publice. Duhul Sfânt tămăduieşte firea de frică. De ce dar sunt atâţia fricoşi printre credincioşi ? Chiar el dovedise odată, când a făcut şi el câţiva paşi pe marea înfuriată a Galileii; când s-a temut „văzând furia valurilor, a început să se scufunde". Răspunsul Domnului Hristos arată cauza fricoşilor: „... puţin credincioşilor...", căci nu stau laolaltă Duhul Sfânt şi iubirea sau cruţarea de sine, nici cu puţina credinţă şi cu atât mai puţin cu alte patimi nărăvite în fire. Duhul Sfânt se retrage şi omul rămâne în mizeria sa, ca omul să şi-o cunoască şi să nu se mai complacă în slăbiciuni şi echivoc. Nici în Vechiul Testament fricoşii nu erau primiţi în război. Ei demoralizează. Tot frica e sfetnicul şi al compromisului slujirii la doi domni, chipurile lui Dumnezeu şi lui mamona sau lui Dumnezeu şi „Prinţului" veacului acestuia, ca să-şi cruţe viaţa aceasta de aici. Frica sfătuieşte adică, ieşirea din luptă; de aceea „Fricoşii nu intră în Împărăţia lui Dumnezeu" (Apocalipsă 21,8).

Zona luminoasă a „**Căii vieţii**" mai e accentuată plastic şi de două linii alcătuite din două şiruri de texte care descriu în amănunt condiţia umană şi înţelesul de rezistenţă a „coifului mântuirii" în lume. Un şir ajută lămurirea celui ce şi-a ales calea contemplaţiei: „**Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru Cel din Ceruri**". Faptele bune, virtuţile, au o lumină a lor care mărturisesc în afară despre o lumină, de o claritate şi de o concepţie luminoasă înăuntru. Mai mult chiar, din vreme în vreme, Dumnezeu ajută credincioşii, prin darul supranatural al Luminii dumnezeieşti de care strălucea faţa vizibilă a sfinţilor Săi, în vremi de încercare sau de întunecare sau slăbire a credinţei. Şirul se continuă cu recomandarea unei preţuiri a muncii în lume: „**Orice lucraţi, lucraţi ca pentru Dumnezeu şi nu ca pentru oameni**". Porunca aceasta a fost dată omului de la creaţie, ca să lucreze şi să înfrumuseţeze pământul. Conştiinţa e implicată în orice lucru bun. Frumuseţea aci îşi are obârşia. Talanţii sunt talentele. Iar talentele sunt grad sporit de luminozitate a conştiinţei şi a recunoaşterii obârşiei lor.

Rândul al doilea zice; „**Cine vrea să vie după Mine, să se lepede de sine, ba încă şi de viaţa sa, să-şi ia crucea sa în fiecare zi şi să-Mi urmeze Mie. Şi mulţi vor fi slabi de înger şi se vor vinde unii pe alţii şi se vor urî unii pe alţii. Iar când va da frate pe frate la moarte şi tată pe fiu şi se vor scula copiii asupra părinţilor şi-i vor omorî, cel ce va răbda acestea până la sfârşit - căci având dragostea care nu cade niciodată, de pe orice cruce - acela se va mântui. Primul mucenic Ştefan se ruga lui Dumnezeu pentru cei ce-l ucideau cu pietre. Acest fel de urmare a Domnului Hristos face din păcătoşi sfinţi**". Mult text, dar la scară măruntă şi cu funcţie decorativă a fost ales şi ca greu de sens, care delimitează clar cele două căi una de alta. Toţi auzim de lepădare de sine, prima condiţie de urmare a Domnului Hristos, deci de intrare şi menţinere în creştinism, dar în faţa intereselor mărunte le urmăm pe acestea, care mai toate sunt ale vieţii în lumea aceasta sau chiar ale patimilor de ocară.

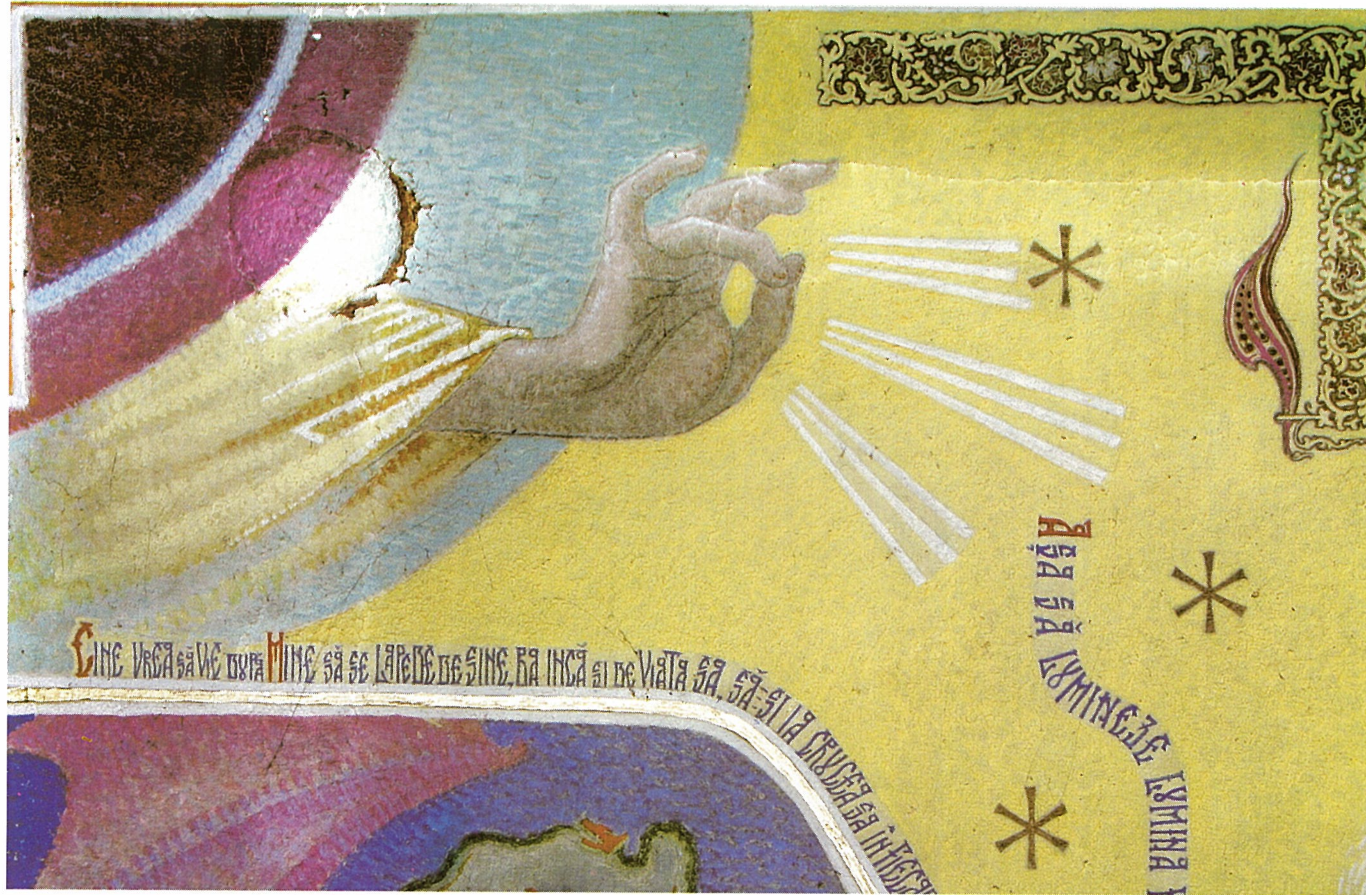
Textul vorbeşte de o aşa slăbire a oamenilor, care-i scoate pe mulţi pur şi simplu din categoria creştină. Satana biruie pe Dumnezeu în inima păcătoşilor notorii, iar slăbiciunea şi păcatul sunt ereditare în foarte mare măsură. Deci, negrija, nepăsarea şi neştiinţa sunt cei trei uriaşi ai diavolului, cu care aduce în lume apocalipsul pe capul oamenilor. Nu creştinismul a slăbit, ci oamenii. Vremea din urmă e caracterizată, chiar **văzută** de proorocul Daniil, ca o vreme în care cei căzuţi de la credinţă vor fi fără număr. Greu să mai ai dragoste de oameni când îşi omoară copiii şi când copiii îşi omoară părinţii iar ei, unii pe alţii se urăsc de moarte. Dumnezeu încă-i mai iubeşte şi-i mai rabdă; iar cei ce prin răbdare nu-i osândesc, ci-i urmează Celui răstignit, se mântuiesc şi ei până la ultimul, care trebuie să împlinească numărul în Împărăţia lui Dumnezeu.

Partea mai grea de descris tocmai de-aci începe. Partea din *Divina comedie* a lui Dante, care a fost cel mai uşor de descris, a fost infernul, fiindcă a avut contemporane cu el toate elementele infernului.»

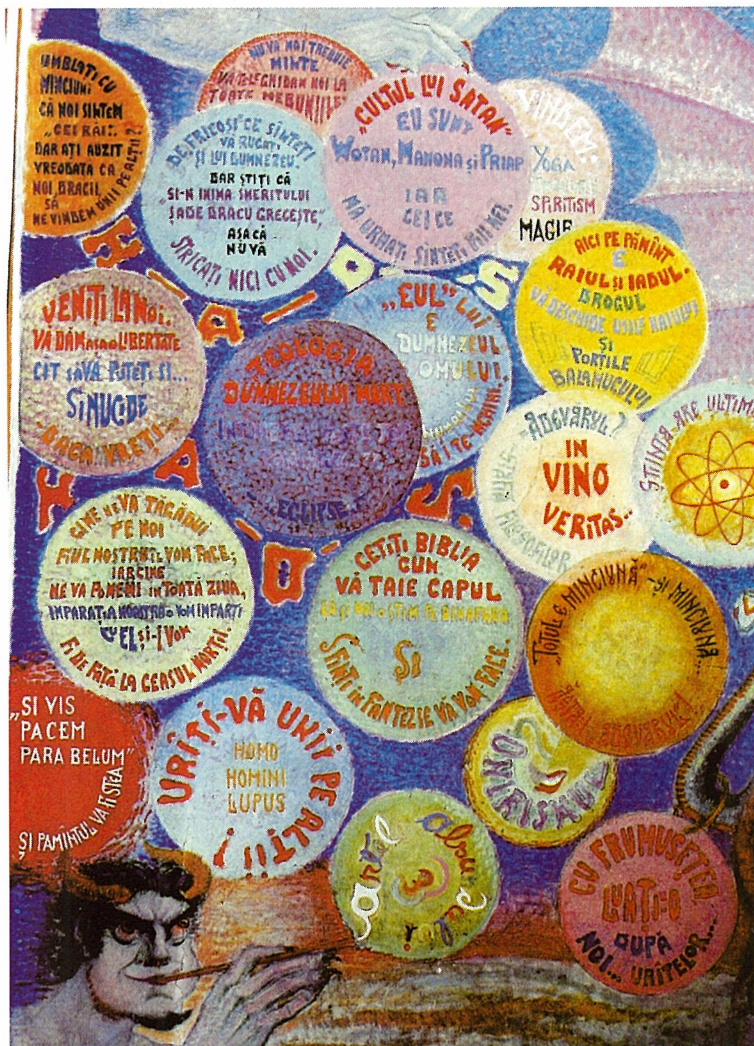
BISERICA şi LUMEA
Calea Contemplaţiei
Lepădarea de sine
Veniţi la Mine!
Jos, de pe cruce!
In vino veritas

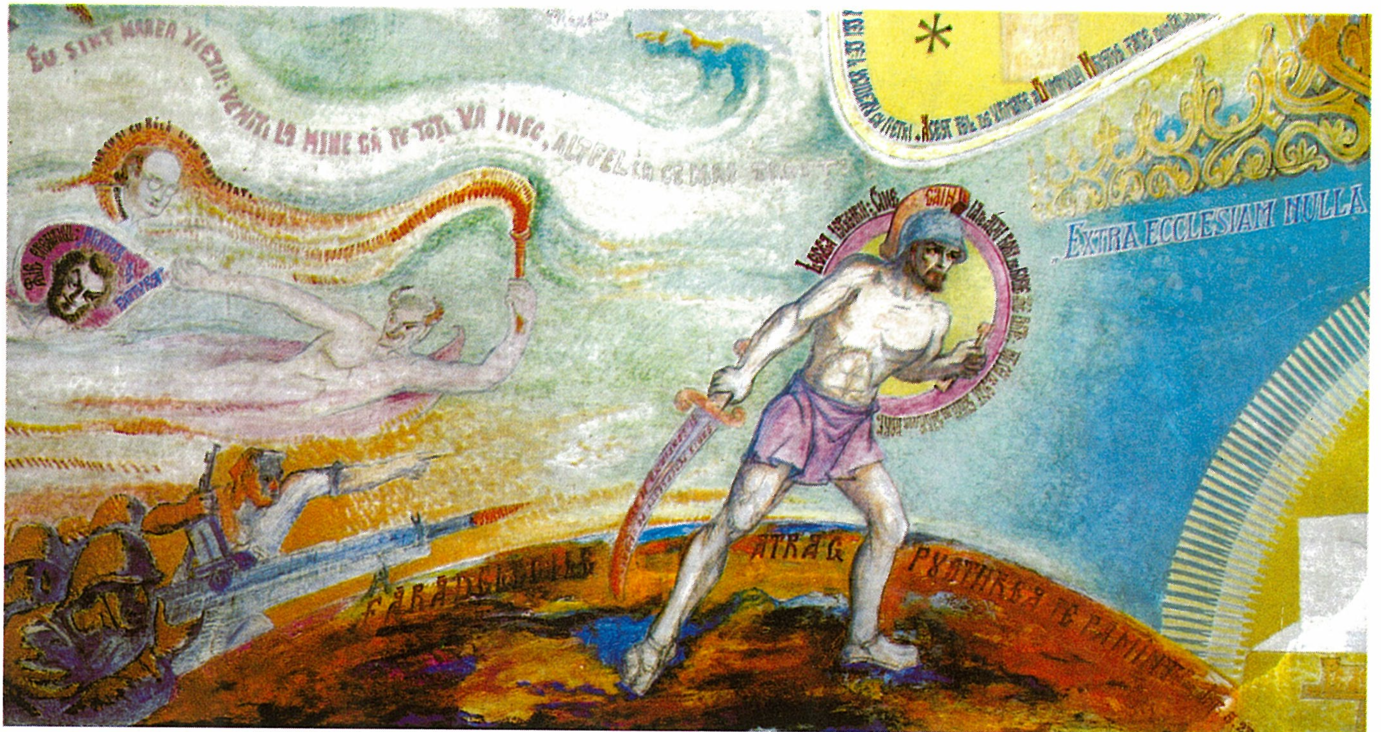

Veniți la Mine!..
SF. APOSTOL PETRU
EXTRA ECCLESIAM NULLA
SALUS"

Oamenii l-au creat pe Dumnezeu
Iar eu l-am omorît
Nu este diavol
Nu este suflet
e biochimie

Umblați cu minciuni că noi sîntem „cei răi". Dar ați auzit vreodată că noi dracii să ne vindem unii pe alții?
„Cultul lui Satan" Eu sunt Wotan, Mamona și Priap iar cei ce mă urmați sînteți ai mei.
De fricoși ce sînteți vă rugați și lui Dumnezeu. Dar știți că și-n inima șeritului șade dracu grecește, așa că nu vă stricați nici cu noi.
Yoga
Spiritism
Magie
Nici pe pămînt e raiul și iadul. Drogul vă deschide unul raiului și porțile balamucului
Veniți la noi. Vă dăm atîta libertate cît să vă puteți și... sinucide dacă vreți
„Eul" lui e Dumnezeul omului
Teologia Dumnezeului mort
Adevărul? In vino veritas
Știința are ultimul
Cine ne va tăgădui pe noi fiul nostru vom face; ne va pomeni în toată ziua, împărăția noastră vom împărți cu el și-i vom fi de față la ceasul morții.
Citiți Biblia cum vă taie capul
Sînt în fantezie va vor face
Totul e minciună
„Si vis pacem para belum"
Și pămîntul va fi stea
Urîți-vă uniți pe alții ¡!!
Homo homini lupus
Cu frumusețea luați-o după noi... urîților...

EXTRA ECCLESIAM NULLA
ATRAG

NUNTA FIULUI DE ÎMPĂRAT

Pe peretele din dreapta naosului, la intrarea în sfânta biserică de la Drăgănescu, se află, după părerea noastră, cea mai serafică şi diafană pictură a Părintelui Arsenie şi anume, Nunta Fiului de Împărat, după pilda Mântuitorului Iisus Hristos din sfânta Evanghelie de la Matei cap. 22 v.1-14.

În planul din centru îl contemplăm pe Mântuitorul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, înviat şi înălţat la ceruri, ca Mire şi Împărat, după pilda celor zece fecioare: „Iată Mirele vine, ieşiţi întru întâmpinarea Lui !" (Matei 25,6) Domnul Hristos poartă iniţialele o ωv în crucea aurie a dumnezeieştii Sale aureole, înconjurat de nimb elipsoidal, îmbrăcat cu hlamidă roşie şi cămaşă albă împodobită cu cruciuliţe, revelând încă o dată, pentru veşnicie, „Taina ochilor" şi a atotprezenţei Sale iubitoare, iertătoare şi milostivă. Hristos Mirele şade pe tron înalt, împodobit cu ornamente, la o sfântă şi dumnezeiască Masă puţin mai înaltă, care face corp comun cu o masă lungă semirculară, asemenea celei de la Cina cea de Taină, cu acoperământ şi cu nouă sfinte potire deasupra. Pe sfânta Masă sunt înscrise alfa şi omega - „Începutul şi Sfârşitul" (Apocalipsă 1,8) - peste care se odihnesc preacuratele mâini ale Mântuitorului Iisus Hristos. Asemenea celui din „Pantocrator" şi din „Învierea Domnului", chipul Mântuitorului Hristos de la Nunta Fiului de Împărat, în exprimarea vizionară, contemplativă şi mistică a Părintelui Arsenie, nu poate fi redat, descris şi cuprins în cuvinte. Frumuseţe, maiestate, demnitate, bunătate, sunt cuvinte prea sărace ca să poată exprima inefabilul şi negrăitul. Numai un om al lui Dumnezeu de o înaltă spiritualitate, trăire, experienţă mistică şi dar harismatic a putut să îmbine în linii şi culori aşa ceva, care nu poate fi definit decât ca unic.

Pe sfânta Masă cu acoperământ auriu se află **„Cartea Vieţii"** (Apocalipsă 20,12) închisă şi având deasupra un sfânt Potir mai mare decât celelalte, împodobit cu pietre scumpe. Pe masa lungă la dreapta şi la stânga, se mai află alte opt potire mai mici, aşezate în faţa fiecărui sfânt. Pe giulgiul mesei mai înalte este reprezentat **„Noul Ierusalim - Mireasa Mirelui"** (Apocalipsă 21,2); cetatea sfântă şi veşnică străluceşte în albul luminii „ca o piatră scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul" (Apocalipsă 21,11), învăluită în nimb auriu cu nesfârşite raze.

Deasupra Mântuitorului Hristos coboară în zbor un înger din înaltul cerului care Îi aşează pe cap o minunată Cunună împărătească pentru nunta veşnică, Cunună care stă dogmatic şi teologic pe sfânta Cunună de spini de deasupra iconostasului. Alţi doi sfinţi îngeri înveşmântaţi în alb şi cu aripile odihnind în zbor, Îl înconjoară pe Mirele Hristos dimpreună cu **„norul de martori"** - ca şi la „Înălţarea la cer". Chipul tuturor, prin coborârea şi îndreptarea privirii spre Domnul, se aseamănă cu chipul Mirelui şi Împăratului Hristos.

La dreapta Domnului, în rândul întâi, stau şezând:

1. **Maica Domnului** pe tron, având amândouă mâinile pe masă, în hlamidă roşie, încununată cu aureolă împodobită şi având un potir în faţă.

2. Sfântul **Ioan evanghelistul**, sub chipul unui bătrân, cu barbă lungă, cu capul descoperit şi cu mâna dreaptă întinsă spre potirul de pe sfânta Masă.

3. Sfântul **evanghelist Luca**, cu mâna dreaptă întinsă spre potir.

4. Sfântul **apostol şi evanghelist Matei**, de asemenea cu mâna dreaptă întinsă spre potir.

Începând cu rândul al doilea până la al şaselea, la dreapta şi deasupra Mântuitorului Hristos, se află în medalioane aureolate sfinţii Noului Testament: sfânta întâia muceniţă

Tecla, sfânta **Maria Magdalena**, cea care a strigat întâia dată „**Hristos a înviat**", sfânta **Ana**, mama Maicii Domnului, sfânta **Elisabeta,** mama sfântului Ioan Botezătorul, sfântul evanghelist **Marcu,** sfântul **Policarp**, sfântul **Vasile cel Mare**, sfântul apostol **Petru,** sfântul apostol **Pavel**, sfântul **Antonie cel Mare**, sfântul **Macarie Egipteanul**, cu părul lung şi alb, sfântul **Simion Noul Teolog,** sfântul **Grigorie Teologul,** sfântul **Ioan Gură de Aur,** sfântul mare mucenic **Gheorghe,** sfântul mucenic **Dimitrie** izvorâtorul de mir, sfântul **Nicolae,** sfântul **Serafim** şi sfântul **Ioan Valahul**. Sus, deasupra îngerului care-L încununează pe Mântuitorul Hristos, se află dreptul **Iosif**, ocrotitorul Maicii Domnului.

La stânga Mântuitorului Hristos şi în dreapta imaginii se află drepţii Vechiului Testament. În rândul dintâi:

1. Sfântul **Ioan Botezătorul,** „Prietenul Mirelui" (Ioan 3,29), stând pe un tron identic cu cel al Maicii Domnului, în veşmânt verde, cu aureolă împodobită şi cu amândouă mâinile pe sfânta Masă, unde se află un potir.
2. Sfântul prooroc **Ilie**, cu mâna stângă întinsă spre potir.
3. **Melhisedec** „împăratul păcii" (Facere 14,18), cu mitră cu cruce pe cap, barbă lungă şi plete şi cu mâna stângă întinsă spre potir.
4. Sfântul şi dreptul şi mult pătimitorul **Iov**, cu mâna stângă spre inimă şi cu un potir în faţă.

În celelalte cinci rânduri de sfinţi de la stânga Domnului Hristos şi deasupra Sa se află: împăratul şi proorocul **David**, cu coroană împărătească pe cap, patriarhul **Avraam**, patriarhul **Iacob**, pe a cărui aureolă scrie: "**Iacob, de acum Israel te vei numi că te-ai luptat cu Dumnezeu şi cu oamenii**" (Facere 32,28), sfânta proorociţă **Ana**, sfântul **Ioachim**, tatăl Maicii Domnului, preotul **Zaharia**, tatăl sfântului Ioan Botezătorul, dreptul **Simeon**, proorocul **Samuel,** proorocul **Daniil**, proorocul **Isaia**, proorocul **Ieremia**, care „**vede dărâmarea Ierusalimului şi robia babilonică**", proorocul **Iezechiel,** proorocul **Elisei,** sfântul **Enoh** „al şaptelea de la Adam" (Iuda 14), patriarhul **Iosif**, **Moise**, „omul lui Dumnezeu" (Psalmul 89), având două raze în aureolă, preotul **Aaron,** dreptul **Avel,** dreptul **Noe**, proorocul **Iona,** având reprezentată în miniatură deasupra capului său cetatea Ninive.

II. În partea de jos a Nunţii Fiului de Împărat sunt reprezentate cele trei căi sau moduri de viaţă creştină care ne pregătesc haina de nuntă şi ne menţin candelele aprinse întru întâmpinarea Mirelui Hristos şi anume: căsătoria prin nunta din Cana Galileii, călugăria prin moartea avvei Zosima şi mucenicia prin martiriul celor patruzeci de sfinţi din iezerul Sevastiei. În prim plan se deschide calea **căsătoriei** prin **Nunta din Cana Galileii**: într-o încăpere largă sprijinită pe patru coloane, dintre care două susţin Masa de la Nunta cerească şi luminată de un candelabru cu douăsprezece lumânări, se află mulţimea curioasă, neîncrezătoare, iscoditoare şi atentă a nuntaşilor, în faţa unei mese de piatră cu trei potire şi un vas mai mare. Puţin înspre stânga se află cei doi miri încununaţi, iar la dreapta lor se ridică în picioare nunul, uimit de „începutul minunilor" (Ioan 2,11) lui Hristos, pictat de Părintele Arsenie, după propria-i mărturisire sub chipul părintelui Gala Galaction. În partea dreaptă cântă patru cântăreţi din harfă. Lângă masă se află un comediant şi doi slujitori care aduc două vase pe umeri, iar în planul apropiat de dinaintea mesei se află în picioare Mântuitorul Iisus Hristos binecuvântând cele şase vase cu apă, la îndemnul şi rugămintea Sfintei Fecioare Maria, care stă la dreapta Domnului, amândoi fiind îmbrăcaţi în hlamidă roşie.

Pe masa de piatră se află următorul text: „**Voi toţi, fiii Celui Prea Înalt sunteţi !** (Psalm 81,6-7). **Domnul Hristos a venit la nuntă să reamintească conştiinţei oamenilor obârşia lor divină, ridicând nunta la valoarea şi harul de Taină a Bisericii. Când însă oamenii nesocotesc această obârşie şi degenerează nunta, «nepăzind hotarele Legii» ei devin «numai trup»** (Facere 6,3) **şi se fac «fiii pieirii»** (Isaia 1,4) **«fiii diavolului»** (Ioan 8,44) **care-L răstignesc pe Hristos. Aşa «piere dreptul de pe pământ şi nimenea nu bagă de seamă»** (Isaia 57,1) **simplu: Nu se mai nasc, în condiţiile oferite de «nuntă». «Nuntaşii» deci poartă răspundere pentru urmările peste care dau precum şi pentru roadele bune**

pe care le puteau aduce şi nu le-au adus."

În stânga jos ni se îmbie calea **călugăriei** prin **moartea** senină a avvei Zosima, din scrierile lui Dostoievski, în tâlcuirea lui Nichifor Crainic din cursul dedicat personajelor marelui scriitor ortodox rus. Îmbrăcat în mantie albastră şi ţinând cu mâinile încrucişate sfânta cruce pe piept, avva Zosima îşi dă obştescul sfârşit pe o masă-căpătâi cu acoperemânt. În faţă se află un sfeşnic cu şapte lumânări aprinse. Împrejurul cuviosului stau cinci părinţi monahi în picioare, unul îngenunchiat cu capul şi mâinile la căpătâiul Avvei, iar un altul ţine un sfeşnic aprins. Între ei se află tânărul ucenic şi fiu duhovnicesc Alioşa sub chipul filosofului şi teologului **Soloviev,** conform aceloraşi mărturii ale Părintelui Arsenie. La picioarele celui adormit întru Domnul, un bătrân ieromonah înalt de statură şi albit de nevoinţe, citeşte de pe un tetrapod cuvintele scrise în sfânta Evanghelie deschisă: **„Iar viaţa veşnică aceasta este: să te cunoască pe Tine Tată şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis"** (Ioan 17,3). Deasupra sunt alte cuvinte evanghelice: **„Grăuntele de grâu - sământa cea bună, fiii împărăţiei - de va muri («lumii» acesteia) multă roadă va aduce în viaţa cea veşnică"** (Ioan 12,24). Dincolo de căpătâiul cuviosului, un înger însoţeşte şi călăuzeşte sufletul Avvei Zosima, în nimb alb cu aureolă, plin de uimire după ieşirea din trup şi contemplarea Ierusalimului ceresc şi a Nunţii Fiului de Împărat.

În partea dreaptă jos ne aşteaptă calea **mucenicei: „Cei 40 de mucenici din cetatea Sevastiei"**: În apa lacului îngheţat, sub un orizont înroşit de sângele vărsat al tuturor mucenicilor şi martirilor, pot fi văzute trupurile îngheţate şi răsfirate ale sfinţilor din iezerul Sevastiei. În văzduhul de deasupra lor, trei îngeri ai Domnului îndreaptă şi conduc sufletele mucenicilor pictate în medalion înspre Nunta Fiului de Împărat. Opt mucenici au numele scrise pe aureole. Mai jos **„Unul se leapădă de Hristos"**, intrând într-o cadă cu apă caldă şi lăsând gol locul cununii sale din rândul celor treizeci şi nouă. Locul acestuia este luat de **„paznicul care împlineşte numărul"**, şi care îşi dezbracă pe ţărm hainele de ostaş, pregătindu-se să intre în lacul îngheţat. El priveşte în sus înspre Mirele Hristos prin cununa cerească rămasă fără cap, din şirul medalioanelor sufletelor sfinţilor. Pe malul stâng al lacului, o mamă creştină poartă pe spate trupul fiului ei aflat în agonie. Acesta este cel mai tânăr dintre mucenici. Mama lui credincioasă îl poartă ca pe o cruce pe umărul ei drept, privind şi alergând în grabă în urma carului de lemn care este tras de doi cai albi, car condus de un creştin care şi el priveşte spre cer, şi în care se află patru trupuri devenite moaşte ale sfinţilor mucenici. Impresionanta scenă din Vieţile sfinţilor este tâlcuită şi desluşită de cuvintele Sfintei Scripturi: **„Şi această făptură la ce nizuieşte ea ? Odrasle pentru Dumnezeu"** (Maleahi 2,15). **„O mamă biruie legea firii: «copilul meu să nu-şi piardă mântuirea !»"** (Aghiografia Mineiul pe 9 martie). Sufletele sfinţilor mucenici ieşite din trup şi din lumea aceasta, privesc şi se îndreaptă spre cerul Nunţii Fiului de Împărat. Doi îngeri conduc opt suflete, cărora le urmează ceata celor patruzeci.

Dedesubtul sfintei Mese de la Nunta cea cerească şi veşnică şi deasupra nunţii din Cana Galileii scrie cu litere de argint: **„Sileşte-i pe toţi să intre să Mi se umple casa."** (Luca 14,23) **„Oricare dintre voi care nu se leapădă de sine şi de tot ce are, nu poate fi ucenicul Meu. Iar cine-şi pune sufletul şi viaţa sa pentru Mine şi pentru Evanghelie, şi le va pierde, acela se va mântui"** (Luca 14,23; Marcu 8,38; Matei 10,39), iar pe acoperământul sfintei Mese, de la stânga la dreapta, se află patrusprezece medalioane elipsoidale pe un fond albastru, care exprimă, reprezintă şi simbolizează - după numărul celor patrusprezece neamuri din „Cartea Neamului lui Iisus Hristos" (Matei 1,17) - cele patrusprezece trepte, perioade sau etape, asemenea unor „pietre de hotar" din istoria Revelaţiei şi a mântuirii prin Hristos în Duhul Sfânt.

1. **„Omul, zidirea lui Dumnezeu"**, ni se prezintă astfel: crearea omului de către Dumnezeu Fiul, cu o ων pe crucea din aureolă, cu nimb în alb, binecuvântând cu mâinile pe Adam şi Eva, care stau în picioare în faţa Domnului, în ziua a şasea a Facerii. Dreapta Evei se apropie de stânga lui Adam.

2. „**Izgonirea din rai, în lumea aceasta**": În partea stângă se vede stânga îngerului păzitor al drumului spre pomul vieţii, îndreptată spre Adam şi Eva care sunt alungaţi din rai în lumea aceasta, iar în dreapta sabia de foc vâlvâitoare îndreptată în jos. Între înger şi cei dintâi oameni iese în evidenţă pe pământ o serpentină marcată de conturul şarpelui viclean.

3. „**Potopul**": valuri uriaşe care poartă departe în zare Corabia „mântuirii" lui Noe într-o atmosferă deluviană şi apocaliptică.

4. „**Legământul lui Dumnezeu cu Noe**": În faţa jertfei hristice de pe cel dintâi altar de după potop, patriarhul Noe, în stânga, stă îngenuncheat pe vârful muntelui Ararat. De pe creştetul patriarhului, peste flacăra jertfei se deschide curcubeul legământului, care atinge marginea corăbiei oprită pe munte.

5. „**Chemarea lui Moise în Horeb, rugul aprins nearzător**": Într-o vale străjuită de stânci, Maica Domnului cu Pruncul se arată în flacăra rugului aprins înaintea lui Moise, care priveşte uimit spre rugul ce arde şi nu se mistuieşte, apoi îşi leapădă încălţămintea şi în cele din urmă urcă pe Sinai pentru a primi Tablele Legii.

6. „**Bunavestire**": Sfânta Fecioara Maria înveşmântată în roşu deschis, îngenunchiată în faţa unui tetrapod-amvon şi umbrită de lumina Duhului Sfânt ce se pogoară din cer, primeşte cu smerenie şi bucurie vestea Întrupării de la arhanghelul Gavriil, care poartă un sul desfăşurat cu cuvintele: „**Bucură-te cea plină de dar**".

7. „**A venit la voi Împărăţia cerurilor**": Mântuitorul Iisus Hristos stând în picioare pe muntele Fericirilor, propovăduieşte şi binecuvintează trei grupuri de mulţimi de oameni, ucenici şi apostoli, arătându-le cu dreapta cerul luminos şi deschis deasupra noastră a tuturor.

8. „**Răstignirea**": Domnul Iisus Hristos este răstignit pe Cruce, având capul înclinat spre dreapta, unde se află Maica Domnului în picioare, iar sfântul Ioan Evanghelistul veghează sub braţul stâng al Crucii. Sub piciorul crucii se află craniul lui Adam.

9. „**Învierea Domnului**": Înveşmântat ca de fiecare dată în giulgiu alb şi nimb auriu, Mântuitorul Iisus Hristos iese ca un Dumnezeu cu sufletul din iad şi cu trupul din mormânt, prin lespedea mormântului, fiind străjuit de doi îngeri cu monogram. Cu mâna dreaptă arată cerul, iar cu stânga susţine sfânta Cruce.

10. „**Pogorârea Sfântului Duh**". „**Cred întru Duhul Sfânt, Domnul...**": Din cerul auriu şi deschis se pogoară limbile de foc ale Rusaliilor peste sfinţii ucenici şi apostoli ai Domnului care privesc în sus; doi dintre ei ţin un sul pe care Părintele Arsenie a scris: „**Ziua întemeierii Bisericii. Ziua tămăduirii firii de frică**". Între cer şi pământ şi deasupra sfinţilor apostolilor vedem o sfântă Biserică-chivot în nimb, încununată de jur împrejur de cuvintele Crezului: „**Cred întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică**".

11. „**Creştinii la lei, creştinii la lei !**": În arena romană a lumii şi a istoriei - asemănătoare gropii cu lei a proorocului Daniel din Babilon - cu tribunele pline de mulţimi de oameni, leii sfâşie neîncetat pe creştini, în mijlocul cărora pătimesc legaţi de câte un stâlp, doi sfinţi martiri cu aureole, unul mai în vârstă cu barbă albă şi cu veşmânt lung, iar un altul mai tânăr încins doar cu o învelitoare. Amândoi suferă, răbdă şi contemplă, binecuvântaţi de harul şi lumina Mâinii celei nevăzute a lui Dumnezeu, care se revarsă peste ei.

12. „**Pământul şi toate cele de pe el, de istov vor arde**" (II Petru 3,10): Din cerul deschis cu aureolă şi nimb auriu, coboară un fulger luminos peste pământul crăpat şi încruntat de flăcările, fumul şi valurile de foc care l-au cuprins şi aprins, în cele mai înfricoşătoare zile ale Apocalipsei.

13. „**Aştept învierea morţilor**": Din cerul lui Dumnezeu se vede şi se aude o trâmbiţă aurie - „glasul arhanghelului şi trâmbiţa lui Dumnezeu" (II Tesaloniceni 4,16) - care împrăştie lumină în raze şi vesteşte cu glas de tunet peste pământul ars, A Doua Venire a Domnului, Învierea morţilor şi Judecata de Apoi. Un şuvoi de suflete înviate se vede ridicându-se la orizontul arcului pământului pe care scrie: „**Trâmbiţa va suna şi morţii vor învia, fără stricăciune, iar noi vom fi schimbaţi**" (I Corinteni 15,52).

14. **„Şi iarăşi va să vie cu slavă, să judece viii şi morţii"**: Din cerul luminos şi veşnic deschis, cu şapte serafimi deasupra şi fiind înconjurat de către cei doisprezece sfinţi apostoli şi de cuvintele credinţei, nădejdii şi aşteptării de mai sus, Mântuitorul Iisus Hristos coboară şi vine ca Împărat şi Drept Judecător, învăluit în veşmânt alb preacurat, pentru Înfricoşata Judecată de Apoi. El stă în picioare, având la dreapta Sa pe Sfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, iar la stânga pe sfântul Ioan Botezătorul, amândoi în genunchi, implorând şi cerând „mare şi nemăsurată milă". Sub picioarele Domnului se află deschisă **Cartea Vieţii**. Cu mâna dreaptă El cheamă, primeşte şi îndreaptă ceata sfinţilor şi drepţilor celor de-a dreapta, care, asemenea unui şuvoi, urcă întru curăţie şi sfinţenie, din piramida de cenuşă a pământului, în nori spre cer, pentru totdeauna. Cu dumnezeiasca-I mână stângă, Domnul Iisus Hristos opreşte şi alungă, de asemenea pentru totdeauna, mulţimea în şuvoi întunecat, a celor nedrepţi de-a stânga, în focul cel veşnic al iadului, care arde aprins în colţul de jos din dreapta. Dreptul Judecător priveşte spre aceştia spunându-le şi spunându-ne prin cuvintele Părintelui Arsenie: **„Nu găsesc la voi nici o asemănare cu Mine !"**

Pentru că pictura bisericii de la Drăgănescu are o desăvârşită asemănare cu Părintele nostru Arsenie, suntem deplin îndreptăţiţi să credem că aceasta ne vorbeşte şi ne va vorbi de acum înainte, pentru totdeauna în locul Sfinţiei Sale.

Sfinte Prea Cuvioase Părinte Arsenie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi păcătoşii !

Vârşeţ, 8 septembrie 2005 — **† DANIIL**

La praznicul Naşterii Maicii Domnului

"Iată Mirele vine la miezul nopţii…"

NUNTA FIULUI DE ÎMPĂRAT

SF. IOAN EVANGHELISTU
NUNTA

MOISE
DAVID

Noul Ierusalim
Mireasa Mielului
nu poate fi ucenicul meu; iar cine-şi pune sufletul şi viaţa sa pentru Mine şi pentru Evangh
Nunta din Cana

„GRĂUNTUL DE GRIU-SĂMÎNȚA
CEA BUNĂ, FII ÎMPĂRĂȚIEI-,
DE VA MURI (LUMII ACESTEIA)
MULTĂ ROADĂ VA ADUCE ÎN
VIAȚA CEA VEȘNICĂ”. IN. 12.24.

CEI 40 DE MUCENICI
DIN CETATEA SEVASTIEI
PAZNICUL
ÎMPLINEȘTE
NUMĂRUL

POTOPUL

RĂSTIGNIREA

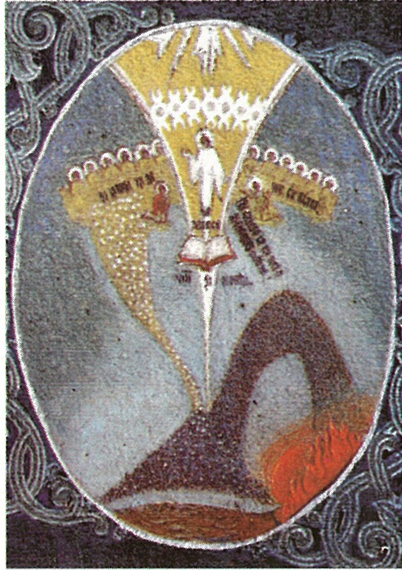

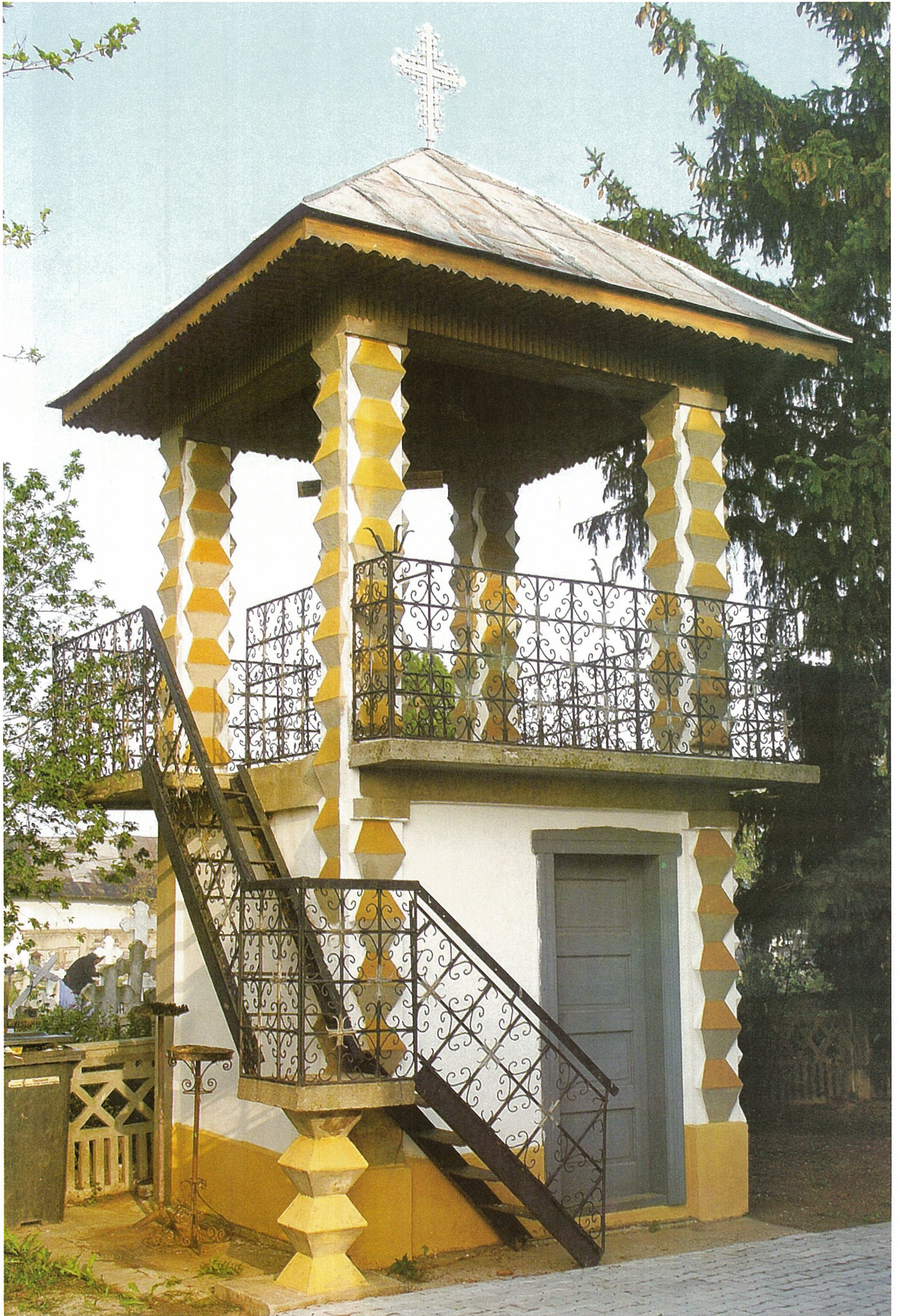

Iconostasul bisericii sfintei Mănăstiri Prislop

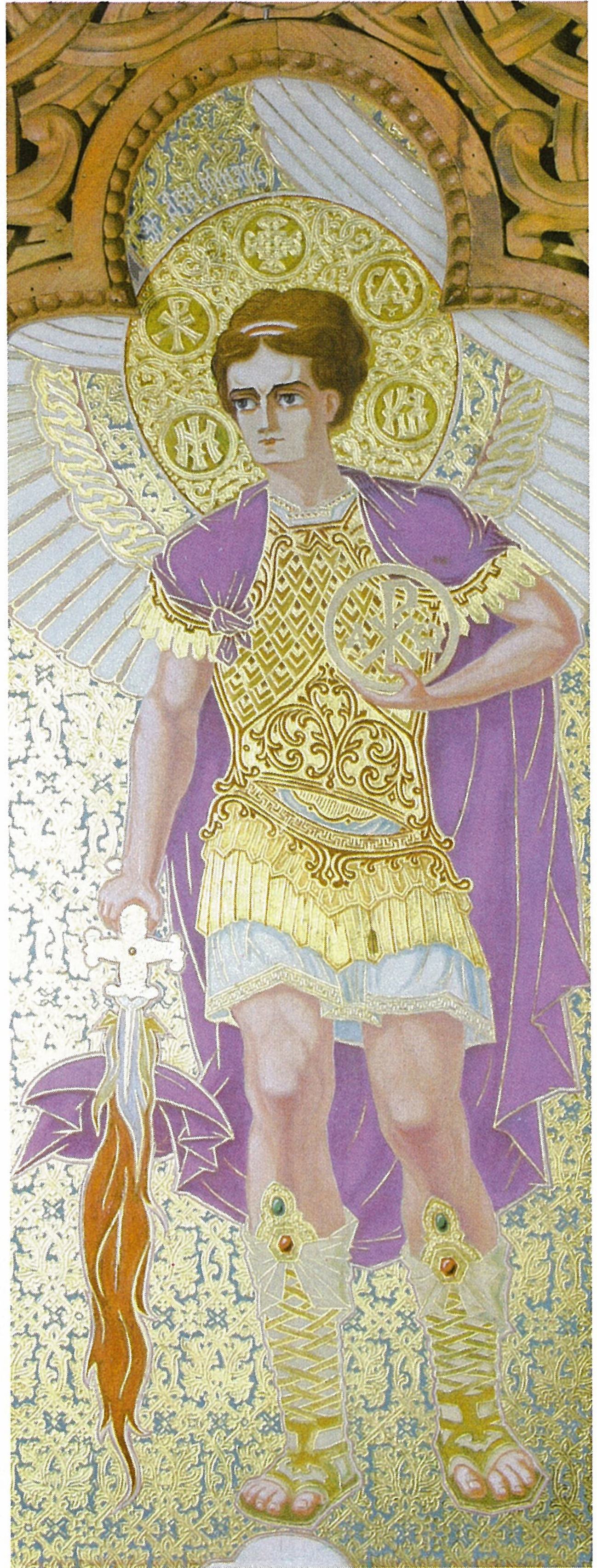

Buna Vestire

Bucurăte
Ceea ce ești
plină de dar
Domnul
este
cu tine

1910
NICODIM
1915

